

Grandioasa
manifestare populară
cu prilejul zilei de
23 August

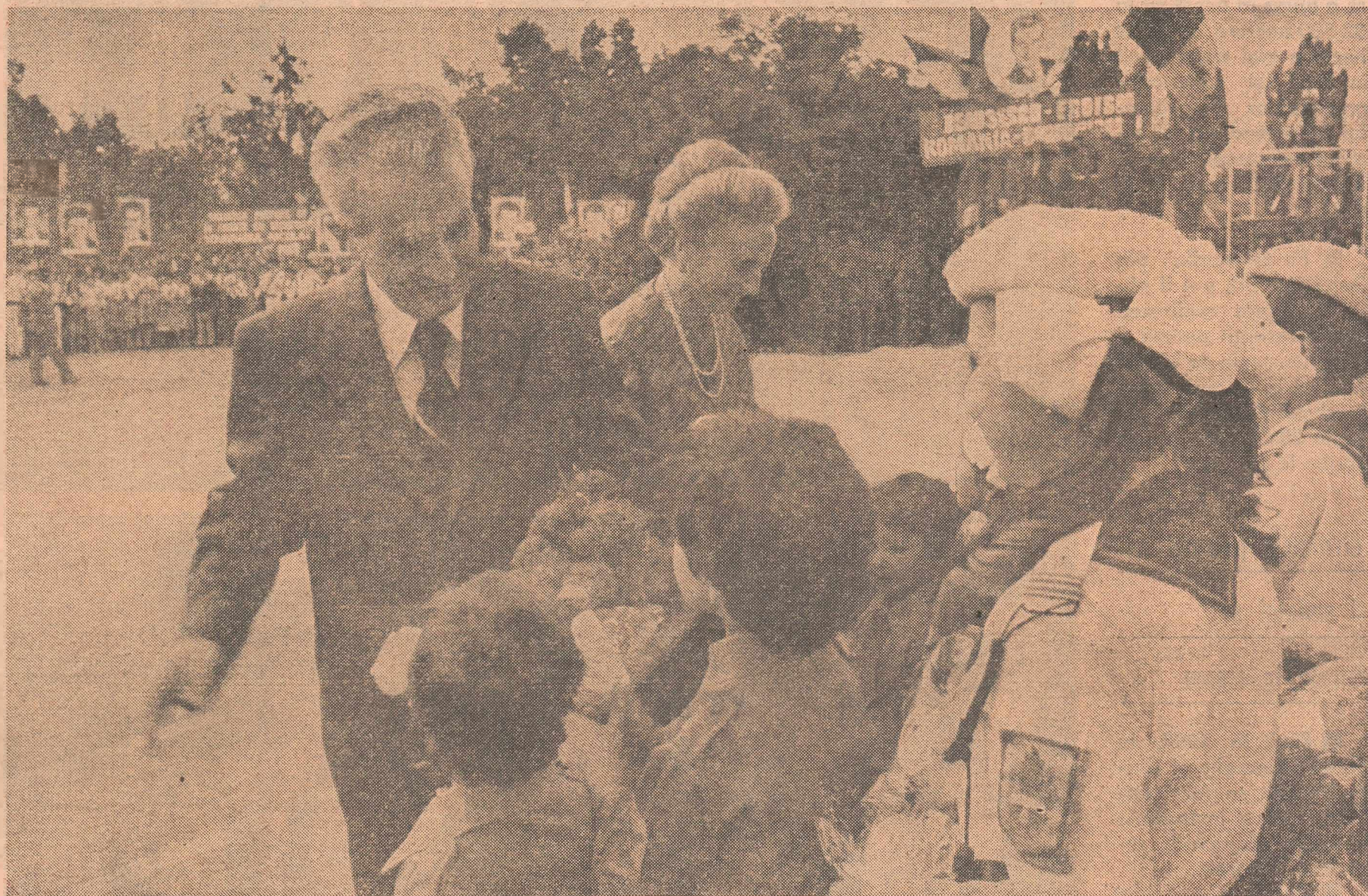
flacăra

anul XXXV
35
VINERI
29 AUGUST
1986

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL DEMOCRATIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

Unită-n cuget și-n simțire,
în jurul marelui său conducător

ȚARA ȘI-A SĂRBĂTORIT LIBERTATEA

**TOVARĂȘUL
NICOLAE CEAUȘESCU
ȘI TOVARĂȘA
ELENA CEAUȘESCU
au făcut
o vizită de lucru
în Delta Dunării**

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU au făcut o vizită de lucru în Delta Dunării

Pământ tinăr,

pământ roditor

■ Suprafața arabilă cultivată în Delta Dunării a ajuns în acest an la 32 500 hectare, cu 2 580 hectare mai mare decât în 1985 și superioară prevederilor Programului de amenajare și exploatare complexă a ținutului de la gurile Dunării.

■ Pe terenurile din Delta Dunării pot fi obținute, prin realizarea unei densități optime și a unor sisteme de irigații de mare randament, producții de porumb de peste 20 000 kilograme boabe la hectar.

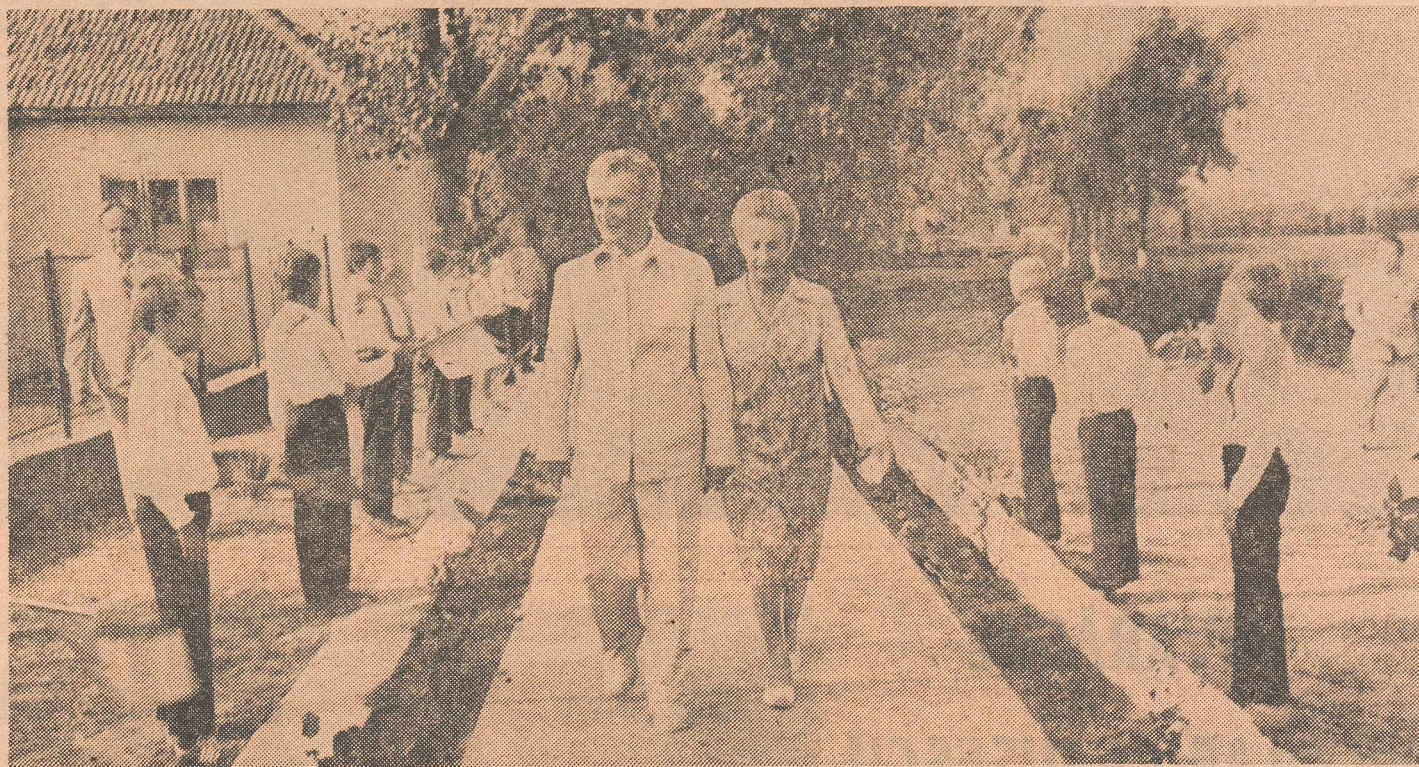
Civilizația paianței

și stufului se

retrage în muzeu

■ Până în 1990, la Sfintu Gheorghe și Chilia Veche se vor construi noi și importante obiective economice, sociale și culturale.

■ Sulina și-a dublat perimetrul constructibil: au fost construite peste 500 de apartamente, iar în cincinalul actual se vor construi încă 600!

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, luni, 25 august, o vizită de lucru în Delta Dunării.

În centrul dialogului de lucru al secretarului general al partidului cu organele locale de partid și de stat, cu reprezentanți ai conducerii Ministerului Agriculturii și Centralei „Delta Dunării”, cu specialiști s-a situat modul în care se realizează orientările și măsurile stabilite cu prilejul vizitei precedente, din 1983, Programul de amenajare și exploatare complexă a ținutului de la gurile Dunării.

Inițiativa secretarului general al partidului vizând amenajarea și exploatarea complexă, rațională a bogatelor resurse de care dispune Delta a deschis largi perspective de progres și civilizație așezărilor dintre brațele Dunării — Chilia, Sulina și Sfintu Gheorghe —, dezvoltării lor economice, sociale, culturale și turistice, ridicării nivelului de trai material și spiritual

al locuitorilor din această parte a țării.

La extremitatea estică a țării, în comuna Sfintu Gheorghe, locuitorii acestei străvechi localități au întâmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu cu toată căldura inimilor, exprimând profunde mulțumiri pentru grija pe care conducătorul partidului și statului o poartă dezvoltării și înfloririi acestei localități care, în perspectivă, urmează să devină o așezare modernă, bine dezvoltată economic.

Secretarul general al partidului a apreciat realizările obținute până acum în mai buna valorificare a pământului și apelor și a cerut ca localitatea să se transforme într-un puternic centru piscicol și agricol, în vederea folosirii optime a condițiilor pedoclimatice specifice acestei părți a Deltei, să se înființeze o întreprindere agricolă de stat puternică, profilată pe cultura porumbului și sorgului.

De la Sfintu Gheorghe, survolând țărnuțul mării, plantațiile silvice de peste 1 650 hectare, amenajate pe nisipuri, elicopterul prezidențial a aterizat la Sulina, orașul de la mila zero a Dunării. Și aici, ca în toate așezările urbane ale Deltei, au devenit tot mai evidente mutațiile determinate de o dinamică dezvoltare economică și socială, care a făcut ca în ultimii ani, practic, numărul locuitorilor săi să se dubleze.

Înălților oaspeți le-au fost prezentate aspecte ale dezvoltării economice și social-edilitare a localității. Prin crearea zonei portului liber Sulina, activitatea economică a orașului s-a dezvoltat, ceea ce a condus la creșterea de aproape două ori a perimetrului constructibil al acestei localități. Au fost construite peste 500 de apartamente, iar în cincinalul actual urmează să se construiască alte 600.

În schița de sistematizare a orașului, revăzută și completată potrivit indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, sint prevăzute numeroase lucrări cu caracter social-edilitar, care vor face ca Sulina să devină, până în 1990, un oraș-port înfloritor, cu o populație ce va număra circa 12 000 locuitori.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de măsurile luate pentru scurtarea timpului de staționare a navelor în portul liber Sulina, de structura categoriilor de produse care sînt transportate pe calea apei, cerind să se asigure în cele mai bune condiții dezvoltarea tranzitului de mărfuri generale în acest spațiu destinat comerțului exterior.

Elicopterul prezidențial a aterizat apoi pe o platformă din zona noilor blocuri din comuna Chilia Veche. Dialogul de lucru a prilejuit, la început, examinarea unor aspecte importante ale dezvoltării actuale și în perspectivă a comunei. Pe baza indicațiilor și orientărilor date de secretarul general al partidului cu ocazia vizitei precedente, a fost elaborată schița de sistematizare care prevede ca până la sfîrșitul acestui cincinal comuna Chilia Veche să dobîndească atributele unui puternic centru agroindustrial.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat rezultatele obținute în transpunerea în practică a

programului de valorificare a imenselor bogății de care dispune Delta Dunării și a cerut să se acorde o atenție deosebită protejării naturii, faunei și florei Deltei, întreținerii pădurilor, acclimatizării de noi specii de arbori. Secretarul general al partidului a apreciat, de asemenea, rezultatele care confirmă posibilitățile de obținere a unor recolte mari de porumb pe terenurile din Delta.

Noua întâlnire de lucru cu oamenii muncii din acest frumos colț de țară a pus cu putere în lumină, și de această dată, grija statornică a conducătorului partidului și statului nostru pentru dezvoltarea vi-guroasă, în ritm rapid, a tuturor localităților țării, printr-o folosire rațională și deplină a tuturor resurselor materiale și umane, pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a programelor speciale de dezvoltare economico-socială a țării.

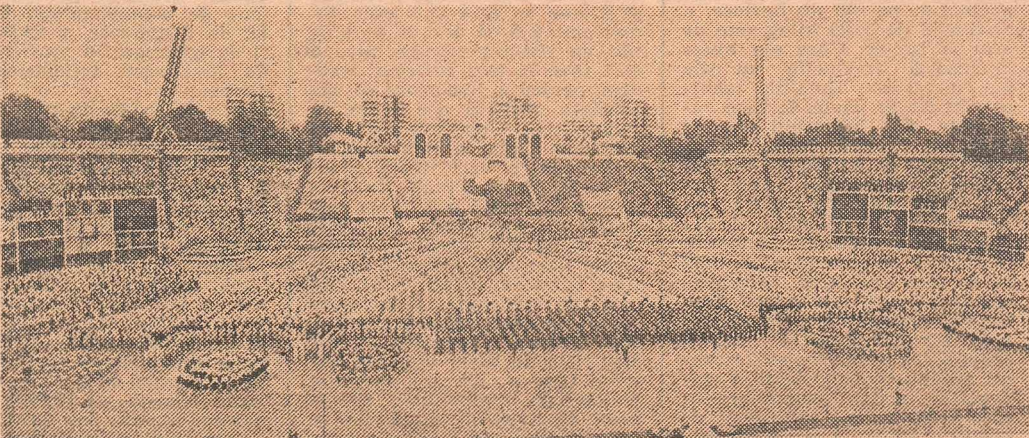
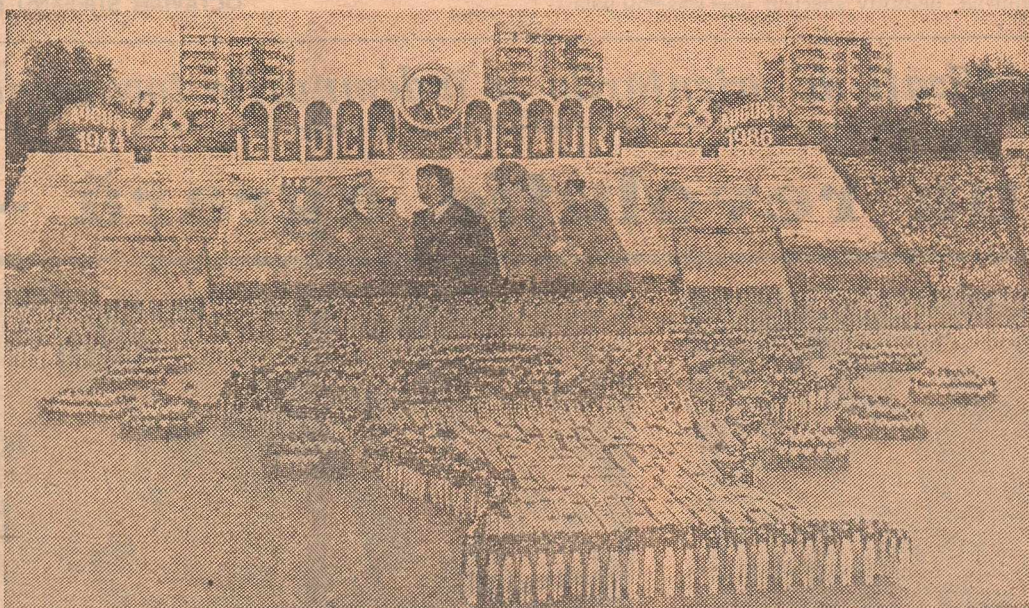
DUMITRU ELIADE ■

Pe stadionul 23 August din Capitală

ENTUZIASTA MANIFESTARE POPULARĂ

Sub semnul
hotărârii unanime
de a înfăptui neabătut
programul partidului
de dezvoltare
și înflorire continuă
a României socialiste

În după-amiaza zilei de joi, 21 august, în uriașul amfiteatru al stadionului „23 August” din Capitală, au avut loc, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic, ilustru savant de renume mondial, două ample manifestări, marea adunare populară festivă și însuflețitorul spectacol cultural-sportiv, ce au cinsit cea de-a 42-a aniversare a glorioasei revoluții de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944.

Desfășurate sub semnul aniversării a 65 de ani de la întemeierea partidului, eveniment major în viața întregii noastre țări, și al împlinirii a 50 de ani de la istoricul proces de la Brașov, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a demascat, cu aprigă tărie și un curaj revoluționar de neînfrînt, nedreptățile regimului burghezo-mosieresc, precum și al celor 21 de ani de la lucrările celui de-al IX-lea Congres, cele două ample manifestări, simbolizînd unitatea întregii națiuni în jurul partidului, al secretarului său general, precum și voința neșrămutată a întregului nostru popor de a înfăptui neabătut hotărârile celui de-al XIII-lea Congres, pentru progresul și înflorirea continuă a patriei noastre socialiste, au preschimbât uriașa incintă a stadionului „23 August” într-o imensă scenă ce a ilustrat, în graiul ales și de înaltă simțire al artei, cele mai importante evenimente ale devenirii patriei noastre după croicul act revoluționar din acel fierbinte August întemeietor de lume nouă.

Sub necontenitul frează al sutelor și sutelor de steaguri ale patriei și partidului puteau fi citite numeroase urări prin care participanții la această grandioasă sărbătoare cinsteau patria, partidul, pe secretarul general al partidului, năzuința fierbinte de pace a poporului român, strălucitor și energic afirmată pe plan internațional de vocea autorizată a președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ilustru militant pentru pacea întregii planete.

Astfel, pe uriașele coronamente ale stadionului, alături de inscripțiile ce marceau datele glorioasei aniversări, „23 August 1944—23 August 1986” se puteau citi în continuare: „Trăiască patria noastră liberă și independentă, Republica Socialistă România!”, „Trăiască Partidul Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu!”. „Stîmna noastră și mindria, Ceaușescu-

România!”, „Ceaușescu — eroism, România — comunist!”, „Ceaușescu — România — Pace!”

Despre semnificațiile zilei de 23 August a vorbit tovarășul Constantin Olteanu, membru al Comitetului Politic Executiv, prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R.

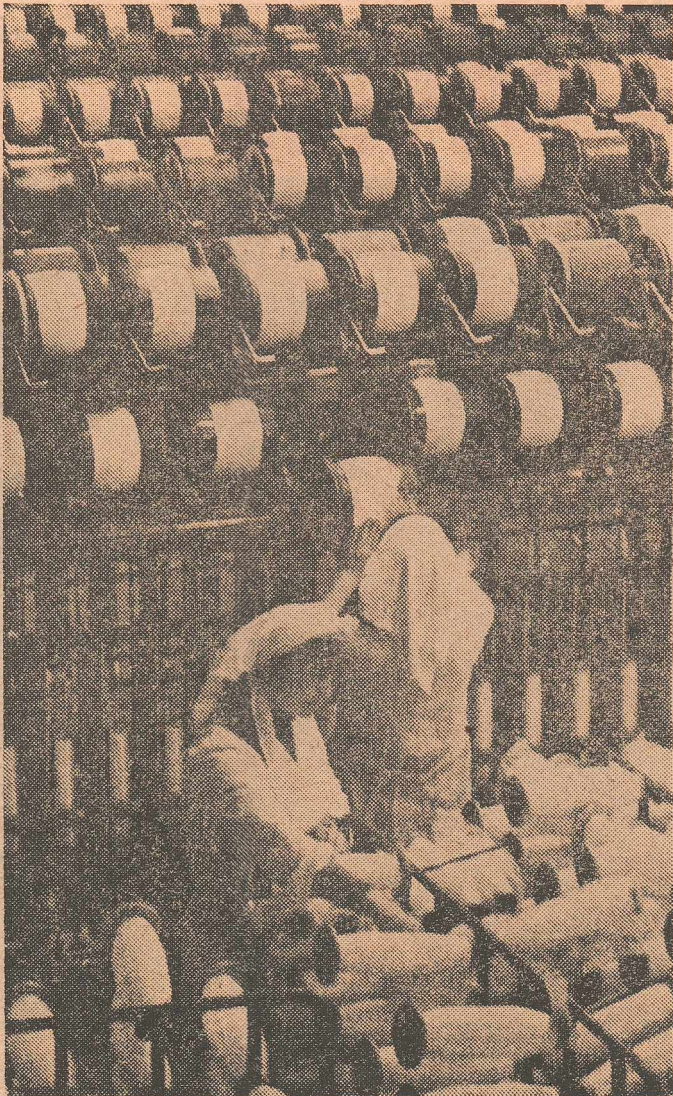
Marea adunare populară festivă s-a încheiat cu defilarea gărzilor patriotice, a formațiilor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, de pionieri și școlari, a formațiilor, de apărare civilă și de Crucea Roșie, care, în sunetele unor avîntate marșuri ostășești, au dat onorul asistenței și miilor de oameni ai muncii prezenți în tribunele uriașului stadion. Degajînd vigoare tinerete și armonie, au defilat grupurile de sportivi, tineri ce-au contribuit prin forța și talentul lor la sporirea gloriei sportive a României socialiste.

Spectacolul cultural-sportiv, cel de-al doilea moment al acestei grandioase manifestări populare, a înmănușiat într-o suită de tablouri alegorice, încercînd cu o mare putere de sugestie și forță emoțională, cele mai semnificative momente din viața de azi a României, ilustrînd uriașa, indestructibilă unitate a întregii noastre națiuni în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Explozie de culoare, de cîntec și tinerete, preamînd Ziuă națională a poporului român, omagînd izbînzile României socialiste, ale Epocii Nicolae Ceaușescu, dînd glas celor mai adînci sentimente de stîmă și recunoștință pentru minunatele condiții de viață și de muncă pe care partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-asigură tuturor tinerilor din România, spectacolul festiv a scos în evidență unitatea de cuget, de simțire și de acțiune, de deplină adeziune a întregului nostru popor la politica internă și externă a partidului, magistral ilustrată de-o veritabilă salbă de cîtorii între care Transfăgărășanul, Canalul Dunăre-Marea Neagră și metroul bucureștean strălucesc aparte, semnificativ, ilustrînd puterea de muncă, forța creatoare și inteligența tehnică a poporului român. Sugerate în ample tablouri coregrafice, aceste monumente ale socialismului au conferit spectacolului o calitate în plus, bucuria și mindria de-a arăta întregii lumi uriașul drum, încercat de roade și lumină, pe care România l-a parcurs de-a lungul celor 42 de ani de la glorioasa revoluție socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944.

VICTOR NIȚA

Tot ce se mișcă — adică tot ce există în țara asta — i se datorează lui, omului muncii

Făuritorul întregii civilizații

Experiența de peste un secol a clasei muncitoare din România în practica înfruntării de clasă, în revoluția și construcția socialistă confirmă în mod strălucit concluzia fundamentală a comunismului științific cu privire la misiunea istorică a proletariatului, la capacitatea sa de creație istorică, demonstrată cu pregnanță caracterul legal al rolului său conducător în lupta maselor largi pentru progres și socialism. Având în frunte clasa muncitoare, condusă de Partidul Comunist Român, poporul român a parcurs o întreagă epocă istorică, înfăptuind o operă revoluționară fără precedent în istoria sa, de înlăturare a orinduirii bazate pe exploatare și de edificare a noii societăți socialiste, în care oamenii muncii — stăpâni și gospodari ai avuției naționale, proprietari și beneficiari ai tuturor bunurilor făurite prin truda și inteligența lor — se bucură din plin de noile condiții de muncă și viață, proprii orinduirii socialiste.

Polul central în jurul căruia s-a desfășurat această amplă mișcare istorică a fost și este munca, impulsul primordial al transformării clasei muncitoare din clasă în sine în clasă pentru sine fiind generat, în ultimă instanță, de poziția clasei muncitoare față de muncă, de necesitatea istorică, asumată conștient de la un nivel al maturizării ei sociale și politice, a transformării clasei muncitoare în beneficiar al propriei munci. Pe de altă parte, procesul muncii a reprezentat mediul de călire și maturizare revoluționară a proletariatului, prin care acesta a putut lua act de propriul său statut în societate, de menirea sa istorică de a „întoarce” rezultatele muncii în folosul său propriu, al întregului popor. De aceea, revoluția din August 1944, pe lângă încălcarea sa politică, antifascistă și antiimperialistă, pe lângă scopul istoric al eliberării naționale a avut și importanța componentă a eliberării sociale, a propulsării oamenilor muncii în postura naturală de a fi proprietari, producători și beneficiari ai întregii avuții naționale. Realitatea muncii, a situației claselor sociale în procesul muncii au avut rolul de reglator al acestei concordante dintre cei care muncesc și cei care beneficiază, de rezultatele muncii, dintre posesiunea mijloacelor de producție și a rezultatelor producției, dintre forțele de producție și relațiile de producție.

Înlăturând definitiv spectrul unei societăți polari-

zate, în care munca era obligată celor mulți și săraci iar prosperitatea — dreptul celor puțini și bogați, noua societate a instaurat egalitatea reală între toți membrii ei, egalitate ce izvorăște fundamental din poziția egală față de muncă. Socialismul pe care-l construim este o societate a muncii, o orinduire în care, așa cum plastic a fost formulat, nu există nici piine fără muncă, nici muncă fără piine. Iar aceste noi condiții istorice — în care rezultatele muncii se răsfrâng asupra bunăstării întregului popor — consfătesc faptul că, pentru prima dată în istorie, munca a devenit dintr-un drept fundamental o îndatorire de onoare, de îndeplinire a căreia, potrivit aptitudinilor și pregătirii fiecăruia depinde bunăstarea tuturor.

Asimilind în plan social și politic noile realități intervenite în procesul muncii, societatea noastră a propulsat ca figură centrală a sa omul muncii, făuritorul bunurilor materiale și spirituale ale întregii țări, simbol viu al trăinicie și eternității unei societăți a deplinei egalități și demnități umane. Transformându-se dintr-un drept fundamental la existență într-un privilegiu de conștiință, dintr-o condiție a supraviețuirii într-un blazon nobil ce oferă adevărata identitate existențială a omului, munca în societatea noastră socialistă a metamorfozat însăși fizionomia eroilor săi, a oamenilor muncii deveniți acum adevărați stăpâni pe ei înșiși, pe propria lor muncă, pe roadele acesteia. Cadrul care întemeiază, principial și practic, aceste noi rezultate ale muncii în socialism îl reprezintă amplul sistem al democrației muncitorești revoluționare, instituționalizat în patria noastră prin eforturi consecutive, cumulative, inițiate și conduse de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Constituind o problemă de existență naturală, de morală autentică, de conștiință profundă, munca a devenit totodată, în condițiile societății noastre socialiste, premisa de onoare și demnitate a participării la însăși viața țării — de la detaliile ei cotidiene la momentele istorice ale adoptării unor decizii de importanță națională, în cadrul marilor forumuri democratice instituționalizate în patria noastră, cum este și apropiatul Congres al Consiliilor Oamenilor Muncii.

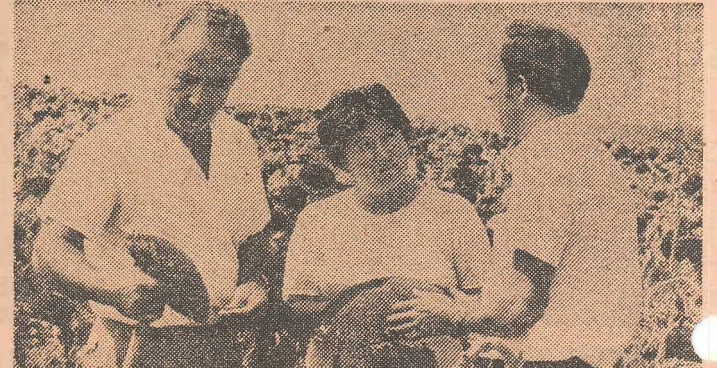
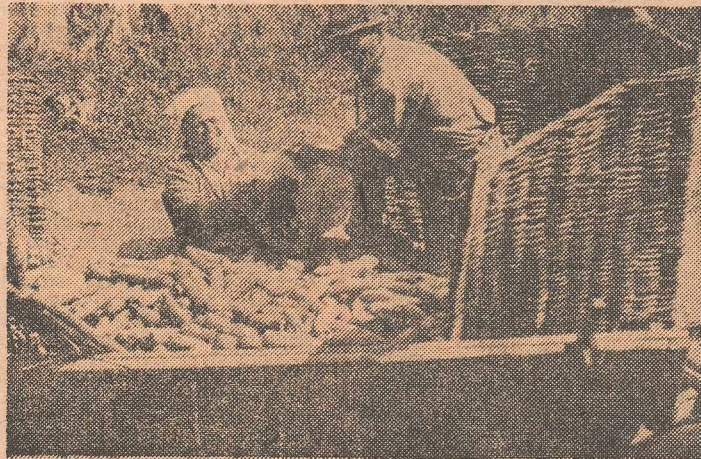
OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Lucrătorii ogoarelor puternic mobilizați de orientările și îndemnul tovarășului

Noua revoluție agrară —

**Niciodată
toamna nu fu
mai bogată!**

Fotoreportaj în județul Olt

Jean Istrate, președintele C.U.A.S.C.-ului Dobrosloveni, și primăria comunei, Carmen Cirjan sau inginerul șef al C.A.P.-ului, Petre Colceag, știu bine prețul timpului. Lanul acesta de floarea-soarelui promite o recoltă de aproape 3 000 kilograme la hectar. Dar acum, nu și peste câteva zile, când poate să înceapă să se scuture.

**Bucuriile
oamenilor vrednici
nu sînt deloc
întîmplătoare**

Față de anul 1965, producția de grâu și orz obținută în acest an în județul Olt este de 3,5 și, respectiv, de aproape 4 ori mai mare. Evoluția producției de porumb stă și ea măturie a preocupării constante a comitetului județean de partid pentru creșterea continuă a producției de cereale. De la 1 051 kilograme în medie la hectar, cit a fost în anul 1965, producția de porumb boabe a crescut permanent la 3 786 kilograme în anul 1980, la 7 327 kilograme în anul 1984 și 7 760 kilograme în anul 1985. În acest an însă, evaluările făcute pînă acum arată că se va realiza o producție cu adevărat record, de 20 tone ștuleți la hectar pe întreaga suprafață cultivată. Aceasta înseamnă nu numai realizarea, ci chiar depășirea substanțială a obiectivelor noii revoluții agrare în domeniul producției de cereale. Este un

exemplu strălucit, deosebit de convingător, ilustrind realismul acestor obiective care, așa după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire cu activul de partid și de stat din agricultură, pot fi nu numai îndeplinite, ci chiar depășite cu mult. Nu întîmplător, așadar, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost organizat în județul Olt un amplu și fructuos schimb de experiență cu participării la această consfătuire. Pe parcursul unei zile, cîmpurile județului au devenit un vast teren de studiu din care, ca într-un uriaș tratat de agrotehnică, s-a putut învăța cum trebuie lucrat pămîntul pentru a se face o agricultură modernă, de înaltă productivitate și eficiență, cum trebuie să se acționeze practic pentru înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare. Contactul direct cu realitățile județului Olt reprezentind echivalentul unui curs intensiv, de scurtă durată, al academiei agricole. Astfel încît, în județul Olt și dincolo de marginile județului, mulți vor fi auzit, și nu doar din întîmplare, adică nu doar într-un singur an sau în doi, de rezultatele deosebite ale unor unități agricole precum acelea din Scornicești, Stoicanești sau Cezieni. Lingă aceste exemple, lista a rămas deschisă, cuprinzind, treptat, și alte nume, pe măsură ce aplicarea pe o scară

tot mai întinsă a complexului de măsuri prevăzute de noua revoluție agrară a determinat pe pămînturile mai multor comune creșteri simțitoare ale recoltelor. În această competiție desigur că este nevoie ca unii să-i ajungă și să se ambiționeze chiar să-i întrecă pe cei din frunte, dar este de înțeles că nici fruntașii nu stau pe loc. Bunăoară, în 1984 C.A.P.-ul Scornicești și-a înscris în palmaresul producției de grâu un record unic în istoria lui: 7 203 kilograme de pe fiecare dintre cele 750 de hectare. Iar în acest an, C.A.P. Scornicești a obținut, pe 850 de hectare, o producție de 8 592 kilograme de grâu la hectar. Cum s-a ajuns la această producție nu este nici un secret. Detaliile tehnice sînt cit se poate de bine cunoscute, dar amintind aici cel puțin de faptul, hotărîtor, al respectării cu strictețe a tuturor verigilor tehnologice, n-ar trebui să pierdem din vedere totuși esențiala realitate că din mecanismul obținerii recoltelor mari nici nu s-a făcut și nici nu se face un secret. Dimpotrivă. După cum ne spunea Jean Istrate, președintele Consiliului unic agroindustrial de stat și cooperatist Dobrosloveni, recentul schimb de experiență a evidențiat modul exemplar în care organizația județeană de partid a gândit și organizat fiecare etapă a campaniilor agri-

cele, pe baza unor programe concrete, menite să croiască drum tot mai larg noului și să mobilizeze întreaga energie a lucrătorilor ogoarelor pentru realizarea unor producții vegetale și animale tot mai mari, dar cu același prilej a fost reliefat și efortul permanent prin care s-a asigurat generalizarea experienței înaintate la nivelul întregului județ. Iar rezultatele nu s-au lăsat așteptate. În vara acestui an, pe lângă cooperativa agricolă din Scornicești, alte 8 unități au trecut granița celor 8 tone de grâu la hectar, iar 8 cooperative au realizat între 7 și 8 tone de grâu la hectar. Să mai amintim că alte 24 de unități au obținut recolte între 6 și 7 tone și este suficient, credem, pentru a demonstra că experiența pozitivă are acum, în județul Olt, un larg cîmp de afirmare. Ceea ce este caracteristic pentru agricultura județului în etapa actuală de dezvoltare intensivă a acesteia este progresul înregistrat de cele mai multe din unitățile agricole ale județului, plutonul unităților fruntașe fiind ajuns din urmă de numeroase cooperative și întreprinderi agricole de stat. Prin această „nivelare” a producției la un nivel superior, județul Olt a devenit un județ etalon al agriculturii românești. În acest an, după cum se știe, acest județ a obținut în medie, pe întreaga suprafață

cultivată, peste 7 000 de kilograme de orz și peste 6 000 kilograme de grâu la hectar, ceea ce înseamnă că, practic, a realizat obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea, obiectivele noii revoluții agrare.

Ca un exemplu al seriozității cu care oamenii din agricultura acestui județ înțeleg să sporească neîncetat contribuția pe care județul Olt o poate aduce la progresul general al țării, chiar în aceste zile se acționează peste tot pentru a pregăti recolta de grâu a anului viitor. În cele 8 gări stabilite sosesc zilnic în jur de 6 600 tone de amendamente. Formații de descărcare a vagoanelor și de încărcare în alte mijloace de transport acționează zi și noapte.

Este o întrecere nu numai între unități, ci și cu timpul. Vine vremea recoltării altor culturi, care promit și ele recolte mari, iar oamenii nu-și îngăduie nici un răgaz. Inginerul șef al C.A.P.-ului Dobrosloveni, bunăoară, ne spune că producția de floarea soarelui este foarte bună, de aproape 3 000 kilograme la hectar, dar recolta trebuie strînsă acum, în câteva zile, nu mai mult, pentru că peste câteva zile și recolta strînsă ar fi mai mică. Și despre lupta aceasta cu timpul, ca și despre bucuria lor de-a ști că județul Olt se situează la loc de frunte în agricultura românească.

Țară a muncii, țară a păcii

De-a lungul istoriei, românii au avut de apărut o țară aflată la răscruce de drumuri și nu de puține ori au fost nevoiți să ia totul de la început, să-și ridice din nou casele arse de focul pus din goana cailor sau spulberate de bombele avioanelor, să crească alte vite în locul celor minate din urmă cu biciul sau cărate în vagoane de cei care vremelnic aveau puterea s-o facă. Cind n-au avut încotro, au ieșit la luptă, să-și apere hotarcele. În căleaua cai de plug, se înarmau cu coase, furci și topoare, se adunau de prin sate și se uneau în Oastea Mare a țării.

Sintem unul dintre popoarele cu o istorie căreia nu i se poate reproșa nimic, care a înțeles dintotdeauna că nu se poate trăi decât din propria muncă. Numai cei care cunosc cu adevărat prețul muncii știu să respecte munca. Pentru noi, munca a fost în toate împrejurările criteriul principal al valorii, pentru că ea înseamnă hărnicie, pricepere, inventivitate și mai presus de orice cinste.

Ne-a fost străină aventura și viața de provizorat. Felul cum înțeleg rostul vieții, căreia i-au pus la temelie munca, bucuria de a avea o casă îmbelsugată cu mulți copii, ospitalitatea și vrea de a trăi în pace și bună înțelegere cu vecinii, firea și înțelepciunea lor arată că românii trăiesc în suflet cu un acut sentiment al temeiniciei și durabilității, al eternității vieții.

Românii le sint proprii omenia și echilibrul. Ei au fost printre primii în Europa care și-au ridicat glasul împotriva fascismului încă de la începuturile ascensiunii lui pentru că nimic nu le era mai străin decât ideile propagate de acesta. Victoria revoluției de la 23 August este o confirmare a dragostei pentru muncă și pace, o expresie a unității poporului nostru pentru edificarea unei societăți a democrației autentice, a socialismului.

Dragostea de muncă, vocația constructivă și dorința de pace sint opțiuni care merg mină-n mină. Nu se poate altfel. Nimic mai firesc decât necesitatea ca munca să slujească vieții, ca valorile create prin muncă să dăinuie spre binele oamenilor. Între a munci și a dori pacea este o legătură de un firesc indestructibil. Omul care-si bazează existența pe muncă este, nu se poate să nu fie, un militant pentru pace.

După 23 August 1944 și îndeosebi în ultimele două decenii, de cind în fruntea țării se găsește tovarășul Nicolae Ceaușescu, opțiunile pentru

muncă și pace ale poporului nostru au căpătat dimensiuni impresionante. Mărturie stau chipul de astăzi al țării, prestigiul de care se bucură România în lume. Amplele programe de dezvoltare a țării, dezvoltarea și modernizarea industriei și agriculturii, grandiosul proiect de reconstrucție a pământului — indiguiri, irigații, desecări, corectarea albiilor riurilor și Dunării — marile construcții hidrotehnice, drumurile și căile ferate, schimbarea geografiei unor întregi ținuturi, dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor țării, construcția de locuințe și edificii social-culturale, toate petrecute în ritmuri impresionante, pe care nu le-au cutezat alții, au fost înfăptuite sau sint în curs de realizare printr-o desfășurare de forțe de muncă fără precedent. Aceste eforturi uriașe, însoțite nu de puține ori de renunțări, vizează nu doar succese imediate, de un spectaculos efemer, ci o durabilitate de esență. Nu se edifică doar prezentul națiunii, ci mai ales viitorul ei, care tinde să situeze România în rindul celor mai înaintate state ale lumii. Acest uriaș efort de muncă se justifică în primul rind prin credința poporului român, un popor de oameni ai muncii, de fii ai muncii, că viitorul omenirii nu poate fi edificat decât prin muncă, prin ridicarea vocației constructive la rang de principiu.

Caracterul unitar al politicii interne și a celei internaționale, legătura dialectică dintre grandioasele programe de dezvoltare a patriei și activitatea consacrată promovării păcii, libertății și progresului în lume au făcut din România o țară respectată pe toate meridianele globului.

România este astăzi una din prezentele cele mai active în rindul națiunilor, militantă fermă și consecventă pentru triumful idealurilor păcii. Nu au existat, practic, probleme majore dezbătute în cadrul comunității internaționale la care România să nu-si aducă, într-un fel sau altul, contribuția. La Națiunile Unite, în alte organizații și foruri internaționale, în dialog rodnic pe care l-a angajat cu celelalte state ale lumii, România, prin glasul celui mai reprezentativ cetățean al ei, președintele Nicolae Ceaușescu, prin conduita ei consecventă pe plan intern și internațional este considerată astăzi o Țară a păcii. O consecință logică, firească a faptului că este și va fi totdeauna o Țară a muncii.

Tot ce există, tot ce se face în această țară aparține omului muncitor
Fotografie de PAUL AGARICI

OPREA GEORGESCU

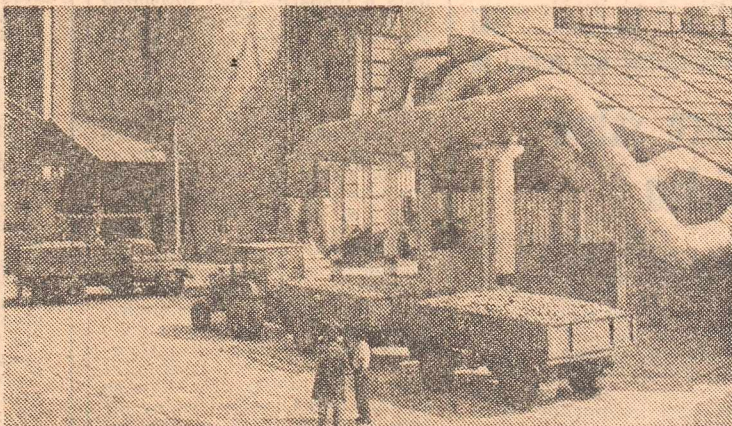
Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu activul de partid și de stat din agricultură certitudinea marilor recolte

Cind munca este fertilă, ea însăși, ca pământul bun, pământul nu are cum să nu rodească din plin.

Se anunță un an cu o producție record de porumb.

Depozitarea recoltei, încununarea muncii de peste an.
Fotografii de ELENA GHERA

că, ne-au vorbit și colaboratoarele Constanța Măceșanu, Elena Albineț sau Niculina Doișteanu de la Dobrosloveni sau președintele C.A.P.-ului de aici, Ion Gheorghe. „Dar noi muncim, ne spunea acesta din urmă, nu doar la culturile pământului ci ne străduim să avem bune rezultate și în zootehnie. În felul acesta am reușit ca pe 10 august să realizăm planul la livrările de lapte pentru fondul de stat pe acest an. Planul a fost de 2.800 de hectolitri iar pînă la sfîrșitul anului vom livra încă 1.800“. La rîndul ei, primăria comunei, Carmen Cîrjan, ne-a vorbit despre îmbunătățirea sistemului de retribuire a celor ce lucrează în agricultură, despre faptul că măsurile acestea anunțate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire cu activul de partid și de stat din agricultură au fost primite cu deosebită satisfacție de locuitorii comunei, care și-au luat totdată angajamentul de a spori livrările de produse agroalimentare la fondul de stat.

Acasă la ei, printre oamenii acestui județ pentru că s-a hotărît acordarea titlului de „Erou al noii revoluții agrare“, mai lîmpede decât oricind fiind adevărul simplu dar cuprinzător că bucuriile oamenilor vrednici nu sint deloc întimplătoare.

DUMITRU ELIADE

Oameni ce nu stau în cumpănă

Hai băiete, dă-i bătaie că ne prinde noaptea pe drum! — îl tot apostrofează fata pe sofer, în timp ce camionul greu, de mare tonaj, încearcă să se strecoare pe lingă lanurile întinse de porumb. Vorbele ei se fring la fiecare hop pe care colosul îl întâlnește în cale. Cu toate că în fiecare clipă sintem aproape catapultați spre plafonul cabinei, Marioara Nicolae, dobrogeancă get-beget, continuă să-mi vorbească nestîngerit de parcă am conversa liniștit într-un avion: „...cam așa stau lucrurile, noi cei de la aprovizionare trebuie să ne mișcăm cel mai rapid, și cind ne deplasăm, și cind stacionăm pentru încărcare-descărcare. Astăzi, în 22 august, s-a început și la noi recoltatul porumbului. Trebuie să-l încheiem eît mai repede și în condițiile cele mai bune. Ar fi mai mare rusinea ca I.A.S.-ul Cumpăna să nu-si mai afle locul printre unitățile fruntase și — ca să zic așa — să rămînă în... cumpănă!“

Ride zgomotos. Tînărul de la volan zimbeste și el. Din pricina drumului, mașina își încetinește mersul. Hai băiete, mină mai cu inimă, că n-am văzut nici un radar pe-aici pe cîmp! — se

precipită din nou fata. Apoi mi se adresează confidențial, de parcă n-ar dori să o audă soferul, relatîndu-mi că directoarea I.A.S.-ului, ingineră Floarea Chirilă, pe cît este de destoinică și de harnică, tot pe atît este de severă cind nu-ti faci treaba bine și mai ales la timp. Iubeste oamenii, oamenii o iubesc și ei, dar cind e vorba de soarta recoltei nu mai cunoaste pe nimeni. Dacă muncești bine, ești conștiincios, îți acordă toată prietenia, dacă nu, mai bine să mergi unde oi vedea cu ochiul... Pe „severa directoare“ mi-a fost dat să o întilnesc cu puțin înainte de ora prînzului, sub un soare dogoritor, în timp ce purta un dialog aprins, prin intermediul aparatului de emisie-recepție, cu cei de la S.M.A. Chiar înainte de a o aborda într-o discuție am înțeles că aveam în față un om energic, hotărît, care nu prea se incurcă în vorbe. Adică stie ce vrea, cum să ceară sau să-si impună punctul de vedere. Asa că nu mică mi-a fost mirarea cind ingineră Floarea Chirilă mi-a mărturisit cu toată sinceritatea că emoțiile n-au părăsit-o încă din pragul acelei dimineți. Mi se părea că asta nu i se potrivea deloc! Mă inselasem însă. Vedeti — spunea dinăsa — astăzi, din prima zi de recoltare a porumbului vom afla cu deslăzită exactitate dacă am muncit bine tot anul, sau dimpotrivă, pentru că diseară, după ce vom

stringe porumbul de pe 12-14 hectare, vom avea posibilitatea să evaluăm producția medie la hectar din acest an. Aici, la Ferma nr. 1 sperăm să recoltăm în jur de 15.000 kilograme știuleți la hectar.

Inginerul Ion Săndulescu, seful fermei, un bărbat tînăr de pe fața căruia nu lipsește zîmbetul este mai optimist, avînd convingerea că se va ajunge la mai bine de 18.000 kilograme la hectar. Pentru că și dînsul stie bine cum s-a muncit: „...dacă I.A.S. Cumpăna a obținut în medie 6.500 kilograme orz la hectar și 5.300 kilograme de grîu, nu ne-om face noi de risniciș pe porumbul! Mai avem însă de învățat și de la alții, pentru că mai e loc pentru mai bine — intervine Floarea Chirilă. N-ai văzut ce recolte au avut cei din județul Olt? Asta este! Trebuie să ne organizăm cît mai bine activitatea, să întărim disciplina, să folosim cît mai judicios toate suprafețele, astfel încît eliminînd la maximum spațiile neproductive, hectarul să rămînă într-adevăr de 10.000 metri pătrați și în nici un caz mai mic. E drept, în facultate — am absolvit în '68 — înveți, te pregătești, îți asiguri o temeinică bază de cunoștințe. Dar acolo nu se abordează aceste probleme. Viața însă, cerințele actuale nu te lasă să le ignori, să le ocolești, așa cum spunea și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la

recenta Consfătuire cu activul de partid și de stat din agricultură. Și nimănui nu i se poate îngădui să privească cu pasivitate efortul nostru general de a-i smulge pământului cît mai multă pînă. Iar în această privință totul depinde numai și numai de noi. După recoltarea porumbului, la care am pornit cu toate forțele mecanice și umane, pregătirea temeinică și la timp a terenurilor, asigurarea cu soiuri de seminte dintre cele mai productive, buna întretinere a culturilor sint obiective prioritare pe care permanent le avem și le vom avea în atenție. Ba chiar mergînd mai departe, în domeniul unei mai bune organizări, socotim că nu ar fi deloc dificil să se treacă la modernizarea sistemelor de irigații în vederea realizării unor importante economii. Astfel, prin instalarea unei stații de punere sub presiune s-ar putea renunța la serviciile celor 66 de motopompe care asigură în prezent udările, motorina destinată lor putînd fi transferată în rezervoarele tractoarelor și mașinilor agricole.

„Prețulîndeni în jur, pe întregul front de lucru — forțată de oameni și mașini. Oameni prinși pînă la ultimul în superba încleștare a bătației pentru recolte cît mai bune. Un camion, gemînd strasnic sub prețioasa sa povară de boabe

(Continuare în pag. 6)

Telul suprem al politicii

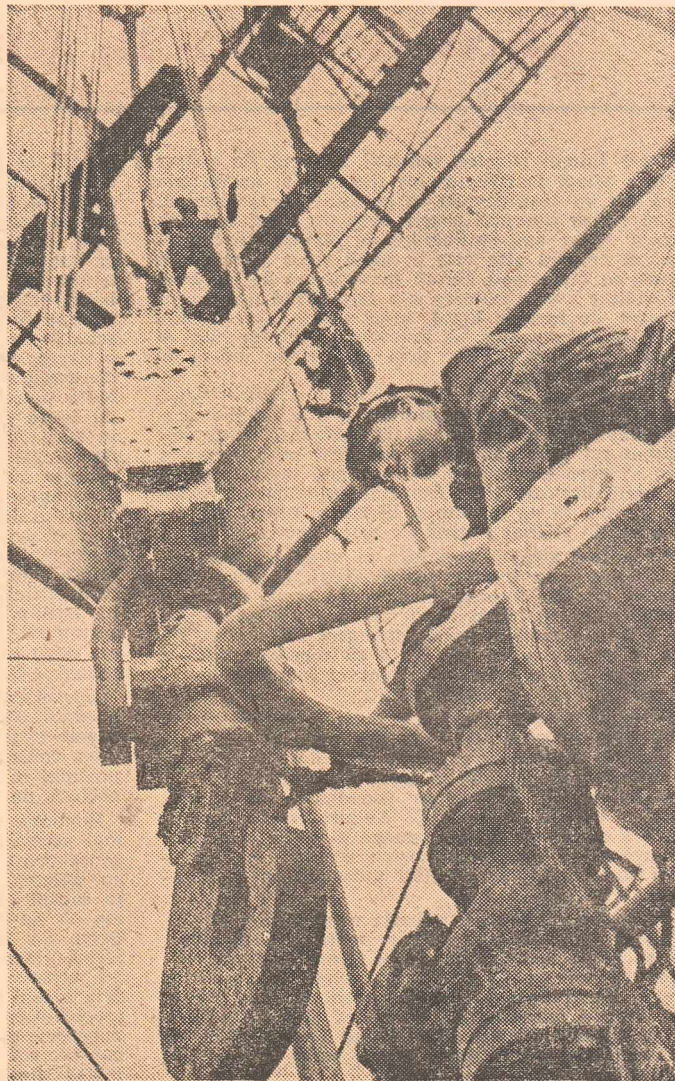
Locuiesc pe o arteră străveche a Bucureștiului, unde se termina odată Podul Mogoșoaiei, urmând Călea Tîrgoviștei și începeau hanurile cu surugii și locuri de popas pentru cei care ieșeau ori intrau în capitala țării. Locuiesc pe o arteră atât de nouă încît actul ei de naștere încă nu s-a încheiat și unde a dat navală Calea Victoriei cu tot centrul Bucureștiului. Ați înțeles, locuiesc pe Bd. 1 Mai, o arteră ca atâtea altele renașcute din temelii în ultimii 10—15 ani, dominînd cerul și viața noastră — cu verticala arhitecturii ei dar și cu simbolurile ei. În fiecare dimineață, de la fereastră, se impune privirii această verticală încărcată de metafore ca și de sensuri politice, de care cu toții sintem conștienți. De aceea, nu pot să n-o asociez unei cifre: 82 la sută din populația României de azi locuiește în case noi. Indiferent că sint locuitori ai orașelor sau ai satelor.

Am fost, nu demult, la Iași, unde am trecut cu tramvaiul peste renumitul străvechi Pod Roș cu peisajul dominat de fete și băieți cu gențile pe umăr doldora de cărți. Veneam dinspre platforma industrială a chimiei, de la Combinatul de fibre sintetice și pătrunsesem în orașul nou al politeniștilor Moldovei iar apropierea și comunicarea dintre cei doi poli ai cadrului reprezintă o altă verticală și încă o treaptă a realității noastre.

De fapt, care dintre noi nu are zilnic în față multiplele imagini ale urcușului în cei 42 de ani de viață liberă, cu un ritm de avansare inimaginabil, mai ales după anul-răscruce 1965? ! Sint viața însăși. E viața cotidiană, intrată în obișnuit, să ne ducem copilul la grădiniță, să nu achitam taxe școlare, să beneficiem de servicii medicale gratuite; e viața cotidiană, intrată în obișnuit, să avem, după absolvirea unei școli, locul de muncă asigurat, să dispunem pînă în cel mai îndepărtat cîtun ori loc de muncă, oricît de solitar, de energie electrice și televizor, de profesori pentru copii, de automobil proprietate personală, de cîmin cultural și de cărți... E viața cotidiană, intrată în obișnuit, să ne cumpărăm dimineața piinea albă, să ne petrecem vacanțele la munte sau la mare, în ultramoderne vile și hoteluri, să ne facem cumpărăturile în supermarketurile confortabile, să pretindem primăriilor cît mai multe locuri de joacă pentru copii și locuri de agrement, pavaje și cît mai multă apă la robinet, dar cite? ! E firesc, nu-i așa?, ne răspundem, pentru asta muncim! Da, chiar așa, pentru asta muncim. Pentru prosperitate, pentru civilizație, pentru a fi în pas cu timpul, pentru bunăstare.

Pentru noi toți, cei peste 23 de milioane. Munca fiecăruia se regăsește în tot și în toate. De la scara familiei la scara societății. Prin noi, pentru noi nu este o simplă lozincă, este o sinteză de economie politică exprimată simplu, clar, pe înțelesul oricui. Toate imaginile acestei realități cotidiene au, o știm cu toții, sorginea în liniile-forță ale politicii dezvoltării promovate de Partidul Comunist Român de 42 de ani încoace. În ideile-forță ale gândirii economice originale și profund științifice a secretarului general al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Lansînd conceptul, ce acoperă o realitate obiectivă a societății socialiste românești, de proprietar-productor-beneficiar, a conturat o strategie a autodezvoltării noastre. Nu putem să consumăm fără să producem și nu putem să consumăm tot ceea ce producem, fără a ne asigura sursele și resursele evoluției viitoare și rezervele de consum și rezervele de viață liberă, independentă și demnă a generațiilor următoare. Astfel, de la un cincinal la altul s-au proiectat ritmurile de progres ale economiei naționale, raporturile între industrie și agricultură, între ramurile industriei de la o etapă la alta, proporțiile dintre fondul de acumulare și fondul de consum. Altfel, cum am putea aspira la mai mult? Pentru a atinge, spre exemplu, în ultimii 5 ani, un volum aproape dublu de cereale și 2 400 000 hectolitri de lapte în 1985 față de 1 600 000 în 1981 a însemnat alocarea unor importante fonduri de investiții pentru agricultură, pentru modernizarea bazei ei tehnice și de producție. A însemnat și înseamnă totodată munca unei armate întregi de oameni, de la țaran și mecanizator la inginer, cercetător, savant. Fonduri de investiții de la buget, fonduri de investiții pe care a trebuit să le avem, să le realizăm și să le acumulăm pentru piinea și laptele copiilor noștri. Iată, le avem iar programul noii revoluții agrare, îl cunoaștem, e grandios. El abia a început. Ca să beneficiem, trebuie mai întii să producem! O logică simplă. Deci, fonduri de investiții din munca noastră, pentru civilizația țării, și pentru bunăstarea noastră. Dacă autodezvoltarea este o genială idee de politică economică în condițiile mondiale de astăzi țelul acestei politici promovate consecvent, cu dăruire și fără odihnă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, rămînem întotdeauna noi, poporul român, cel mai mare și mai îndreptățit beneficiar al averii noastre naționale.

CICI IORDACHE-ADAM

Combustibilul și energia: avansuri ale laptei pentru mai bine

(Continuare din pag. 5)

galbene-aurii, mă prinde din urmă și oprește pufînd zgomotos. Din cabină, Marioara Nicolae „de la aprovizionare” mă invită să urc „să mă scoată la sosea”. Accept bucuros, știind cît e de lung drumul. Dar nici nu apucă să pornească bine camionul că o și aud adresîndu-se șoferului: „Hai băiete, dă-i bătaie că ne prinde noaptea pe drum!” Izbucnim cu toții în ris...

CONSTANTIN BALACCIU

O mare șansă la Sîclău

Dimitrie Chiș, președintele C.A.P.-ului Sîclău, spune de obicei ziaristilor care vin de la Arad, de la ziarul local: „Despre noi să nu scrieți de rău că n-aveți de ce, dar nici de bine să nu scrieți, nu sintem fruncea!” Sîclăul nu este „fruncea” agriculturii județului din cauza calității terenurilor sale. Altfel, oamenii de aici își îndeplinesc și chiar își depășesc planul.

23 August, ora 11.

Intr-o curățenie impresionantă, satul își desfășoară activitatea, Sîclăuanii sint crescători de animale, cultivatori de roșii, de legume în general, sint producători de cereale. Din 1390 de suflete, 520 sint cooperativi activi, 450, pensionari, 160, nave-tiști. Ceilalți, la școală. C.A.P.-ul este deci punctul nodal al deciziilor oamenilor din sat. Dacă aici nu merge treaba, nimănui nu îi e bine. Deasupra intrării în sediul cooperativei, stă scris: „Ce a rămas de făcut pentru mine?” Intrebarea, aparent simplă, mi-a amintit de un mare scriitor care mărturisise că nu încetează lucrul asupra manuscrisului decît atunci cînd știe cum va continua a doua zi. Ori-cît de forțată ar părea comparația, sîclăuanii nu încetează activitatea decît cînd știu cum vor continua a doua zi, de unde vor începe și cam unde vor lăsa treaba.

Intru în vorbă cu Dimitrie Cămăraș, în vîrstă de 64 de ani, și cu Păscu Moca, în vîrstă de 51 de ani. Amîndoi sint șefi de echipă la cultura mare, amîndoi lucrează efectiv acolo unde este mai greu. Îmi propun să stăm de vorbă plimbîndu-ne prin sat, arătîndu-mi îmi pot explica mai bine ce se întîmplă acum în agricultură pe care o fac. Nu există nici un dezacord între spusele celor doi, așa că, auzîndu-i, am impresia că vorbesc cu un singur om.

„Vedeți, mi se spune, e 23 August și oamenii lucrează la

marele magazin din centrul satului. Ne doream de foarte multă vreme magazinul și, iată, îl facem. Pe pășunile din dreapta, dorim să săpăm cinci fîntini, „a aibă să bea și vitele pe care le avem în comun, și vitele din gospodăria personală. Dincolo, a fost o linie de garare. În urmă cu ani, prin restructurările care au avut loc în C.F.R., linia a dispărut. Asta înseamnă că transportul tuturilor produse, cele care pleacă și cele care vin, este făcut fie cu mijloace mecanice, fie cu mijloace hipo. Orele om, care se consumă, ar putea fi economisite împreună cu combustibilul dacă ar fi deschisă această linie. Ei bine, tot pămîntul satului e plin de proiecte. Aceste proiecte trăiesc în noi și apoi aievea. Asta înseamnă un sat viu. Măsurile de îmbunătățire a sistemului de retribuire în agricultură — anunțate în cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului la recenta Consfățuire cu activul de partid și de stat din agricultură — ne-au reaprins speranțele, ne-au întărit convingerea că vom putea realiza proiectele. Este o mare șansă pentru noi această cuvîntare.”

Ne-am întors la sediul și, de față fiind și președintele cooperativei, am adus vorba despre cauzele întîrzierilor la recoltarea grîului și a orzului, întîrzieri mai mici la Sîclău decît în alte părți ale județului. Cauzele, cad de acord oamenii, nu trebuie puse pe seama condițiilor meteorologice, ele se datorează responsabilității, stîngace uneori, cu care s-au aplicat tehnologiile de lucru, atitudini necorespunzătoare a unor colaboratori și a unor specialiști.

S-a hotărît, și în urma plenerii cu activul de partid din agricultură județului Arad, care a avut loc în data de 22 august, amplasarea culturilor după plante bune premergătoare, încît să nu se mai cultive grîu după grîu mai mult de 10 la sută din suprafața stabilită. Pînă la 15 septembrie e necesar să se termine arăturile pentru însămînțări, lucrîndu-se la arat și noaptea, asigurîndu-se astfel un pat germinativ de calitate. Multe alte măsuri se referă la activitățile de recoltare care vor avea loc în continuare, la formele de colaborare ale C.A.P.-ului cu întreprinderile și instituțiile cu care intră în contact. Oamenii au căzut de acord că atît din punctul de vedere al criticii, cît și al bogatelor și argumentelor recomandări, cu vîntarea secretarului general al partidului a reprezentat o mare șansă pentru ei, ca pentru întreaga noastră agricultură aflată în marea bătaie transformatoare a noii revoluții agrare.

A. T. DUMITRESCU

Grandios proiect al Epocii Ceaușescu: reconstrucția pămîntului

Romanul Lotrului — romanul zidirii celei mai mari hidrocentrale de pe riurile interioare din România — s-a încheiat, precum se știe, de cîțiva ani.

Centrala electrică subterană de la Ciunget, edificată la 104 metri sub talpa muntelui, cu o putere instalată de 510 MW (mai mult decît cea a Bicazului și cea a Argeșului la un loc), a fost racordată sistemului național de energii în decembrie 1972. În aval, alte două hidrocentrale. Mălaia și Brădișor, ridică puterea Lotrului energetic la 634 MW. Deci cota finală a fost atinsă, deci epopeea marii construcții s-a isprăvit. Transformațiile și metamorfozele operate cîndva cu apele și cu munții, atît de fierbinți, atît de soacante prin inedit și prin anvergură, răsărînd un teritoriu de vreo 8 000 km.p. (da, atît a cuprins santierul Lotrului, 8 000 km.p., adică a 30-a parte a României!), au devenit peisaj, s-au transformat în linii organice, parăz trasate aici de cînd lumea, ale naturii în care s-au integrat. Pe valea tumultuosului riu, la ceasul de față, e liniște. Riuul însuși, transformat la izvoare în lac (un lac alpin de peste 300 de milioane m.c. de apă!), apoi disciplinat între parapeti de piatră pe lungi distanțe, respiră liniște, o maiestuoasă liniște, dăruit fiind, pentru întia oară de cînd se știe, cu sansa de a putea contempla cu seninătate cerul. Ochiul nu vede decît promontoriile de beton, arhidurabile ca și muntii (între ele, baraiul-colos de la Vidra, pavăza lacului, înalt de 121 metri), ale construcțiilor din adînc, urechea nu aude decît liniștea fierberilor lente măsurată de băzare ornice si manometre, ale apelor ce se prefac în energie.

Marea construcție de pe Lotru, unul din cele mai grandioase omagii pe care omul acestei țări l-a adus muntelui său, trunchiului său de piatră, trunchiului-leagăn al existenței sale, făcîndu-l pentru prima dată să-și cunoască — răsfrînt în marea de la Vidra — înălțimea și măreția, este astăzi un prodigios monument de gîndire tehnică și de artă, cu toate liniile ferm sculptate, cu toate culorile ales zugrăvite, cu toate datele forței sale alinate robust și defintiv în coloane de cifre.

Și totuși, romanul Lotrului continuă!

S-ar zice că tumultuoasele ape ale muntelui Căpăținei refuză liniștea, respingîndu-se înghete, date o dată pentru totdeauna, purtînd în ele o insatiable sete de nou, de mișcare, de mereu altceva. S-ar zice că

destinul acestui riu, simbolic pentru marea operă energetică a epocii noastre, se vrea, mai departe, simbolic, se caută, mai departe pe sine, izvodînd din această sine — clocotitoare, neliniștită, dinamică — tot alte și alte resurse și forte, punîndu-le la bătaie pentru desăvîrsirea inegalabilei opere.

Un spectaculos episod al acestei opere s-a petrecut, în ultimul timp, la Gura Lotrului, acolo unde riuul își pierde numele și ființa în Olt. În Oltul devenit și el (gratie pionierilor Lotrului, constructorilor Ciungetului și Mălaiei, coborîți la vale pe firul apei) un riu-magistrală a energiei, printr-un „sistem” sau printr-o „salbă” (îi putem zice oricum, toponomastica încă nu-i stabilită) de centrale hidroelectrice, de baraje și lacuri-oglinzi care sar în cascadă, cu intermitentă ritmică, fără să se spargă, compu-

Lotrul, la cota vulturilor

mînd o suită de ceruri asczate în trepte între Carpați și Dunăre. Construcția uneia din aceste centrale, cea de la Gura Lotrului, a refăcut, la dimensiuni geografice mai reduse, dar la aceeași intensitate și calitate a efortului, patetica epopee a Lotrului, în chiar momentele ei de vîrf. S-a operat și aici, ca și la Ciunget, o violeată răsturnare de planuri ale priveliștii ruîndu-se o întreagă structură placidă a locului, fixată în ere geologice. Oltul a fost strămutat (și încă de două ori!), a fost strămutată și calea ferată a defileului, însoțitoare din veacul trecut a riuului, totul în luptă inversunată cu apele care aici, acerb strangulate de munți, fierb pline de o minie turbure (cu debite ce ating și peste 1 000 m.c. pe secundă!); în luptă inversunată cu apele și, nu mai puțin, cu solul, barajul noii hidrocentrale (investit cu povara captării a nu mai puțin de 6 milioane m.c. de Olt!) fiind amplasat pe un strat miscător de balast, gros de 17 metri, care a trebuit depășit, spre a se ajunge la roca adîncă și teafără. O luptă care s-a dat pe un spațiu extrem de restrîns în ingusta fereastră dintre ape și munti, obligîndu-i pe oameni, ca să nu se sufuce, la cele mai ingenioase soluții, uneori la adevărate looping-uri tehnice, pentru a cuceri, din puțin, cît mai mult. O luptă care, dată pe

Olt, încheie apoteotic și destinul Lotrului, riu de băladă a devenirii noastre, făcîndu-l ca, de la izvoare și pînă la gurile lui, să fie o unică, o neîntreruptă ctitorie a noului, dîndu-ți acel sentiment de plînatate, de mîndrie, de civilizație constituită, de tumult de-acum limpezit, cristalin ritmat, cu slefuire din nou folclorică, sentimentul de elevație estetică în fata operei dusă la suverana-i expresie.

... Și totuși, bătaia energetică de pe Lotru continuă încă!

Pe firul Petrimanu, la o altitudine de 1 900 metri, se construiește! E cea mai mare înălțime a muntelui Căpăținei care intră, iată, în stăpînirea omului, printr-un efort — pentru valea Lotrului — cu valoare de premieră, rectitorind destinul locurilor sub o inedită infătisare, din nou simbolică pentru perpetua lor neliniște creatoare.

Aici, pe culmi, apele nu se văd, nu se aud, scintecetoarele lor oglinzi fluide și muzicala lor larmă au rămas undeva, jos, la poale. Aici, la cota vulturilor, stăpîn e doar vîntul — și el, de data asta, este eroul noilor file din cartea Lotrului.

Potrivit cercetărilor întreprinse de Institutul de studii și proiectări hidroenergetice, munții Căpăținei (ca și cei ai Parîngului) prezintă, aflăm, „unul din cele mai ridicate potențiale ale vîntului din România”, propunîndu-se unei utilizări energetice de anvergură. Calculele specialiștilor au dus la concluzia că se pot amplasa aici, pe culmile Micaia și Negovanul, două centrale aereoelectrice, cu o putere instalată de 20 000 kW. Dotate cu aerogeneratoare de mare putere, de cite 10 000 kW, cu rotoare-gigant de 40 m. diametru, aceste surse de energie eoliană pot dezvolta, spun aceleași calcule, o producție medie anuală de peste 35 de milioane kWh. Pe firul Petrimanu s-a amenajat deja un poligon eolian experimental, dedicat studierii parametrilor vîntului, în cadrul căruia funcționează, cu rezultate dintre cele mai promițătoare, un prim aerogenerator, un prim nucleu al noii și marii construcții ce va urma.

Deci Lotrul va fabrica — la dimensiuni tot mai înalte — forță, bifurcînd-o în două feluri de energie, energie hidro și energie eoliană, supuse unui unic centru de comandă, ce-i poartă numele.

Lotrul — un roman al energiilor românești ce se scrie încă, o ctitorie care, asemenea atitor altora, se deschide amplu spre viitor.

ILIE PURCARU

Cu poporul pentru popor

Imi revine în minte discuția cu primarul unei comune de la poalele Leaoței, o comună în care oamenii, de prea mult drag de animale, iarna, le suflă mieilor căldură cu atita tandrețe și grijă de parcă le-ar șopti cine știe ce povești de fermecat copiii, o discuție despre zestrea obștii pe care el o conduce, despre averea lor, despre toate cite și-au propus să implinească anul acesta, anul viitor, despre banii pe care îi au la bancă și despre cum au gândit să-i folosească. Cu bunul simț al gospodarului vrednic, oamenii au chibzuit cu atenție prioritățile și au trecut în plan și citeva poduri, nici mari, nici mici, ci podurile de care au nevoie azi, dar care le sint bune și mâine, adică peste ani, și citeva săli de clasă într-unul din satele comunei, și cum să-și aducă apă în toate casele. Se simțea în propunerile sătenilor, imi povestea primarul, că întreaga comună era o casă mai mare. Mi-am amintit de aceste vorbe dindu-mi seama că, de fapt, întreaga țară e o casă mai mare a cărei bunăstare depinde de bunăstarea fiecărei familii, a fiecărui sat, a fiecărui oraș, de aportul fiecărui cetățean, de inteligența și hărnicia pe care fiecare le așază la temelia zilei de mâine, de fermitatea și înaltul simț al răspunderii fiecărui membru al societății în îndeplinirea datoriei, o datorie nu doar asumată, ci gândită în termenii libertății, adevărate, autentice, ca o necesitate.

Socialismul cu poporul pentru popor, iată teza de excepțională valoare, rod al gândirii celui ce de douăzeci și unu de ani ne e cîrmaci, președintele Nicolae Ceaușescu, conducătorul României care, de la Congresul al IX-lea al partidului ne-a cititorit cu îndrăzneală și bucurie un nou destin, iată teza care, formulată atît de simplu și de adevărat, exprimă esența democrației noastre socialiste. Nu poate fi vorba de socialism în sensul adevărat al cuvîntului, sublinia secretarul general al partidului, decît atunci cînd clasa muncitoare, țărăni-mea, intelectualii, întregul popor muncitor, participă intens și efectiv la dezvoltarea întregii societăți, iau parte activă la conducerea statului nostru socialist. În acest context, autoconducerea muncitoarească, cea mai directă și mai cuprinzătoare formă de participare a maselor la conducerea societății, expresie a afirmării crescînde a rolului clasei muncitoare în acest proces, marchează o

treaptă superioară în dezvoltarea democrației socialiste, în trecerea la o nouă calitate în activitatea de conducere a unităților socialiste.

Devenirea întregii țări, marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu, Transfăgărășanul, Metroul, Canalul Dunăre-Marea Neagră, marile platforme industriale, noile centre civice ale atitor localități, altfel spus, dezvoltarea economică și socială a țării n-ar fi fost posibilă fără instituționalizarea acestui larg sistem democratic, fără autoconducerea și auto-gestiunea muncitorească.

O expresie vie a tezei potrivit căreia socialismul se construiește cu poporul și pentru popor o constituie și permanentul dialog al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din toate județele țării, prezența sa pe toate șantierele mari, de la începutul și pînă la desăvîrșirea investiției. Din această trudă continuă alături de specialiști s-au născut metroul bucureștean și acel nou drum de ape care leagă Cernavodă de Agigea, minunatele izbînzii arhitectonice, care au schimbat fața orașelor, și marile investiții ale industriei românești. Faptele sint argumentele autoconducerii noastre muncitorești, fapte care prefigurează chipul de mîine al României. Fapte sint și ambiția de a duce faima țării pe toate meridianele lumii odată cu produse la care industria țării nici nu cuteza vreodată să le realizeze, dar și participarea oamenilor muncii la viața organismelor care alcătuiesc acest generos cadru democratic. Atributele largi conferite tuturor acestor organisme democratice, cuprinderea în toate consiliile de conducere a muncitorilor, maștrilor, a altor oameni ai muncii care lucrează direct în producție asigură viabilitatea sistemului capabil să asigure participarea clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la procesul de elaborare, adoptare și înlăptuire a deciziei.

Proprietar, producător, beneficiar, omul muncii din România demonstrează prin implicarea sa la decizie în procesul de edificare a unei societăți prospere, a progresului și bunăstării, puterea unui adevăr care a ridicat țara pe culmile civilizației de azi, acel adevăr care ne-a demonstrat nouă că numai cu poporul și pentru popor, o țară își poate făuri destinul pe care-l merită.

RAZVAN BARBULESCU ■

Anghel Rumeaga și macaraua sa — doi dintre eroii noului nostru reportaj de pe șantierul metroului

Am mers cu metroul de la locuința mea pînă în Piața Unirii. „Călătoria” pînă la Piața Victoriei o voi continua pe jos, prin șantier. Pe bulevardele Nicolae Bălcescu, Magheru, Ana Ipătescu clădirile și trotuarele sint la locul lor. În rest... Un amestec indescifrabil de sunete, o mie de oameni la lucru, sute de camioane, zeci de macarale, de buldozere, de screper. Într-o parte se smulge asfaltul, într-alta s-a făcut loc pentru turnarea planșelor, de beton armat, cu o grosime de 1 metru. Echipa complexă de muncitori transpiră la montarea peretilor mullați. Se acționează 24 din 24 de ore, pe verticală și pe orizontală. Foc continuu la Metrou! Numai păstrîndu-se un asemenea ritm tronsonul III-IV, din magistrala a II-a, va fi dat în folosință la termen. Magistrala a II-a complet terminată va avea o lungime de 18,75 kilometri, cu puncte noi de oprire: Piața Unirii, Universitate, Piața Victoriei, Bulevardul Aviatorilor, Aurel Vlaicu, Pipera. Magistrala I, pe care circulăm de mult, are 27,50 kilometri.

Inginerii

La o lucrare de asemenea anvergura și răspundere, care a fost gândită pentru folosința multor generații, cui i-ar trece prin minte că se mai pot face rabaturile la calitate?! Totul trebuie să fie perfect, de la prima linie de pe planșetă, la execuție, în sfîrșit la exploatare. Mă întîlnesc în drumul meu cu trei ingineri, cu funcții de maxim control. Gheorghe Buiac vrea să înțeleg mecanismul de aici, ca, la rîndul meu, să fac același lucru pentru dumneavoastră. Pămîntul, cum ne gîndeam și noi, este împînzit de cabluri pentru canalizare, pentru gaze, pentru electricitate. După ce instalațiile, care au o vechime de peste 60 de ani, au fost deviate încît numeroși locatarii din această zonă să nu rămînă nici măcar un ceas fără apă și lumină, abia atunci s-a început asaltul necunoscutului.

Inginerii Prodan și Rizea, cînd observă că-mi notez, nu doar impresii fugare ci și numele lor, protestează vehement. Nu este c'ect, nu este drept! Amintiri globale inginerii!

Tablierul de 1 metru care se montează, se sprijină pe niște „pereți” de beton armat, carcasa metalice cîntărind între 8 și 10 tone. Pe asemenea „umeri” de Hercule circulația, care se va relua chiar în acest an pe acest traseu, se va resimți cit o pișcătură de... țîțar.

Locatarii de pe Magheru sint la geam. Se forează adînc, pămîntul excavat este preluat de macarale și peste o sută de basculante îl transportă. Mi-

nerii sint în prim plan. În fața cinematografului Patria, ca la o chemare, lăcătuși, forjori, dulgheri, electricieni se string lîngă colegii lor. S-a dat semnalul de încetare a forajului. A apărut ceva care nu poate fi trecut prin buldozer. Șeful de șantier telefonează imediat la Muzeul de istorie al orașului București. Se face o pauză de 15 minute pînă va sosi un specialist. Înții aproximativ, apoi măsurîndu-se cu exactitate, se stabilește că cele două bolți au înălțimea de 4,80 metri și o deschidere de 10 metri. Radu Ciucanu examinează rocile, forma bolților. Pentru arheolog nu mai este nici o îndoială, ele provenind, probabil, de la casele Marghiloman. Bucureștii din fotografiile îngălbenite avea, în această parte a orașului, multe grădini, întinse zone verzi, citeva case, la distanțe mari unele de altele, care erau așezate

cărbune. Pe măsură ce înaintea subteranul, șeful de echipă, de la lumină, de deasupra, strigă:

— Sin-em la Dalles! Sintem la Scala! Dați-i bătaie!

— Ce film rulează astăzi? Reține-mi un bilet pentru ora 18,00, glumește betonistul Claudiu Dumitru, care nu a mai intrat într-o sală de cinematograf de nu mai ține minte.

36-B-1152

„este numărul de circulație al celei mai puternice macarale de pe Magheru. Ridică pînă la 60 de tone, încît un vagon de tren pentru metrou, care cîntărește 36 de tone, este purtat doar cu un „braț”. Macaraua se redresează sprintenă, chiar și după o povară de 50 de tone. Încep să mă îndoiesc că ar fi grea munca unui macaragiu, mai ales cînd el coboară

Conștiința, ca un ceas de pontaj

chiar în mijlocul străzii de astăzi. La 1888, toate locuințele și grădinile au fost dezafectate, tîindu-se un mare bulevard, care de atunci a fost transformat pînă în zilele noastre.

Din același București necunoscut, în care se pătrunde acum în adîncul lui pînă la 28 de metri, la Piața Unirii echipile de muncitori au scos la lumină dovezi de civilizație și cultură. Au fost descoperite ustensile din fier, oale, ulcioare, vase din ceramică policromă care sint în curs de restaurare. Aceste noi dovezi de viață materială din secolele XVI-XIX întregesc spiritalitatea orașului. Arheologii, mulțumesc, pe această cale, fierarilor, dulgherilor, meșterilor care s-au apropiat de obiecte cu sfîcicune și delicatețe, cu profesionalismul adevăraților căuțatori de vestigii.

Emoții artistice, istorice, dar și puls 110. O cupă de excavator, înclinată pentru răsturnat, a fost oprită printr-un gest energic. Cineva a văzut o formă curioasă amestecată cu pămînt. Din fericire și aici s-a acționat prudent, așteptînd expertiza specialistului. O bombă neexplodată din timpul celui de al doilea război mondial a stat îngropată... 43 de ani. I s-a scos focosul și va fi expusă într-o sală a Muzeului militar central. Minerii care lucrează la scut, — mi-am însușit vocabularul lor, este sinonimul tehnic al galeriilor prin care circula trenurile — sint tot timpul cu atenția mărită. Orasul se simte și se trăiește aici altfel decît într-o galerie dintr-un abataj de

din cabină. Poartă o cămașă apretată, asortată cu pantalonii albaștri, impecabili, singurul, de altfel, din șantier fără nici o pată de noroi.

— Este cel mai bun din ciți cunosc!

Păreră autorizată a inginerului Gh. Buiac se sprijină și pe recunoașterea unanimă. Macaragiul a fost decorat anul trecut cu Ordinul Muncii clasa I.

Anghel Rumeaga e cineva la Metrou! După tată, coboară din cabină, și „puștiul”, un tînar cu înfățișare sportivă, bine legat, îmbrăcat la fel de îngrijit. Ovidiu Rumeaga a absolvit liceul, iar acum este ajutor de macaragiu, secundîndu-l pe tatăl său. La fiecare sfîrșit de lună duce acasă între 2500—3000 lei, iar tatăl său peste 7000 lei.

De la fereastra de sus macaragiul vede cum se reîclădește lumea, cum i se pun mercuri temeliei durabile. Mi s-a părut atît de ușoară meseria lui pentru că Anghel Rumeaga o face perfect, pentru că a reușit să o transforme în artă. Plăcerea de a munci acolo sus, manevrînd, ca pe un fulg, zeci de tone, i se transmite prin toți porii. Este stăpînul absolut, „dirijorul” claviaturii din camera care conduce, electric și electronic, la performanțe deosebite.

Scara

Ileana Papina are o rugămintă. Să urc și să cobor citeva trepte. Nu o înțeleg pe moment, dar îi îndeplineșc dorința. Urc, cobor. Respir greu.

— Nu vă îngrijorați, nu înima dumneavoastră e de vină.

Scara! E tăiată prost, numai pentru necesitățile de moment ale șantierului.

Începem o discuție lungă despre valoarea scării. O transcriu cuvînt cu cuvînt, Ileana Papina, după 25 de ani de profesiune, are o înțelegere a arhitecturii nu doar din cărți.

— Pentru mine scara este echivalentul unui poem cinematografic. Caut să fie cit mai frumoasă, cit mai largă, și cit mai funcțională. Scara este un element monumental, fiecare arhitect, mai ales cel tînar, dorește să proiecteze o scară.

— Vorbiți că despre o ființă! — Cînd ne folosim de ea nu face parte din ființa noastră? Arhitectul trebuie să țină cont de pasul omului.

— Ați făcut un eseu. Scara de la stația Aurel Vlaicu prin ce va fi a dumneavoastră?

— Sint două scări care pornesc din stradă, ajung la pe-

de aproape sint iubiți. Munca lor este (am ezitat între grea și dură)... foarte dură. Sint mulți tîneri îndrăgostiți care renunță la întîlniri, la dans, la un film, la orele calde ale familiei. Aici fiecare stă cit crede că este necesar. Conștiința este ceasul pontator. Programul se prelungește mult peste treimea din 24. Nu poate fi urît din loc, nici măcar cu macaraua lui Anghel Rumeaga, meșterul care a început să monteze transformatorul electric.

Atelierele de proiectare, sediile inginerilor, arhitecților devin și ele „vetre” cu foc continuu, ori de cite ori trebuie.

Și de cite ori trebuie?

De cite ori e nevoie!

„Focul” este în fiecare participant la marea construcție a Epocii Ceaușescu. Metroul dintr-o aspirație a devenit un organism viu. Oamenii metroului înfăptuiesc marea proiect, de care se ocupă în permanență secretarul general al partidului. Felicitările tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale tovarășei Elena Ceaușescu, la înaugurarea magistralei I, le luminează drumul în subteran.

„Revăd însemnările de astăzi. Peronul unei stații are nici mai mult, nici mai puțin de 120 de metri cit să încapă șase vagoane de tren, care măsoară 20 de metri fiecare.

La depoul pentru locomotive din strada Granitul, schițele proiectantului acordă o atenție specială pentru repausul mecanicului de locomotivă. Odihna lui, după orele din subteran, obositoare pentru vedere, pentru sistemul nervos, cere... izolare. Depoul, deși la adîncime, prin ingeniozitatea arhitectului are dormitorul la „etaj”, cu un perete de sticlă prin care pătrunde lumea din afară.

Pasajul pietonal subteran de la Universitate va rămîne cum îl știm, lărgit și înfrumusețat cu citeva minicochete magazine.

Scuturile subterane poartă marca 23 August. Mi-ar trebui o altă pagină de revistă numai să numesc 26 de fabrici, cu contribuție substanțială la ființa metroului.

Într-o baracă albă, curată, ca o farmacie bine îngrijită, se semnează hirtii curente, se iau măsuri operative, se țîn scurte ședințe. Aici, factorii de răspundere semnează condica.

Pe o hirtie groasă de impachetat, un scris mare, grăbit imi atrage atenția. „Mama, telefon”.

— De dimineață vreau să o anunț că voi veni și la noapte tîrziu.

Cine a vorbit?

Șeful de șantier? Betonistul? Directorul? Arhitectul? Minerul? Macaragiul?

Foc continuu la Metrou!

CARMEN DUMITRESCU ■
Fotografie de PAUL AGARICI ■

Iată-ne ajunși, așadar, în preajma bătăliei de la Rovine (17 mai 1395), care se așază nu numai printre marile bătălii din istoria românilor, dar și printre bătăliile decisive atit ale istoriei noastre naționale, cit și ale celei europene. De-ar fi să utilizăm și pentru Mircea o expresie churchilliană (în legătură cu victoria aviației britanice în „Bătălia Angliei”, victorie decisivă pentru abandonarea planurilor Wehrmachtului de invadare a Marii Britanii și larg întrebuintată de atunci), am spune că biruința lui Mircea la Rovine a fost „bis finest hour” (ora lui cea mai minunată). Aprecierea ar putea să mire: oare nu cind prin instalarea sultanului Musa, domnul român a apărut ca un adevărat patron politic al cirmuitorului statului otoman însuși, Mircea s-a aflat la apogeul puterii sale? Evident că atunci voievodul Țării Românești s-a înălțat în ierarhia de putere a Europei de sud-est la o treaptă la care nu se va mai ridica nici un domn român, dar Rovine ni se pare a fi pagina cea mai frumoasă a domniei sale. Atunci, în fruntea alor săi, a „oastei celei mari”, a înfrint acea forță care părea de neînfrint — armata otomană — condusă de însuși sultanul Baiazid, a cel Trăzniet (Ildirim), care făcuse prapăd pe unde trecuse. Ce minunat exemplu de putere dată de iubirea de țară, capabilă să biruiască și ceea ce este socotit invincibil sau, așa cum am învățat cu toții, „iubirea de moșie e un zid / Care nu se-nfricoșează de-a ta faimă, Baiazid!” Căci iată, Eminescu însuși a ales din marile bătălii ale istoriei naționale tot pe cea de la Rovine pentru a face elogiul forței patriotismului românesc.

Grație marelui poet, Rovine a căpătat un caracter emblematic pentru abnegația cu care, prin veacuri de vicisitudini, românii s-au apărat împotriva oricui a vrut să le pună pe grumaz jugul de robie, să le răpească identitatea politică reprezentată de stat, să le rupă moșia străbună. Dacă pentru cugetul românesc, bătălia de la Rovine este una dintre acele fapte extraordinare destinate să rămână pururi vie cit ne va fi neamul, pentru istorici, preocupăți să deslușească în informațiile sărace sau confuze ale mărturiilor de acum câteva veacuri, ea este un obiect de investigație și un subiect de discuție. S-a desfășurat la 10 octombrie 1394 sau 17 mai 1395, ori la sfârșitul verii și începutul toamnei aceluia an? Istoria cunoaște nenumărate astfel de situații, cind datele oferite de izvoare nu concordă. (Și, să adăugăm, nu numai pentru evenimente atit de îndepărtate, ci și pentru unele din trecutul apropiat. Iată, există astăzi nu mai puțin de șase explicații pentru faimosul ordin al lui Hitler din 24 mai 1940 de oprire a atacului blindatelor germane, ceea ce a contribuit decisiv la „miracolul de la Dunkerque” — salvarea corpului expediționar britanic). Fiește că în funcție de o datare sau alta, faptele se orinduiesc altfel în ceea ce se numește azi cu un termen împrumutat din discuțiile strategice: un scenariu politico-militar.

În ultimul timp — cum era de altminteri firesc față de interesul sporit acordat domniei lui Mircea cel Mare, cu prilejul celei de a 600-a aniversări a înscăunării sale — istoricii români au reluat studiul bătăliei

de la Rovine. Să amintim în ordine alfabetică (cea mai imparțială!) pe cercetătorii recenți care au adus contribuții esențiale la deslușirea adevărului: Alexandru Diță, Gemil Tahsin, Ciprian Zaharia și Dan Zamfirescu, ale căror studii și articole sint binecunoscute.

Alianța de la Brașov

Pentru sultanul Baiazid un fapt avea limpezimea deplină a evidenței: puterea otomană neînvingătoare (cu excepția bătăliei, fără urmări, de la Pločnik din 1387) și nediscuțată în Peninsula balcanică (o nouă dovadă o oferise desființarea, în 1393, a țaratului de Tirnova) primise un „challenge” din nordul Du-

singurul aliat posibil era Sigismund de Luxemburg, regele Ungariei. Am văzut că în relațiile dintre voievodul român și suveranul ungar nu lipsiseră tensiunile drept pentru care în capitala munteană Sigismund nu putea fi privit ca un partener sigur. O alianță munteano-ungară, astfel cum o concepea regele de la Buda n-ar fi fost de-cit o anticipare a observației lui Bismarck, după care în mai toate alianțele există un cal și un călăreț. Cind la 7 martie 1395, Mircea, sosit la Brașov, în acest scop, a încheiat tratatul de alianță cu Sigismund, pe lângă voința voievodului român de a trata în perfectă egalitate, „se adăuga înfringerea suferită de regele Ungariei în Moldova,

copiii. Mai după aceea însă se ținea și dinsul cu armata pe urma lui Baiazid prin pădurile de stejjar ale țării, care sint multe și acoperă în toate părțile țara, să nu fie ușor de umbraț pentru dușmani, nici lesne de cucerit. Și ținându-se pe urma lui, săvârșea isprăvi vrednice de amintit, dind lupte cind vreo unitate dușmană rupindu-se, se îndrepta undeva prin țară după hrană sau la pradă vite; și așa cu foarte mare îndrăzneală se ținea de armată. Ținându-se de urma lui Baiazid, se lupta intruna cu dinsul în chip strălucit. Și se zice că armata fiind în cale, se ținea strins în urma ei, punind-o la mare suferință și o aducea în

număr au perit, trecind Baezet Dunărea fără vad”. Cronică bulgară, descoperită și tipărită de marele nostru slavist Ioan Bogdan, oferă date mai bogate: „Și, nu după multe zile, din nou s-a sculat (Baiazid) cu multă mulțime de turci și s-a îndreptat asupra românilor lui Mircea voievod. Și se dete o mare luptă, încit a căzut o mulțime de turci aleși, dintre cei puternici, și dintre domni creștini (constrinși să lupte, ca vasali, alături de turci — n.n.) au fost /printre cei căzuți/ Constantin Dragășevici și Marko Kraljevici. Și atita mulțime fără număr de sulite s-a rupt, încit nu se vedea văzduhul de mulțimea sașeștilor. Iar riul acela curgea însingurat de mulțimea cadavrelor omeneste, încit și însuși Baiazid s-a înspăimintat și a fugit.” O altă cronică aduce precizări interesante: „În anul 6903 (ceea ce corespunde perioadei 1 septembrie 1394 — 31 august 1395 — n.n.) a pornit chiar Ildirim Baiazid sultanul spre Dunăre împotriva lui Mircea, voievodul românilor, dar a fost înfrint de români. Mircea cu românii lui l-a lovit oastea și a luat unora haznaoa adică viața, iar pe alții i-a urmărit pină la Dunăre (în altă traducere „el /Mircea/ i-a luat lui /Baiazid/ bunurile și l-a urmărit pină la Dunăre). Au mai murit atunci craiul Marko și Constantin, domnul de la Zegligovo. Și Ildirim Baiazid a scăpat cu greutate și cu puțini oameni” (cf. traducerea din **Fontes historiae daco-romanae**, vol. IV, p. 561, și Alexandru V. Diță în „Anale de istorie”, 1986/4, p. 35).

A fost o victorie desăvîrșită a oastei românești a lui Mircea, o victorie care a salvat neafirmarea și ființa țării, o victorie ale cărei urmări s-au repercutat peste secole în raporturile româno-otomane, pină la cîștigarea independenței depline în 1877, o victorie decisivă care și-a pus sigiliul pe întreaga noastră istorie. Despre însemnătatea ei pe planul istoriei naționale și al celei europene vom vorbi pe larg în episodul următor.

P.S. Într-o valoroasă contribuție tipărită în „Luceafărul” din 9 august 1986, Dan Zamfirescu — ilustrind încă o dată remarcabil la Ernest Renan, potrivit căreia adevăratul inedit nu este documentul din arhivă ci acel publicat pe care nu-l citește nimeni — aduce o piesă decisivă la dosarul dovezilor biruinței lui Mircea la Rovine — „Epistola” lui Philippe de Mezières, editată de Nicolae Iorga în... 1892! Marele învățat însuși pare a fi uitat de acest text, care nu a scăpat ochiului de linx al lui Dan Zamfirescu. Onoare lui! Dar nu putem fi în nici un caz de acord cu violența de ton folosită de domnia-sa împotriva istoricului Mihai Maxim, cu merite atit de mari în studierea, pe baza izvoarelor turcești, a relațiilor româno-osmane. Mihai Maxim se numără printre istoricii români care au adus contribuții fundamentale la înțelegerea corectă a statutului de autonomie al țărilor române în condițiile dominației otomane. A-l acuza pentru opiniile exprimate într-un articol din „Magazinul istoric”, opinii formulate cu onestitate intelectuală, chiar dacă supuse — ca orice în știință — discuției, ni se pare și neadevărat, și, mai ales, nedrept.

În vremea
Marelui Mircea
(IX)

**„Mircea însuși mină-n luptă
vijelia-ngrozitoare
Care vine, vine, vine,
calcă totul în picioare...”**

nării. Domnul român Mircea nu se temuse să acționeze pentru a împiedica învăluirea din flancuri a țării sale, se grăbise să ia sub autoritatea sa o mare parte a stăpînilor despotului Dobroliță și a urmașului său Ioancu, să trimită un corp de oaste în sprijinul cneazului sîrb Lazăr, în bătălia de la Kosovo Polje și să lovască, la sud de Balcani, cuibul de acingii de la Karinovasi. Pentru Baiazid, pentru planurile sale de stăpînire a sud-estului Europei și dincolo de el, rezistența bravului ostaș de la Dunăre era un obstacol, pe care voința de cucerire a sultanului nu îl putea tolera. Eliminarea celui care îndrăznise să sfideze curajos Poarta otomană i se părea lui Baiazid premisa pentru continuarea șirului de succese ale oștilor sale pe continentul european.

Mircea știa că atacul otoman nu va întârzia. Și-a pregătit, așadar, țara, chemindu-i pe toți cei în stare să poarte armele, în ceea ce el însuși numea „oastea cea mare”, dar s-a gândit și la aliați, iar în acel moment,

unde încercarea de a-și face recunoscută suzeranitatea de către Ștefan, domnul țării, se încheiase, în februarie 1395, cu înfringerea de la Hindov (Ghindinari).

Alianța pecetluită la Brașov între cei doi conducători se întemeia pe deplina egalitate a partenerilor și nimic din textul tratatului nu dezvăluie vreo încercare de-a lui Sigismund de a-și face recunoscută pretențiile titlului de suzeranitate. Asigurat astfel dinspre nord, Mircea a așteptat lovitura Trăznietului.

Fuga lui Baiazid

Cind furtuna s-a dezlănțuit, domnul a recurs la măsuri pe care Nicolae Iorga le caracterizează drept „un război de vechi tip românesc”. Cronicarul bizantin Laonic Chalcocondil l-a descris cel mai bine: „Dar Mircea stringind oastea țării nu și-a făcut planul să vină asupra lui (Baiazid — n.n.) și să dea lupta, ci cu multă grijă și-a pus la adăpost în muntele Brașovului femeile și

situații grele și nu înceta să-i facă stricăciune”.

Relatarea lui Chalcocondil are meritul să infățișeze ceea ce va sfîrși prin a deveni tiparul clasic de desfășurare a războaielor de apărare purtate de români în evul — mediu. Într-o vreme cind aprovizionarea trupelor depindea în întregime de resursele teritoriului unde își desfășurau operațiile, domni români creau, în calea invadatorului o zonă golită de populație, vite, hrană etc., condamnindu-l astfel la o sleire progresivă. În așteptarea efectelor ei, oastea inamică era supusă atacurilor de hărțuire, care îi împuținau treptat rindurile și îi erodau moralul. Cind dușmanul era obosit, slăbit și demoralizat se dădea ceea ce, mai târziu, în strategia lui Clausewitz, se va numi „bătălia principală”, înclăstarea decisivă vizind nimicirea forțelor adversarului.

O astfel de bătălie a fost cea de la Rovine. În cuvinte puține **Letopisețul Cantacuzinesc** o povestește astfel: „Biruit-au Mircea vodă pe turci și fără de

Cartea de istorie

Columna într-o nouă

viziune

Revista franceză de istorie „Annales”, devenită celebră prin școala istoriografică formată în jurul ei (Fernand Braudel a fost membru al comitetului de direcție al revistei), publică în unul din ultimele ei numere (1985/5), un amplu studiu consacrat unui monument legat în chipul cel mai strîns de istoria noastră: **Columna lui Traian, invenție, compoziție, dispoziție**, semnat de specialistul italian Salvatore Settis, care a studiat, în ultimii ani, cu exemplară atenție monumentul. Columna a îndeplinit, potrivit autorului, o dublă funcție: cronică în imagini a cuceririi Daciei de către împăratul Traian, dar și o succesiune de exemple destinate să illustreze conduita ideală a împăratului și a armatei romane, potrivit valorilor morale ale epocii.

Coroborarea imaginilor cu literatura timpului, întreprinsă

de Settis se dovedește fecundă în rezultate. Un exemplu îl constituie interpretarea scenei atit de bizară a călărețului căzut de pe cal, considerat de autor drept o ilustrare a „prevestirii acceptate” (omen acceptum), adică, potrivit credințelor timpului, un semn prevestitor, căruia Traian, prezent la scenă, îi dă un înțeles de bun augur.

Discutind sursele de inspirație și documentare aflate la originea imaginilor de pe Columnă, Settis citează o scrisoare din anul 165 a împăratului Lucius Verus adresată fostului său preceptor, Fronton, căruia îi cerea să scrie o istorie a războiului său cu parții. Împăratul îl informează, cu acest prilej, că îi va pune la dispoziție copii ale scrisorilor trimise împăratului de generalii romani, scrisori ale împăratului, câteva picturi, dări de seamă întocmite la cererea lui Lucius Verus anume pentru Fronton, o dare de seamă chiar a împăratului, discursurile lui în senat, cuvîntările adresate trupelor, discuțiile avute cu „barbarii”. O documentație, deci, deosebit de bogată, cuprinzind, cum se

vede, texte scrise și imagini. Traian va fi pus, desigur, și el o documentație similară celor care au construit Columna.

Un studiu plin de idei și sugestii noi, care ne face să așteptăm cu cel mai viu interes viitoare cercetări ale acestui analist atit de fin al monumentului adinc pătruns în conștiința românească.

Zu capitol pentru „Istoria diplomației românești”

Valorosul team al istoriografiei noastre, grupat la Institutul de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași, oferă o nouă dovadă a remarcabilei sale activități: volumul **Relații româno-engleze (1914—1933)** al lui Valeriu Florin Dobrinescu. Cine a urmărit activitatea autorului, știe că el este un reprezentant de marcă al „valului tinăr” al școlii noastre de istorie. Informat, inteligent, mo-

dest, Valeriu Florin Dobrinescu a dat studii solide privind istoria diplomației românești. Noua sa lucrare este o contribuție fundamentală — acesta este termenul ce se impune la capătul citirii cărții — la cunoașterea politicii externe a României în perioada cuprinsă între izbucnirea primului război mondial și instaurarea regimului nazist în Germania. Sprijinit pe o foarte bogată informație (în anexă figurează și 14 documente, dintre care 13 găsite în arhivele Ministerului de externe britanic), autorul a urmărit evoluția raporturilor dintre România și Marea Britanie, punind în lumină rolul unor oameni politici și diplomați români ca Take Ionescu și Nicolae Titulescu. „Vreme de 15 ani raporturile politice româno-engleze au fost corecte” conchide autorul, dar el analizează cu o pătrundere ce nu se poate lăuda îndeajuns urcușurile și coborișurile acestor relații. Ceea ce se desprinde cu claritate din realmente pasionanta carte prezentată aici este o strădanie permanentă a diplomației noastre de a face recunoscută și de a

apăra îndeplinirea aspirației multiseculare a românilor: statul național unitar, astfel cum el s-a realizat în anul 1918.

Valeriu Florin Dobrinescu a cercetat relațiile româno-engleze dintr-o amplă perspectivă de istorie națională și europeană, semănd de-a lungul cărții un lung șir de date și observații, ce vor sluji la întocmirea acelei atit de necesare lucrări de sinteză: istoria diplomației românești.

Istoricul ieșean a dat o cercetare-model destinată să devină lucrarea de referință în sfera de probleme cercetate. Este limpede că la Institutul „A.D. Xenopol”, în jurul neobositului Gheorghe Buzatu, care a contribuit atit de mult la progresul studiilor de istorie contemporană de la noi, se desfășoară un larg program de cercetare a istoriei noastre diplomatice, ale cărui rezultate sint de pe acum vrednice de elogi.

Pagină realizată de **FLORIN CONSTANTINIU**

OMUL MUNCII IN ROMANIA SOCIALISTA

Emanciparea prin cultură

Despre felul cum cultura de azi, dinamică, diversă, emanație a unui spirit innoitor, reflectă schimbările de mentalitate nu doar artistică, ci și politică, pot depune mărturie numeroasele manifestări creatoare succedate în anii noștri, atât la nivel individual, cit și colectiv, manifestări ivite într-o foarte puternică relație cu orizontul ideologic al societății. Nu este o noutate aceasta, că orice fapt de cultură este o expresie a ideologicului, însă e de observat și de remarcat cum determinările reciproce se manifestă acum într-o strinsă coerență de natură politică, în care omul își regăsește, osmotic, orizontul său de așteptare, idealurile promovate chiar de el însuși. Omul societății noastre regăsește în bunurile culturale din jurul său în primul rând un fapt de viață semnificativ. Căci, ca producător, el este și beneficiarul cel mai legat de esența culturii. Socializarea puternică a faptului cultural a generat o largire a semnificațiilor culturale înseși, aceasta nemaiorganizându-se doar în jurul artisticului, ci și în jurul politicului și ideologicului. Lărgirea noțiunii, a accepției e. în primul rând, de natură a înfățișa o altă reflectare a spiritualului în creație, un alt mod de concepere a ideologiei în formă sensibilă. Căci, dacă ar fi să găsim o definiție a culturii socialiste, aceasta ar fi cea mai fidelă sub raport conținutistic. Prin permeabilitatea la nou, prin diversitatea și sensibilitatea ei față de manifestările sociale, cultura din societatea noastră, așa cum este interpretată și în documentele de partid, are mai ales funcția unui barometru al conștiinței, fiindcă nimic nu reflectă mai precis psihologia și mentalitatea unei societăți decât expresia ei culturală.

Noua deschidere a culturii noastre, eliberarea radicală de formele cele mai abstruse ale obscurantismului și dogmatismului, elasticitatea acesteia în fața diferenței specifice pe care oricare colectivitate o manifestă, deși omogenitatea ei se încheagă pe un gen proximal, în conformitate cu ideologia dominantă, sînt modalități de emancipare a omului nou, de ridicare la nivelul propriei sale condiții și de reflectare superioară la metamorfo-

zele pe care societatea le-a străbătut sub raport spiritual. Puterea de decizie a omului de azi, în privința actelor sale, vine și din fidelitatea reflectării acestora în faptele culturale menite a-l orienta în tot ceea ce face.

Dar emanciparea nu ține doar de eliberarea, abstractă a spiritului de norme convenționale și nici numai de orientarea ideologică a acestuia, ci și de posibilitățile concrete de manifestare. Nenumăratele edificii culturale înălțate în anii noștri, diversificarea manifestărilor cu profil cultural, integrarea maselor populare în diverse acțiuni educative, democratizarea culturii adică, ilustrează dublul raport de determinare între orizontul social și politic, îndreptat constant către proiecția superioară a umanului în spiritual, pe de o parte, și disponibilitățile creatoare ale omului, orientate spre adîncirea prin cultură a normelor etice și politice. Emanciparea tocmai aceasta înseamnă, în înțelesul ei superior, a privi conștient această determinare în chiar actul, producerii faptului cultural și a-l orienta, suplu, fără ostentație, înspre elementul politic în care spiritul contemporan își regăsește emblema.

Deosebirea față de celelalte societăți, care pun în față, chiar dacă deghizat, manipularea conștiinței prin cultura dominantă, societatea noastră contemporană înțelege să producă aceste determinări, aceste reflexe în conștiință în mod deschis, fără strategii, ci prin explicarea limpede a necesității istorice de a imprima omului șansa liberalizării prin actul de cultură, care este un fapt politic superior. Nu politicul produce cultura, ci face în așa fel ca acesta să exprime prin cultură, eliberat de ostentație doctrinară și de exclusivismele care au dominat multă vreme spiritul, în chip maniheist. Societatea noastră de azi își regăsește astfel fizionomia nu doar în sistemul politic, în ideologie, ci și în expresia ei perenă care este cultura socialistă.

RADU G. ŢEPOSU ■

Geta Mermeze : Sărbătoare

Artistul — o conștiință a vremii sale

Fotografie de PAUL AGARICI ■

OVIDIU IULIU MOLDOVAN:

„În copilărie, deasupra patului în care dormeam aveam portretul lui Avram Iancu“

Decor : biroul secretarului literar al Teatrului Național („mulțumim, de gazdă, B. Elvin“) în care se află actorul și ziaristul. O masă de lucru obișnuită, acoperită cu un geam pe care și sub care nu se află nimic, două fotolii din piele și o masă rotundă. Pe pereți se recunosc chipurile caricaturizate cu simpatie ale unora dintre actorii teatrului. Prin fereastra deschisă răzbate zgomotul mașinilor care trec în viteză. E o după-amiază bucureșteană de vară în care soarele nu mai arde cu putere.

— Lui Ovidiu Iuliu Moldovan i-ar plăcea să-și mai aducă aminte de cel care-a fost?

— Unele lucruri e mai bine să le uitați. Existența ar fi de nesuportat dacă am ține minte totul. Și cele rele, și cele bune. Norocul nostru e uitarea care șterge, care spală ca o apă curată de munte.

— Nu rămâne nimic prețios după această operație? Nimic care să poată fi amintit?

— Într-o perioadă în care cultura noastră traversa un moment de cumpănă — de pildă, despre Blaga, Barbu, Voiculescu, Cotruș nu se spunea

nimic în școli — m-am bucurat de protecția spirituală a unei femei de aleasă alcătuire sufletească. Această mătușă a mea mi-a vegheat cu infinită grijă și delicatețe formarea, trezindu-mi interesul încă din copilărie pentru frumos, pentru spirit și cultură. Îi datorez tot ce înseamnă la acea vîrstă deschidera unor orizonturi pe care nici măcar nu le bănuiam și pe care n-aveam cum să le află de la altcineva.

— Aceasta e partea luminoasă a copilăriei dumneavoastră.

— Da. Fiindcă există ceva ca un coșmar, care mi-a marcat decisiv copilăria, adolescența, poate chiar evoluția mea ulterioară. Tatăl meu, Iuliu Moldovan, a devenit una din victimele aceluia flagel neomenesc care a fost horthysmul și care mi-a traumatizat, sufletul și în mare măsură croiul structurii mele psihice. Dar, în urma acelei tragedii, am devenit, într-un fel mai puternic. Am simțit cu timpul, ca pe o datorie de conștiință, ca pe o blestem nobil că trebuie să fiu, ca să zic așa, continuatorul în plan moral al părintelui meu, pe măsura jertfei sale și a multor mii de români în urma acelei orori a istoriei, în urma ace-

lei pagini însingurate a istoriei, pe care nu trebuie s-o uităm nicicînd, oricît ne-ar durca pomenirea ei. După cum vedeți, sînt două elemente esențiale pentru conturarea universului copilăriei mele : unul dramatic, nefericit, aducător de spaime și un altul benefic, o neașteptată și așa zice biemeritată recompensă pentru chinuri îndurate pe nedrept, de mine și de alții alții ca mine.

— Aș zice că unele din rolurile pe care le-ați interpretat — Caligula, Malvolio din A douăsprezece noapte, Despot Vodă sînt tributare acestor două momente decisive din viața dumneavoastră.

Ovidiu Iuliu Moldovan se așază mai bine în fotoliu. O clipă e atent la zgomotul străzii de unde se-aude un scrișnet de frîne și glasurile a doi șoferi care se ceartă. Cicatricea de la timpla stîngă, care s-a înroșit puțin cit timp mi-a vorbit, capătă culoarea obișnuită a feței. Își mîngieie mustața cu un gest care arată că nu s-a obișnuit cu ea deoarece nu și-a lăsat-o decît de puțină vreme, pentru o filmare.

— Poate că partiturile respective conțin acele date despre

care vorbiți. În general sînt un profesionist care respectă cu sfințenie litera autorilor. Dintr-o prețuire deosebită față de slova. Dar există, desigur, un coeficient de creație pe care-l incumbă ceea ce facem noi, actorii, și care mă îndeamnă să atenuiez sau să dilat într-o anumită direcție, fără a comite o impietate, modalitate ce-ar contraveni flagrant principiilor și convingerilor mele. De altfel, în recitalurile de poezie îmi propun să aduc în prim plan cuvîntul, să mă așez cu modestie în spatele lui, astfel încît să întemeiez un dialog pe care-l socotesc sacru : acela dintre poet și public. A face un „spectacol“ din poezie, a psihologiza mi se pare un sacrilegiu impardonabil.

— Să nu ne grăbim, Ovidiu Iuliu Moldovan. Mai este pînă la recitalurile de poezie. Mai bine să vedem cum ați ajuns actor.

— În orice adolescent este o doză de histrionism. În momentul cînd el devine conștientizat se poate transforma într-o modalitate de a prospecta existența umană. Dar ar fi neolial față de mine insumi dacă aș încerca să explic drumul pe care l-am ales numai prin această conștientizare. Mai există, ca pentru orice tînar, și fascinația față de mijloacele de o brianță extraordinară care înseamnă lumea teatrului. Aceste două elemente m-au ghidat pe drumul pe care mă află și azi. Un drum al patimilor, de altfel.

— Înțeleg că nu v-a fost ușor.

— De asta am și ținut să completez.

— Știați de la-nceput ce v-așteaptă?

— Asta o spun abia acum, evident.

— Nu v-alintați?

— De loc. Și parcă e din ce în ce mai greu. Ceea ce la început putea fi un risc, o ratare explicabilă în foarte multe chipuri — acum e altfel : fiecare act artistic are pondere, are cruzimea unei lovituri de ghiolină.

(Continuare în pagina 15)

GEORGE ARION ■

„Cîntarea României“

La cotele profesionalismului

Sub semnul tineretii, al bunei dispoziții — se știe, la Costinești tristetea cste interzisă! — dar și al responsabilității în conturarea, în fața auditorilor, a unor recitaluri de înaltă ținută, între 9 și 12 august au avut loc Galele jazzului, ediția a VI-a, manifestare tradițională a calendarului estival de gen, derulată sub generoasele auspicii ale Festivalului național „Cîntarea României“ și marcînd, într-o manieră proprie,

Johny Răducanu

Anul Internațional al Păcii.

Timp de patru seri, pe scena Teatrului de vară s-au perindat interpreți și formații de jazz — concretizînd sonor felurite ipostaze stilistice ale acestui gen artistic original al secolului XX.

Primul dintre recitalurile de virf, complete, ale manifestării, datorate unor jazzîști români de frunte, a aparținut, în ordinea succesiunii scenice, duo-ului constanțean Creativ, alcătuit din Harry Tavitian — pian, vocal, flutere și Corneliu Stroe — baterie, percuție, euphonium. Cu un recital dens, substanțial, cei doi au dăruit asistentei clipe de reală incîntare, momente de mare originalitate, rezultat al unei măiestrite imbinări între tradiția

(Continuare în pag. 14)

MIHAI HRISTU ■

Un poem pentru patrie

Dinspre părinți

Pe dealul luminind dinspre părinți
mă răcoresc iar lanuri limpezite,
visez cum trec prin singele meu caii
nuntind azur de ierburi sub copite.

Vară de-un veac pe dealul strămoșesc
duc griul trudei mele într-o carte --
mă pierd în purități, încă mă pierd
până mai rid zăpezile departe...

O, cum aleargă griul copt pe cer,
de-atita griu și-n vint e sărbătoare !
Cum stau în lan cu fața-n răsărit
parcă ași sta pe-o osie de soare

EUGENIU NISTOR

Insemnări de lectură

Memoria și imaginarii

Despre cărțile lui Eugen Uricaru cu greu s-ar putea spune că alcătuiesc un ciclu românesc, în ciuda evidentei lor conștientizării, chiar și dincolo de limitele spațiului predilect al ficțiunii: Vladia. Epica acestui autor pare smulșă cu greu, înțesată și tenace, unui fond de imagini și mituri personale, încastrate solid în straturile de adâncime ale conștiinței. Memoria și imaginarii, traectorii corectându-se reciproc, sint astfel principalele căi de acces către o pararealitate simbolică, decupată pas cu pas (altfel spus, pagină cu pagină), ca o Troie personală.

Sint la modă acele figuri al căror contur se ascunde dincolo de câteva puncte notate cu cifre. Prin simpla lor unire, într-o ordine anume, desenul izbucnește din abstract, provocând o plăcere de tip special, ceva în genul dezlegării unui rebus. De multe ori, ceea ce contează nu e neapărat frumusețea desenului, ci mai degrabă fidelitatea lui, expresivitatea smulșă a citorva linii sumare. Se poate spune că până la *Stăpînirea de sine* (Editura „Cartea Românească” 1986), cărțile Vladiei (Vladia, Antonia, Așteptându-i pe învingători, Memoria) au marcat repere incitante pe conturul universului românesc al literaturii lui Eugen Uricaru. Odată cu acest nou roman, o seamă de legături, așteptate, se desenează tot mai evident. De astă dată, înapoi în „istoria” Vladiei (ne aflăm pe la 1924), personajele coboară de pe soclu, însuflețite de o stranie voință de a-și trăi coerent ficțiunea. Mișcarea romanului are ceva în genul orologiilor medievale cu figurine mecanice, surprinse în plină „existență” efemeră. Distanța autorului față de produsele ficțiunii se păstrează în subtext, în culele textului mai bine zis, în libertatea construcției ca permanență verificare a atit de modernei tiranii a scriitorului față de scriitura sa.

Stăpînirea de sine face din prințul Șerban Pangratty altceva decit misterioasa absență ce traversează alte volume. El e aici un interesant aliaz de rafinament aristocratic, ce rimează neașteptat cu o senzualitate robustă, aproape primară. Guvernanta K.F., Sofia își întregesc în rindul lor biografiile. Rememorările ocupă de altfel un loc important în economia narativii și prilejuiesc unele dintre cele mai izbutite pagini. „Starea civilă” a romanului exclude și de astă dată (ca și

în precedentele cărți) aproape total femeile, cu excepția celor două locuitoare ale vilei Katerina. Radul Popianu, adjutantul Vladiei, Leonard Bilbiie, reprezentantul firmei Mott și omologul celui dintii în ordinea unor ierarhii mai mult sau mai puțin ezoterice. Culae Hariton și, doar din umbră de această dată, dascălul Ceotea rezumă umanitatea Vladiei, participind la un moment dat la un straniu carcu de ași (fără Ceotea și cu prințul) într-o și mai stranie „loterie a vieții și a morții”. Timpul amintirii reinvie apoi pe Tănase Berzea, fostul proprietar al gazetei *Veacul* și pe mai micul său, Ernil Stroescu, descinși și ei în *Stăpînirea de sine* din epica romanelor anterioare. Un episod, cam lipit, relatează apropierea prințului Pangratty de mișcarea comunistă de la sfârșitul primului război mondial.

Strict epic, în acest roman Vladia se confruntă cu știrea, senzațională că prințul aviator, sosit nu cu aeroplanul, ca de obicei, ci cu trăsura, își va petrece iarna în orașel. Motivul real — încercarea de a adormi susceptibilitățile autorităților bucareștene anticomuniste — e dublat de un altul, conjunctural: boala Sofiei, atinsă de un morb ciudat, care o diluează treptat, reducând-o la o somnolare cvasivegetală. Restul — e scriitura...

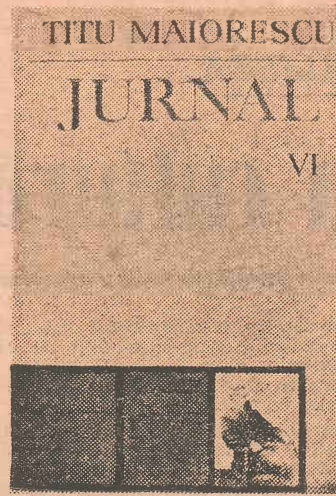
Un roman de dragoste cu mai multe piste (al Sofiei, foarte tinăra, cu Tănase Berzea; tot al ei, cu prințul Pangratty; apoi al guvernantei K.F. cu prințul) și unul care se vrea de acțiune (episodul „bolșevic”) își dispută spațiul cărții, cu evidentă victorie a celui dintii, argumentată de calitatea excepțională a unor pagini. Multă culoare — neașteptată în tabloul în tonuri cenușii, pină acum, al Vladiei — aduc două descrieri: pe de o parte, furia cum-părăturilor, care traversează ulița negustorilor din Vladia, cind, o dată pe an, prințul și Sofia ies să țigulască și, pe de altă parte, descrierea ospătului de la vila Katerina.

Romanul clarifică fără a demitiza, păstrind cu eleganță echilibrul ficțiunii, de data aceasta slujită de o evidentă maturizare a mijloacelor rostirii personale. Revenind, aproape de fiecare dată, cu fiecare carte, în același perimetru, mereu altfel explorat, Eugen Uricaru dovedește curajul autoconfruntării.

TANIA RADU

Viața culturală la zi

Aflăm de la Editura „Minerva”

De la conducerea Editurii „Minerva” am aflat că, în ultima vreme, seria „Scriitori români”, consacrată edițiilor critice din opera clasicilor noștri, se va orienta și spre editarea altor autori, publicați pină acum în editii de masă ori de autor, Călinescu și Mircea Eliade sint proiectele cele mai apropiate. Colectia de mare popularitate „Biblioteca pentru toti”, care a implinit anul trecut 90 de ani de existență, va continua să rămână deschisă și în continuare autorilor români con-

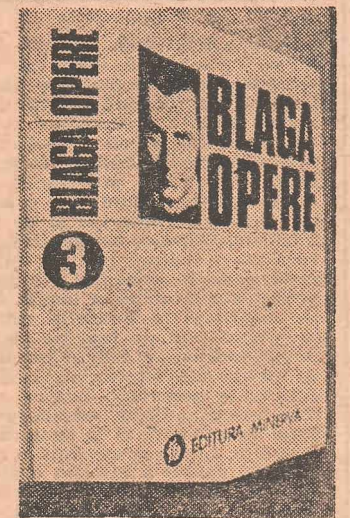
temporari, publicind în următoarea perioadă o selecție din poezia lui Ion Bănuță, cu o prefață de Liviu Călin. Se anunță și o *Introducere în opera lui Nichita Stănescu* de Alex. Ștefănescu.

Continuă editia critică Lucian Blaga, îngrijită de George Gană, cu volumul al treilea, care cuprinde teatrul și care sporește astfel opera blagiană într-o editare riguroasă. Cealaltă editie, îngrijită de Dorli Blaga, își va adăuga în curind un nou volum, cuprinzind *Trilogia cunoașterii*, venit după precedentul, *Trilogia culturii*.

Pină acum, în acest moment al anului 1986, editura a tipărit 62 de volume, printre cele mai recente fiind *Versuri* de I. Heliade Rădulescu, *Cartea de aur* de Al. Macedonski, *Gindirea estetică* de Tudor Vianu, *Viața tatălui meu de Rétif de la Bretonne* (toate în colectia „BPT”), *Scriitori români din secolul XX* de Tudor Vianu, *Păcatele tinerețelor* de C. Negruzzi, *Momente* de I.L. Caragiale (în colectia „Arcade”), volumul 12 din *Opere* de I. Agârbiceanu, volumul 15 din *Opere* de Victor Eftimiu și volumul 6 din *Jurnalul* lui Titu Maiorescu, *Intunecare* de Cozar Petrescu, *Scriitori către V. Alexandri* de Ion Ghica, *Lctopiseful Tărei Moldovei* de I. Neculec (în colectia „Patrimoniu”), culegerile *Snoava populară românească*, *Lirica populară de dragoste*, *Teatrul românesc inedit din secolul al XIX-lea*, *Povești ardelenesti* de Ion Pop-Reteganul și *Basme populare românești* de Simion Florea Marian, *Portrete și evocări* de Ionescu-Gion (în colec-

ția „Restitutio”) și volumele de studii și critică literară *Spre alt Istrati* de Mircea Iorgulescu, *Opera lui Mihail Sadoveanu*, vol. I de I. Oprisan și *Duiliu Zamfirescu și marele său roman epistolar* de Al. Săndulescu. Din ultimele traduceri în limbi străine, *Les Moromete* de Marin Preda, *Adam and Eve* de Liviu Rebreanu, *Tales of fantasy and magic* de V. Voiculescu și *Théâtre* de Lucian Blaga.

Puține, chiar foarte puține aparitii în colecțiile „Introducere în opera lui...”, „Momente și sinteze” și „Universitas”. În schimb, promit să sporească edițiile critice, științifice, pe care biblioteca literaturii române le așteaptă de multă vreme.

În urmă cu 50 de ani

Fapta, subintitulată *Organ de luptă socială*, fu cea de-a patra publicație cu acest titlu, care apăru la noi în prima jumătate

a secolului. Cele dintii, toate de orientare democratică (mai puțin prima, de nuanță conservatoare), avură o existență la fel de scurtă, ca și aceasta din urmă, însă poate tocmai datorită caracterului lor progresist regimul timpului le împiedică să dureze. După aceea din 1906, prima din serie, urmă o alta în 1919, apoi aceea scoasă de Geo Bogza, Simion Stolnicu și Al. Tudor Miu la Cimpina, în 1929, în fine, încă una din 1936, pentru ca la 1 mai 1936, în urmă cu cincizeci de ani așadar, la București, pe str. Negru Vodă, nr. 2, să ia ființă cea de-a patra publicație ononimă, sub conducerea lui Ionescu-Doran. Interesată aproape în exclusivitate de viața muncitorilor, de organizațiile politice românești, de asistența socială în stat, de locuințele muncitorilor, de mărirea prețurilor, de aspectele vieții sociale și politice ale muncitorilor așadar, *Fapta* era și declarată antifascistă, stigmatizind, prin intervenții repetate, inițiativele pernicioase ale lui Hitler și Mussolini. Un fragment din articolul-program, publicat în primul număr și intitulat *Să nu*

lertăm !, arată limpede atitudinea programatică a revistei: „Ținuți să trăim fără libera exercitare a drepturilor, ajungem să pierdem conștiința acestor drepturi și cultivându-ne cu svonuri păcătoase, plămădim o mentalitate conspirativă și subversivă”. Dintre semnăturile cele mai frecvente apărute în *Fapta*, sint de reținut acelea ale lui George Macovescu, Tudor Cozma, C.G. Pavel, Mihail Constantinescu, Paul Păun, M. Brătucu, C.I. Gulian, Dimitrie Vlădescu, Gheorghe Dinu. Incepind cu cel de-al doilea an al apariției, revista își mută sediul în strada Cobălcescu, apoi pe Calea Rahovei, nr. 322, iar profilul ei, pină atunci aproape în exclusivitate politic, se diversifică. În paginile *Faptei* apar acum comentarii literare (chiar o cronică literară), sportive, culturale în sens larg. Cei aproape trei ani de existență a revistei au reprezentat, în eferescența publicistică a vremii, un eveniment semnificativ mai cu seamă sub raportul mentalității politice.

— Imi place să cred că de astă dată sint un om norocos, stimațe Cozar Baltag, și că putem sta de vorbă.
— Imi pare rău, dar tocmai mă pregătesc să plec în concediu. Miine dimineată părăsesc Bucureștiul.
— Vă rețin foarte puțin, doar atit cit să aflu la ce lucrări, chiar dacă tocmai intrați în vacanță.
— Nu prea sint obișnuit să fac astfel de mărturisiri, dar acum, ca să-mi meargă bine la munte, vă voi spune că lucrez la un nou volum de versuri, care nu știu cind va fi gata, fiindcă nu mi-am propus un termen anume.
— Cum se va numi?

— Deocamdată nu știu. Titlul unui volum de-al meu se configurează pe urmă, după ce e gata volumul și după ce-l recitesc de zece ori.
— În revista Arges ați publicat „Fiul se configurează la urmă”
— Eșeurile de care vorbiți și din care am publicat câteva în Arges fac parte dintr-o carte la care de asemenea lucrez.

— Preocuparea aceasta se leagă cumva de interesul pe care l-ați arătat operei lui Mircea Eliade, din care ați și tradus?
— Într-o foarte bună măsură. Fiindcă tot ați amintit de Eliade, volumul al doilea din *Istoria credințelor*, l-am predat deja editurii.
— Imi pot permite să vă întreb unde plecați în vacanță?
— În Bucegi.
— În timpul acesta lucrați la ceva?
— O să iau câteva cărți cu mine și, dacă o să pot citi, bine, dacă nu, nu.
— Vă doresc concediu plăcut!
Grupaj realizat de RADU G. ŢEPOSU

CAP LIMPEDE

Concursul muzical de interpretare instrumentală „Ciprian Pombulescu” de la Suceava, inscrist în cadrul generos al Festivalului național „Cintarea României”, concurs organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și de Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă, dedicat, anul acesta, aniversării a 65 de ani de la fâurirea Partidului Comunist Român și a 21 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, este sin-

gura noastră tribună de competiție destinată unor concurenți în vîrstă de pină la 14 ani. Premiile, numeroase, al căror „virf” îl reprezintă mult-rivnitul Trofeu „Lira de aur”, sint, însă, decernate pe categorii de vîrstă și instrumente. Față de edițiile anterioare, numărăm acum modificări importante, un nou salt valoric în evoluția acestei prestigioase competiții. (Astfel, concurenții ne-au demonstrat, încă de la catego-

riile mai mici de vîrstă, un nivel tehnic-interpretativ apreciabil, devenit impresionant la cîteva virfuri din categoriile superioare” (am reprodus cuvintele conf. univ. Ion Cheptea, președintele juriului). Unele îmbunătățiri ale regulamentului, în privința limitei de vîrstă, au avut drept consecință directă cîteva veritabile minirecitaluri; de asemenea, remarcăm prezența în concurs a numeroși interpreți la instrumente de suflat, la contrabas, categorii

relativ defavorizate pină acum, inregistrindu-se totodată prima participare la harpă din evoluția competiției, instrumentul fiind adus de la Liceul „G. Enescu” din București. Această evoluție marchează și alte puncte importante, exprimate de Elena Rotaru din partea organizatorilor suceveni: „Faptul că numărăm aproape 200 de mici participanți reflectă interesul pentru această tribună de concurs; față de primele ediții, unde, în afara centre-

lor muzicale importante, celelalte județe aproape că nici nu intrau în discuție la premii, edițiile recente marchează schimbări însemnate: sint numeroase cazurile cind premiul I răsplătește munca unor copii formați în noile centre muncitorești ale patriei, fapt semnificativ pentru evoluția învățămîntului nostru muzical”. Concertul laureatilor, precedat de festivitatea de premiere, poate fi considerat ca un interesant rezumat

al întregului concurs. Am (re)ascultat pe cîteva dintre participanți, acum laureati și, în primul rind, pe elevul Florin Farkas, de 14 ani, de la Liceul „G. Enescu”, cistigător al „Lirei de aur”. În același concert, am mai avut prilejul să ascultăm cîteva copii care, poate, la edițiile viitoare vor emite pretenții îndreptățite la Trofeu. Amintim pe pianista Roxana Buga, avind o tehnică impetuoasă, o largime a frazării potrivindu-se excelent difi-

lelor partituri prezentate, o sensibilitate dezvoltată trădind „stofa” de calitate a viitorului instrumentalist pentru care studiul individual este în același timp datorie și plăcere, profesie și modalitate de existență sensibilă, pe harpista Miruna Popovici, copil pornit devreme pe drumul spinos al deprinderii acestui dificil instrument, unecori considerat numai sub aspect coloristic, în realitate (și așa cum ne-a demonstrat și tinăra interpretă, în

La Conservator

Lecție de operă

Regizorul Anghel Ionescu Arbore și-a propus să monteze pe mica scenă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” opera **Così fan tutte** (Așa fac toate) de Wolfgang Amadeus Mozart; iar dorința sa a fost pusă în practică după o muncă asiduă — pe toate planurile — lucrarea fiind prezentată în premieră spre sfârșitul lunii iunie, cînd cinci dintre cei șapte soliști — studenți și-au susținut examenul de stat. Fapt intru totul laudabil, deoarece, prin aceasta, viitorii cîntăreți de operă au făcut cunoștința cu dificilul dar splendidul stil mozartian, școală de căpetenie pentru orice protagonist al scenei lirice. Pe de altă parte, spectacolul prezentat vine să întregască titlurile stagiunii operistice și — mai ales — să prezinte un op aproape necunoscut publicului bucureștean. Lucrul nu este chiar atât de surprinzător, deoarece — pe plan general — destinul operii **Così fan tutte** a fost destul de ciudat și amar. Farsa aceasta moralizatoare, comedia galantă de situații care a fost creată de Mozart în 1790, la cîțiva ani după **Don Giovanni** și **Nunta lui Figaro** a cunoscut doar câteva reprezentări, fiind apoi reluată (uneori cu titlul schimbat), devenind chiar muzică de scenă adaptată pentru mai multe piese pariziene, pentru ca de la mijlocul secolului trecut și pînă în prezent să cunoască strălucirea meritată. Toți, numărul teatrelor care se încumetă să o monteze este foarte redus și motivele sînt multiple, ele referindu-se — în principal — la o anume lipsă de acțiune exterioară, trăirile sufletești fiind mult interiorizate; de asemenea, extrema dificultate a celor șase roluri, atît pe plan vocal cît și stilistic, al îngemănării vocilor — intrucît opera se transformă adeseori în ansambluri reduse (duete, terțe, cvartete etc.) — a făcut ca lucrarea să intre în catalogul ge-

nului cameral; iată, deci, explicații privind reținerile, desigur, nejustificate, a mai multor directori de teatre în ceea ce privește programarea titlului. Nici regizorii români nu s-au prea înghesuit să o pună în scenă. Abia în 1965, Hero Lupescu a prezentat-o publicului bucureștean — într-o distribuție de zile mari — iar în alte părți, doar Clujul și Aradul au abordat-o sub forma concertului ori a spectacolului muzical. De aceea, temeritatea profesorului A. I. Arbore ni s-a părut din cale afară de riscantă, căci rar mai găsești astăzi, pe la noi, soliști care să poată purta cu mîndrie efigia de cîntăreț mozartian! Ei bine, față de viziunea aflată pe scena Conservatorului, trebuie să începem cu felicitările adresate — în primul rînd — concepției regizorale ca și celei scenografice. Se pleacă de la ideea că omul a avut sentimentul dragostei — în general același — în toate perioadele istorice. Scenograful Silviu Ioniță, cu talentul său recunoscut, folosește, citeva desene, conturînd simbolul fiecărei mari etape din viața omeniirii, avînd la dispoziție doar un ecran, citeva perdele și alte elemente extrem de simple, economice și sugestive, reușind să realizeze o scenă aerată și — în același timp — suficient de plină. Și aceasta, atît pe estada de dimensiuni reduse de la Conservator, cît și la Opera Română din București, unde spectacolul a fost reluat la doar citeva zile după premieră! Singurul reproș pe care i-l aducem lui Silviu Ioniță, constă în aceea că nu și folosește marea sa dispoziție scenografică și de cultură, în beneficiul mai multor teatre lirice românești, începînd chiar cu prima scenă lirică a țării! (Dar, oare, acest „reproș” i se adresează doar lui Ioniță?...)

Cît privește costumele semnate de Cătălin Arbore, laude pentru varietatea și simplitatea lor. Din cele două distribuții prezentate, trei soliști au reflectat posibilități vocale deosebite, stăpînînd, în același timp, un rafinament stilistic ce nu se află la tot pasul: Liliana Petrescu (Dorabella), mezzosoprană cu

calități — am spune — care o vor duce curînd pe marile scene ale lumii, soprana Ruxandra Vodă (Despina), care demonstrează, în plus, o deosebită disponibilitate a mișcării, precum și Paul Basacopol, (Don Alfonso) un bas despre care se va vorbi mult, în viitor; și ne gîndim că acest tînăr (are doar 22 de ani) știe și simte ce-i acela cînt mozartian, cu toate cîrîțele care decurg de aici. Soprana Florența Marinescu (Fiordiligi) ce a intrunit suflăgiile majorității publicului, are un glas puternic și penetrant, strălucitor — mai cu seamă — în lucrările de tip romantic. Coloratura, egalitatea tonului atît în registrul acut cît și în cel mediu, lucruri fundamentale și extrem de dificile la Mozart, au avut — pe alocuri — unele neîmpliniri care, cu timpul, probabil că se vor elimina. O bună impresie, muzicală și statuară, a lăsat și Iulia Astanei, voce de tip falcon (între soprana și mezzosoprană) cu armonice clare dar și cu prea multă timiditate. În sfîrșit, tenorul Cristian Caraman și baritonul Imre Sipp (anul IV) au încheiat această distribuție în care rolul holărilor l-au avut arile și ansamblurile, modul clar și firesc în care au fost ele realizate.

Orchestra de studenți a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” a arătat o surprinzătoare maturitate și disciplină, meritul revenînd dirijorului Aurel Niculescu pe care l-am dori prezent și la pupitrele unor formații de prim rang. Un cuvînt bun și pentru studenta Adina Sușnea care a elaborat un program de sală elevat, folositor atît publicului larg cît și chiar celor mai avizați. Sigur că prezentarea acestui spectacol era necesară examenului de sfîrșit de școală. Dar, **Così fan tutte** a devenit, iată, o adevărată lecție de operă: cîntăreți puțini dar buni, un ansamblu instrumental redus dar bine pus la punct, o regie și o scenografie pe măsura cerințelor unui institut de învățămînt superior. Și astfel, Mozart a reintrat — și la noi — în drepturile sale!

CLAUDIU NEGULESCU

Vorbiți și scrieți

românește

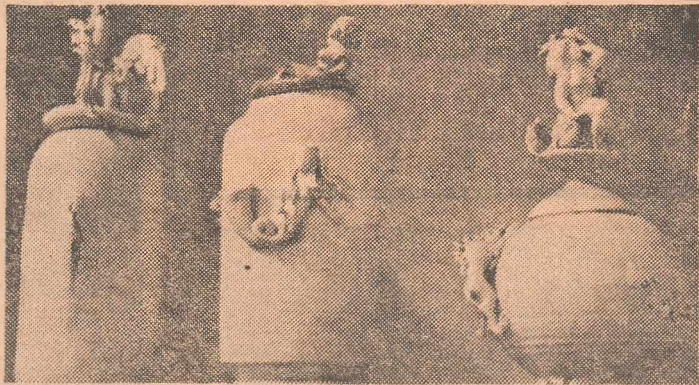
Despre numele proprii

O problemă, asupra căreia, se pare, încă nu s-a prea căutat de acord este aceea a topicii numelor proprii, a ordinii în care ar trebui să fie menționate numele aceluiași performer. Ca în stilul administrativ, nume și prenume, sau mai întîi prenumele — pentru că este prenume — și apoi numele?! „La senioare, pe primul loc s-a clasat Cristescu Anca...”. Apoi, printre sportivi remarcabili sînt însă pomeniți, așa cum trebuie, și Cornel Gheorghe, Adrian Vasile etc. Ne sînt aduse la cunoștință numele unor laureați ai unui concurs de înot. Este amintită mai întîi sportiva Culică Maria, apoi înotătoarele Anca Pătrășcoiu și Carmen Bunaciu. Conform cărui principiu se menționează prenumele anapoda, cînd în loc de drept, cînd după acestea?

Dar nu numai ordinea în care sînt rostite numele sportivilor este incorectă: ci însuși forma acestora, structura lor fonetică, mai ales cînd este vorba de nume proprii din spațiul românesc. Potrivit normelor în vigoare ale limbii române,

„numele proprii străine din țările care folosesc alfabetul latin se scriu cu ortografia limbilor respective... și se pronunță ca în limba din care provin” (DOOM). Un exemplu în acest sens îl reprezintă numele spaniole. Prenumele tenismanului Andrés Gómez este pronunțat deseori (andres) sau (andrés), în loc de (andrés), schimbîndu-se astfel nu numai structura fonetică, ci chiar și — uneori — poziția accentului. Iar în loc de, aproximativ, (gomes), se rostesc (gomés / (gomej) / (gomej). Or spaniola nu are în inventarul său consonanțic nici pe ș, nici pe j. Tocmai de aceea numele celebrului scriitor columbian García Márquez se pronunță, aproximativ, (garsja märke), nicidecum (garsja märke) / (garsja märke) sau cu j la finală.

In urma finalei din Cupa

COMAN LUPU

Campionilor Europeni desfășurată în mai 1986 s-au iscat discuții în legătură cu pronunțarea numelor sportivilor din Barcelona. Pedraza a fost pronunțat cînd (pedrața), cînd (pedraza), niciodată (pedrasa), cum ar fi trebuit (cu z rostit s, ca th din cuvîntul englezesc thing). Moratalla, nume format din patru silabe, pronunțat, aproximativ, (mo-ra-tă-llia), devine pentru crainicul român trisilabic: **mortéla**. Iar „Pichi” Alonso este rostit (piki alonso), ca în italiană sau română, în loc de, aproximativ, (pici alonso).

De asemenea, în nume sau prenume spaniole ca Guerra, Miguel, Guillén, Guillermo, grupul gue, gui, trebuie rostit întodeauna ca rom. ghe, respectiv ghi, dacă u nu are tremă. Este deci incorectă pronunția (gu-e-ra), (mi-gu-el) etc.

COMAN LUPU

Cronica literară de Al. Piru

Controversă

De mai multe ori am vrut să revin asupra unor propoziții despre romanul lui Ibrăileanu **Adela** și de fiecare dată am scăpat prilejul. Mi-a trecut pe sub ochi o traducere germană, n-am citit la timp cartea lui Mihai Dinu Gheorghiu (**Ibrăileanu, romanul criticului**, 1981), n-am văzut ecranizarea recentă, după cite aud, mult schimbată față de roman. Profit de comemorarea a cincizeci de ani de la moartea criticului și de apariția volumului lui Ion Cristoiu, **Lumea literaturii** (Eminescu, 1986) unde o șevcență are titlul: **O femeie de treabă: Adela**.

Da, cînd am întocmit o biografie a lui Ibrăileanu, la zece ani de la moartea lui, am dezvăluit (cercurile apropiate criticului din Iași erau foarte informate în această privință) că personajul feminin din roman a avut un model real, nu altul decît pasagera asistentă a profesorului de la Facultatea de litere și filozofie din Iași, Olga Tocilescu. Despre respectiva prietenie amoroasă (ca să folosesc înțelesul legăturii din romanul Herminei Audinot publicat anonim în 1899. **Amiții amoroase**) au scris, fără a da numele partenerici, malițios, Gorge Pascu în **Revista critică** (1 martie 1934) și, delicat, Ion Petrovici răspunzînd unor întrebări puse de G. Călinescu în **Insemnări ieșene** (1940, nr. 7). Există scrisori ale lui G. Ibrăileanu către Olga Tocilescu, văzute între alții de Sterie Diamandi și G. G. Ursu și care ar trebui publicate dacă actuala lor deținătoare s-ar decide, cum a fost rugată și cu ocazia publicării altor scrisori în ediția de **Opere** — Ibrăileanu (vol. VI și X). Am comentat inocentul episod în **Viața lui G. Ibrăileanu** „cu circumspecție”, cum a observat în recenzia sa din **Adevărul** Adrian Marino (și nu Șerban Cioculescu cum scrie Ion Cristoiu).

Desigur, în roman **Adela** nu trebuie identificată cu Olga Tocilescu, ea este o proiecție a prozatorului care o vede conform nu atît dispozițiilor, cît concepțiilor sale despre personajele feminine în literatură și se știe că Ibrăileanu susținea că în roman numai bărbatul trebuie prezentați analitic în vreme ce femeile pot fi înfățișate doar prin prezentarea comportării lor, ce se petrece în sufletul lor fiind greu traductibil, misterios, dacă nu chiar infidel. Observîndu-i așadar comportarea, Ion Cristoiu găsește că **Adela** e o „moldoveancă blîndă”, o „gospodină normală”, „metodică cumpănită”, cu „atitudini de nevastă”, capabilă de cicăleală și de măsuri prohibitive drastice față de soț pe care nu-l lasă între altele să fumeze, o femeie care „nu se omoară cu titlul”. Atunci cum se explică atracția față de ea a lui Emîl Codrescu, bărbat lucid care crede că iubirea e un antidot împotriva morții? Concluzia criticului e că frîmțările lui Codrescu sînt „infinitele sovăieli ale unui ins orgolios pe care teama de a nu fi refuzat de către femeie îl împiedică să acționeze cu brutalitate”. Ion Cristoiu nu ia în seamă diferența de vîrstă între eroi, douăzeci de ani.

Diferența aceasta n-o ia în seamă nici Nicolae Manolescu în analiza sa la romanul **Adela din Arca lui Noe, II. Ce-i drept**, n-o lua în roman nici Ibrăileanu, micșorînd-o, totuși, față de realitate sensibil conform principiului exprimat în articolul **Idealuri** din 1925 că „vîrsta celor doi protagoniști la un loc să nu treacă de șaptezeci și cinci de ani”. Atunci care este cauza pentru care eroii din roman se despărț? Una, de ordin psihanalitic, e complexul oedipian, descoperit în roman de Iustin Nauman în 1934 (inhibiția lui Codrescu este o simțință autopunitivă provocată de retrizarea factorului moral inconștient, o dată cu reactivarea tentației incestuoase. Dar, observă criticul, „complexul oedipian îl oprește (pe Codrescu) „de la fapte, nu de la imaginație”. Deși Codrescu e, în caracterizarea criticului, „un abulic” și un „contemplativ” care prin sentimentele sale „contradictorii” frînează intimitatea cu **Adela**, se revela totodată și ca un seducător și încă un seducător de vocație... nu practic, ci în inchipuire. Și Nicolae Manolescu trimite la **Jurnalul seducătorului** (**Forførerens Dagbog**) publicat de Sören Kierkegaard în 1843 cînd avea treizeci de ani, la trei ani după ce rupsesse logodna cu Regina Olsen, mai tînără cu unsprezece ani decît el: „Codrescu și eroul **Jurnalului seducătorului** gîndesc și acționează la fel”. Amîndoi vor să verifice natura femeii în dragoste, dar, credem noi, în cu totul alte scopuri. Eroul lui Kierkegaard e un estel care afectează de a încerca oboseala după ce a gustat unicul moment de frumusețe pe care-l spera. De altfel Kierkegaard va experimenta în continuare religia, dar nu va deveni pastor, considerînd că, dimpotrivă, scopul său era a opri expansiunea creștinismului. Rolul de seducător pe care îl atribuie eroului său din jurnal, în înțelesul pe care i-l dădea, era real, oricît de neconvîngător, cel al lui Codrescu e, mai mult, cum Manolescu însuși decide, al unui „seducător fără voce” sau mai bine zis al unui îndrăgostit ezitînd între convingere și indoială, între faptă și renunțare.

O idee mai veche aparținînd lui Marian Papahagi (**Eros și utopie**, 1950) era că **Adela** ar fi un fel de „educație sentimentală”, flaubertiană. În **Viața și opiniile personajelor** (1983), R. G. Teposu o înțelege și ca o acțiune de seducție, însă fără a aminti de Kierkegaard. De e fapt și Kierkegaard are o estetică a erosului, estetică însă ambiguă, din cauză că se confundă de la un punct cu gustul suferinței și al „ascezei”, atitudini indiferente la reacția celuilalt. R. G. Teposu e de părere că Emil Codrescu înlocuiește trăirea dragostei cu teoria ei, preocupat să „leveze relațiile dintre îndrăgostiți după un cod propriu, literar-artistic. Rămîne neexplicat de ce pedagogie profesată de maestru nu duce la o împăcare a contrariilor, eroul rămînd să trăiască mai departe singur dragostea ca pe o idee, deasupra crîcărei desertațiunii lumesti. Avem a face cu un soi de **amour manqué**, ca în **Adolphe** de Benjamin Constant și care ar putea fi pus în legătură, cum a și fost, și cu **Le Demon de Midi** (1914) de Paul Bourget și **Journal d'un homme de quarante ans** (1930) de Jean Ghéhenno.

VIOREL COSMA

Precizare

„Povestea” unei fotografii-document

În revista **Flacăra**, nr. 33 din 15 august 1986 a apărut un articol, însoțit de o fotografie-document a lui Ciprian Porumbescu, trimis de Ioan Dulgheru din Sighișoara publicației bucureștene. Din păcate, în jurul acestei fotografii a muzicianului bucovinean, se țese o „poveste” plină de inexactități și fabulații.

1. — Ciprian Porumbescu nu a putut desfășura, începînd din 11/XI 1881 o „intensă activitate

muzicală la Brașov”, fiindcă la 10 noiembrie 1881 se mai afla încă la Viena (conform jurnalului intim), iar pe 22 decembrie 1881 abia a fost ales de delegațiile școlare brașovene „profesor provizoriu de muzică și cîntări cu salariul anual de 500 florinți” la Gimnaziu, Școala reală, precum și la cis. V—VI de fete din orașul de pe Timpa.

2. — Ciprian Porumbescu nu a fost întemnițat la Suceava, ci la Cernăuți. Tuberculoza o moștenise din familie (din cei 9 copii ai lui Iacolie Porumbescu și Emilia Klodnițchi-Porumbescu nu mai puțin de 6 copii murind din fragedă vîrstă din pricina acestei boli fără leac, pe vremea aceea). Deci, TBC-ul muzicianului nu s-a datorat „întemnițării la Suceava” (sic!).

3. — Pe fotografia italiană l-a chemat Alfredo Noack, nu „Al-

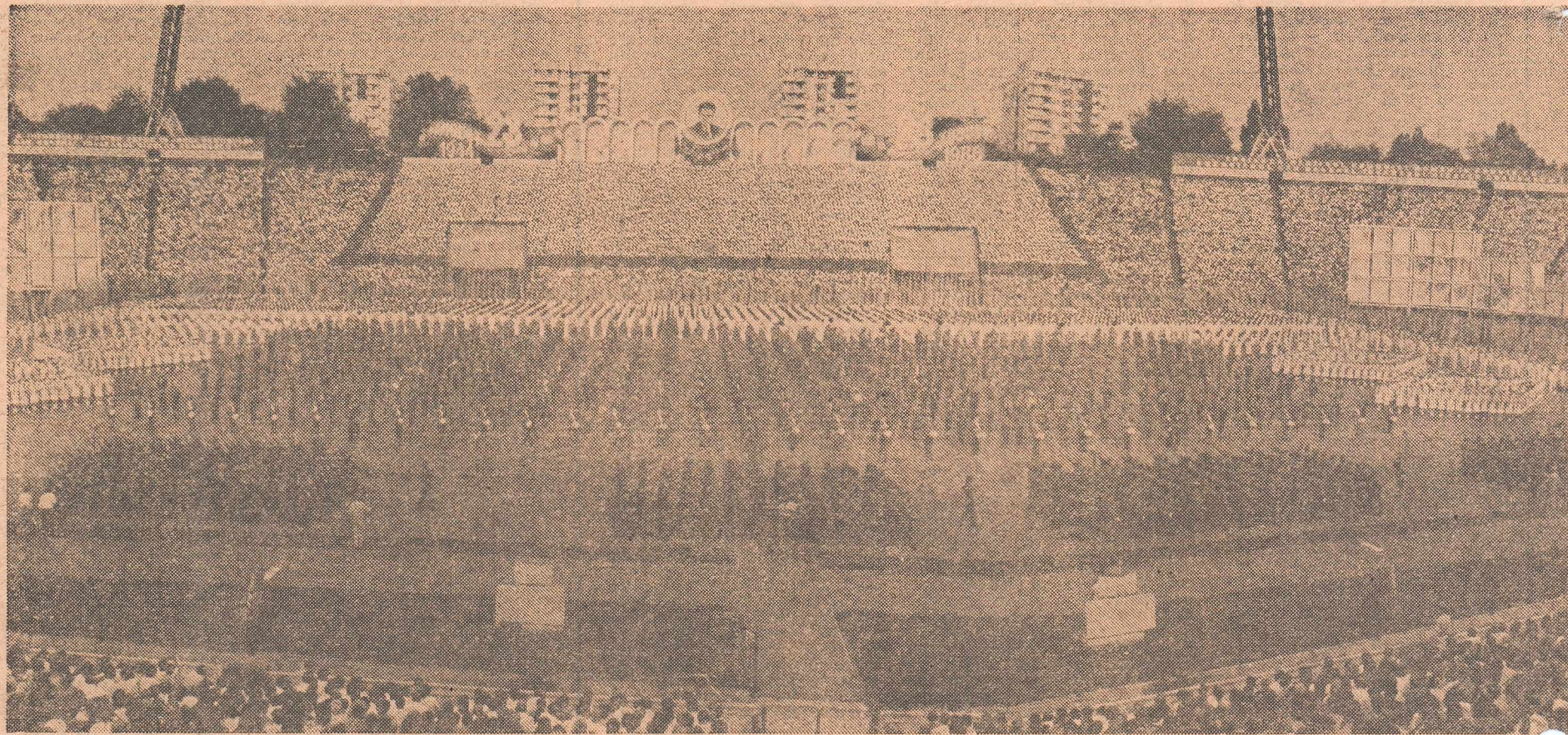
fredo Noack”! Numele său figurează corect în toate monografiile semnate de Leca Morariu, Valeriu Branîște, Nina Cionca, Paul Leu etc.

4. — Ciprian Porumbescu nu s-a stîns „în amiaza zilei de 9 iunie 1883”, ci la 25 mai/6 iunie 1883 la ora 2 noaptea. A fost înmormîntat în satul Stupca la 9 iunie 1883.

5. Povestea cu cele 3 fete ale lui Constantin Moraru este falsă. În primul rînd, Constantin Morariu (nu „Moraru”) a fost coleg de seminar cu Ciprian Porumbescu și unul din cei 5 conducători ai Societății **Arboroasa** din Cernăuți (a se vedea fotografia arborosenilor în volumele lui Paul Leu, Nina Cionca etc.). În al doilea rînd, dacă admitem că cele trei fete ale lui Constantin Morariu s-au născut în timpul vieții extrem

de scurte a lui Ciprian Porumbescu (29 ani), atunci nu au putut avea decît 3—5 anișori! Greu de crezut că între muzician și „una dintre aceste fete” s-a putut naște o idilă, încheiată cu donația fotografiei-document descoperită de Ioan Dulgheru. Iar pentru a-l liniști pe entuziastul artizan din Sighișoara, pot să-i comuncăm că exact această fotografie „originală” am reproduș-o în micromonografia **Ciprian Porumbescu** (București, 1957, p. 102) după exemplarul aflat în posesia lui Ciprian Rățiu, nepotul compozitorului, aceeași fotografie aflîndu-se și în posesia cercetătorilor Nina Cionca, Leca Morariu, Ioan Vievoeanu. Deci, Alfredo Noack nu a efectuat doar trei fotografii.

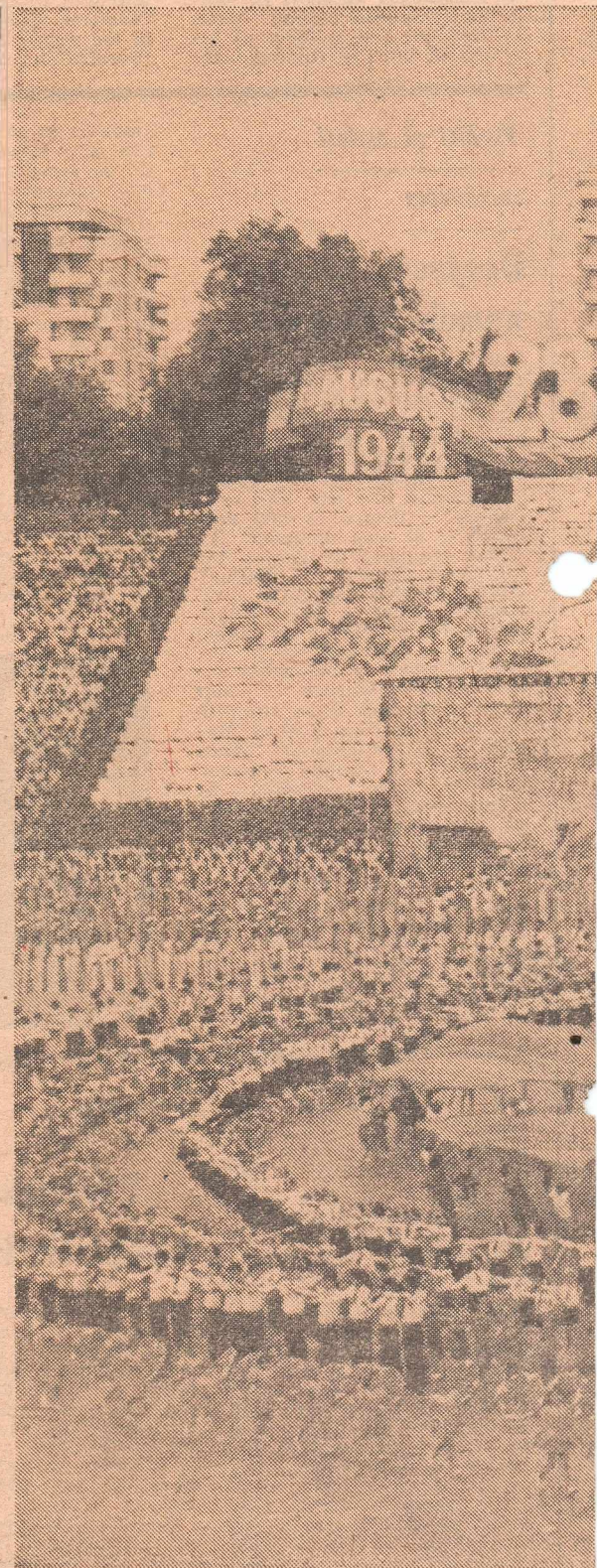
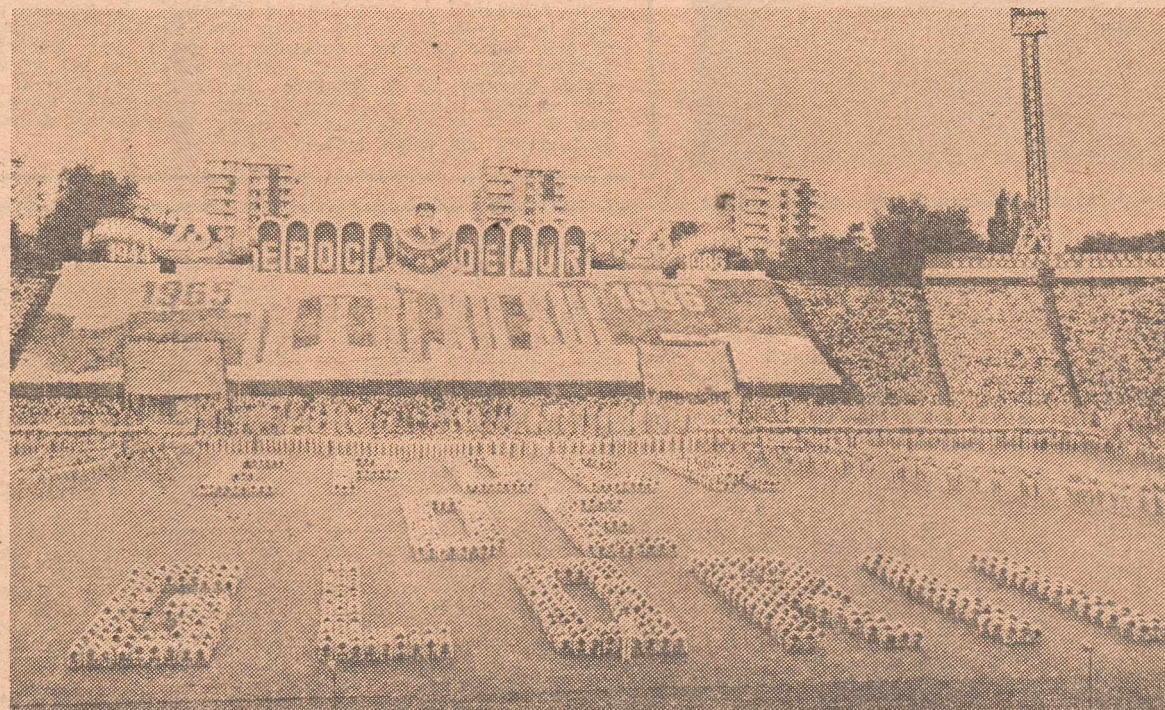

În amplul gând al țării e gândul tuturor,
Din inimile toate se naște bucuria:

**Trăiască Ceaușescu,
iubit conducător!**

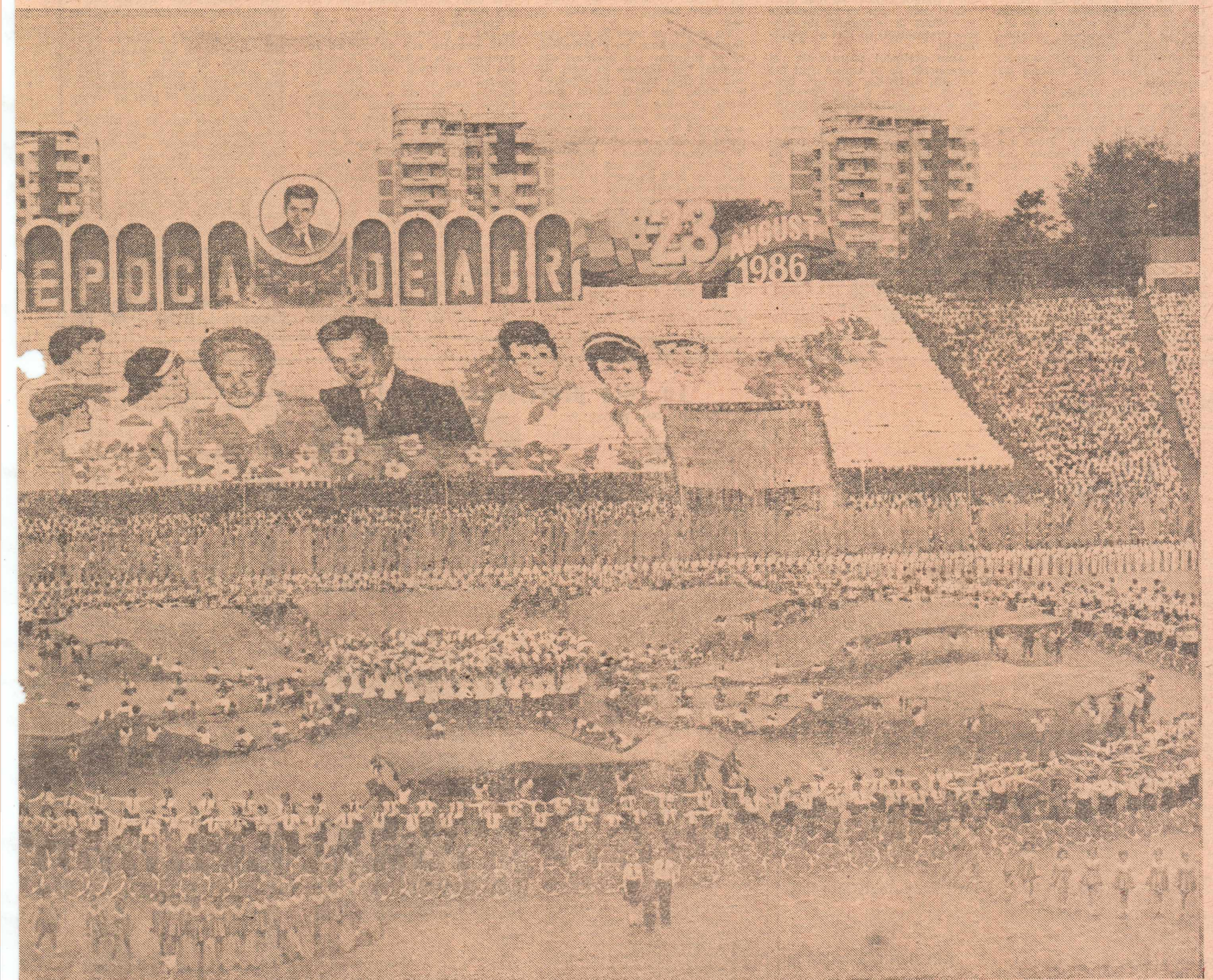
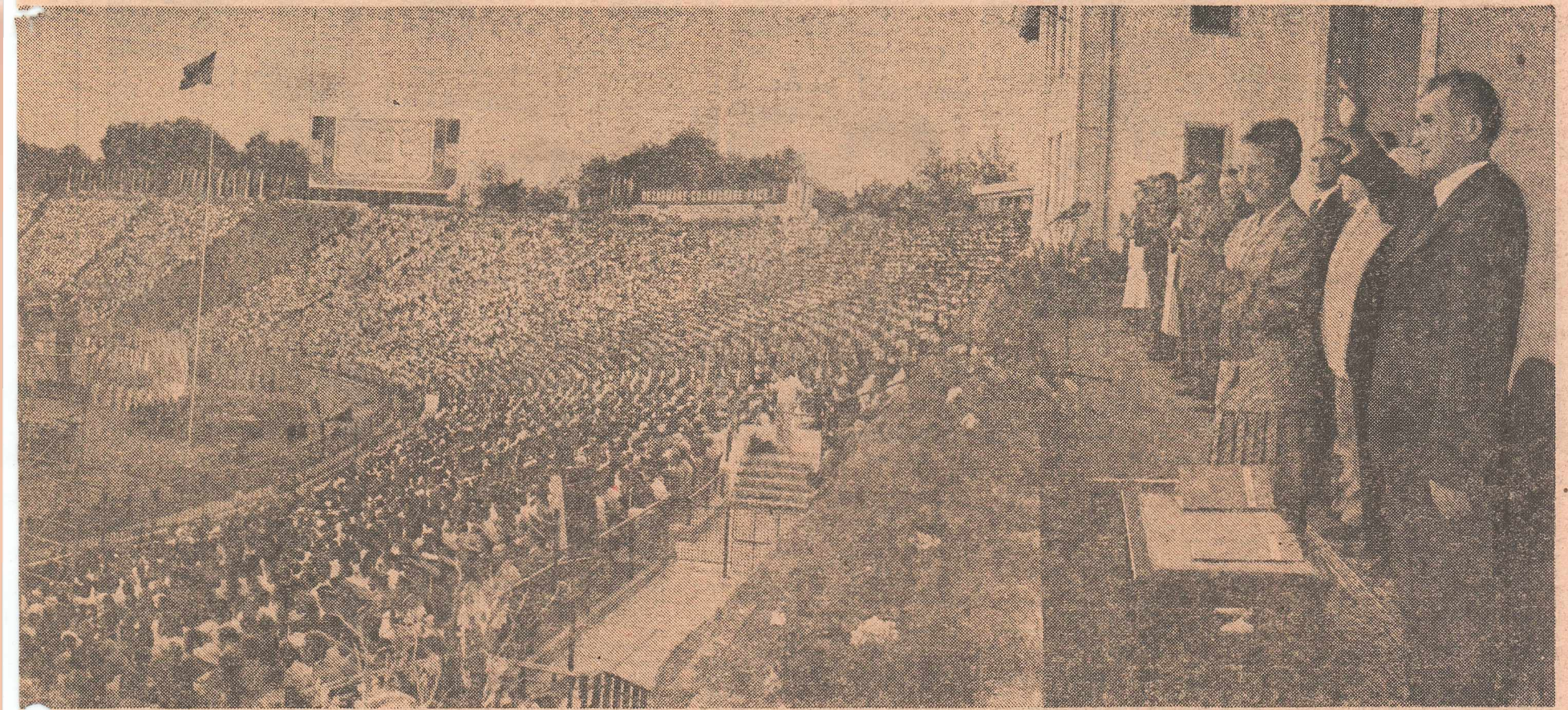
Partidul să trăiască!

Trăiască România!

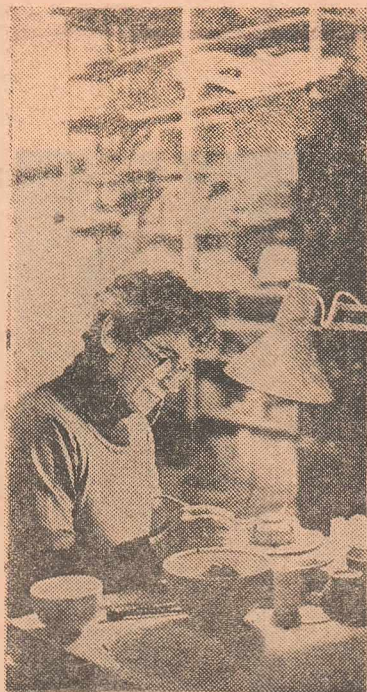
toare din august

Artiștii in atelier

Un loc unde munca e totul

Ioana Șetran

Constantin Cantea

Cristina Popescu Russu

Vasile Cercel

Lucia Teodorescu Maftei

O multime de lucruri ne par misterioase, fiindcă ori nu le cunoaștem, ori nu ni se îngăduie s-o facem. Atelierele artiștilor au rămas locuri încărcate de enigmă pentru cea mai mare parte a publicului. În ciuda faptului că se vorbește mai mult ca oricând despre ele. Dovadă că există și lucruri care-și sporesc misterul cu cât sunt cunoscute mai bine.

Orice obiect — prin urmare și obiectele de artă — înseamnă un gând și un făcut. Odinioară, făcerea lucrului de artă era apreciată mai mult și mai nuanțată, deși tehnologiile rămăneau secrete. Creația plastică de astăzi nu mai comportă, ca altădată, secrete profesionale, dar tehnologicul e atât de încărcat, încât poate să pară marcat de secrete.

În București, ființează câteva ateliere ale artiștilor zisi decoratori, care ar merita să fie vizitate de public, întocmai cum se vizitează o expoziție. Dacă nu cumva mai atent. E demn de tot interesul meserugului artistului; cit despre munca propriuzisă, despre încordarea trupului omenesc în efort și despre consumul de energie fizică și psihică — puteți fi siguri că atelierul, fie el și de artist, e locul unde munca e totul.

Atelierul de ceramică, pe care vi-l prezentăm, se cheamă „Felix” și se găsește pe Bulevardul A.I. Cuza la numărul 10. Numele i se trage de la o stradă de alături, dar dacă ne amintim

că el evocă ideea de fericire, ignorăm curind originea de fapt și ne încredem înțelesului. Aici, într-o cameră nu prea mare, cinci artiști izbutesc adesea, datorită muncii lor, să se simtă fericiți.

O stare accesibilă oricărui om, dealtfel, dacă lucrează cu sens și interes. Și, mai cu seamă, dacă interesul capătă culoarea pasiunii.

Cei cinci sînt: Ioana Șetran, Lucia Teodorescu Maftei, Cristina Popescu Russu, Constantin Cantea și Vasile Cercel. Aici, de-a lungul anilor, au mai activat și alții, ceea ce ne permite să vorbim de o tradiție, de anumite continuități în idei și simțăminte.

Deși atelierul propriu-zis și cuptoarele de la subsol sînt ale Uniunii Artiștilor Plastici, producția, creația, e individualizată, n-are adică nimic industrial. Cu excepția materialelor, desigur: un portelan tehnic, cum i se mai spune, și atât de populara gresie. Toate acestea par să n-aibă legătură cu creația. În realitate, e foarte important că U.A.P.-ul poate să pună la dispoziția artiștilor ateliere. Nu e numai important, e chiar vital. Un ceramist, ca să-și exercite arta, are trebuință de dotări. În mic, atelierul ceramistului e o fabrică. Ce tînar e în stare să-și pună la punct o fabrică personală, ca să producă spre folosul public? Fiindcă așa stau treburile: piesele concepute și realizate la „Felix” merg toate în

magazinele Fondului Plastic.

Un atelier de ceramică are câteva specificități. Una, paradoxală, poate fi formulată astfel: lucrul bun cere același efort ca lucrul prost. Prin urmare, e preferabil să tînz spre perfecțiune. Rezultă al doilea principiu: obiectele se produc în serii, dar, de fapt, nici un obiect nu seamănă cu altul. Nu seamănă nici dacă ții neapărat. Mina omului nu poate repeta mecanic aceleasi mișcări. Cantitatea se transformă în calitate, chiar cînd nu-sîntem conștienți că e așa. Or, artiștii din transformarea cantității în calitate se fac.

Un pictor de cești de ceai din Japonia povestește unui jurnalist, ce se minuna că bătrînul era capabil să picteze de zeci de ani, un unic motiv, următoarele: după un timp, după mult timp, cu toate că pari a executa cu pensula aceeași imagine, a lacului în care se oglindesc cerul și cițiva copaci, înfățișezi, în realitate altceva; înfățișezi susurul apei, mișcarea norilor și curgerea fără de capăt a vremii, legănarea melancolică a copacului și omeneasca lui oglindire în înaltul azurii și în cristallul undeii. Așa capătă duh lucrurile ce ies din mîinile omului.

O dimineață tipică atelierului seamănă cu toate celelalte dimineți: cinci oameni tăcuți, în stare să se simtă bine tăcînd ceasuri întregi, stau aplecați la bancul de meserugar și modelează idei. Fiindcă artistul, cînd

pune într-o formă materia de bază, asta face: pune ideea în formă, o fasonază, îi alege-un drum spre lume. De obicei, discuțiile privesc tehnologicul. Fare ciudat, dar artiștii nu tăifășuiesc ne teme estetice. Nu-i niciodată oportun să dezvălui tu un fapt ce trebuie să se dezvăluie singur.

Atmosfera unui loc e ceva greu de definit. O constati, o trăiești, dar din ce se compune, e greu de spus. Poate din aceea că te-ai aștepta la un mediu agitat și afli unul liniștit. Ori, mai bine zis, tensionat sub chipul tihnei.

Cuptarele de la subsol, unde se ard la intervale de timp piesele formate sus te fac să te gîndesti la mitul lui Manole. Nu știi niciodată dacă tot ce-ai clădit ziua nu se va năruși în noaptea încinsă a cuptorului. Oricît control ai avea asupra tehnologiei, materialele sînt vii și se comportă ca viul: uneori supus și prietenos, alteori haotic. Poti să prăpădești în citeva ceasuri truda citorva săptămîni. Ceramica fisurează, tensiunile creației se regăsesc în masa minerală, pe cale de a se innobilă prin foc; într-un fel, veghea la gura cuptorului te mințuie de toate cele rele și neferositate. Aștepti să fii răsplătit pentru muncă. Aici e adevărata răsplată, nu la casierie.

Se vorbește adeseori despre inspirație. Artistul veritabil va ști să explice în ce chip cunoașterea adîncită a tehnologiilor

favorizează inspirația. Mulți cred că a fi inspirat e ceva de moment. E însă un proces, cu început, mijloc și sfîrșit. Un proces condiționat de munca îndirijită. Știința creatare are importanța științei ce porneste motorul. E ocazia, nu condiția unică. Multe altele condiționează inspirația. Intre ele și caracterul. Artiștii buni au caracter, tot ce întreprind are direcție și continuitate. E vorba de caracter în munca și arta lor. Gîndit bine, obiectul e ca și făcut. Iar gînditul tine tot timpul. Aici e deosebirea: artistul e artist și ziua și noaptea, și iarna și vara.

Fiecare din noi a văzut cum stau oamenii și se uită la unul care sapă un sant. Nu-i nimic de privit și, totuși, privești. Meserugitul atîtă curiozitatea. Vezi ce cunosti și încă ai mai vedea.

La fel te-ai uita și la mîinile unui ceramist, la mișcările lor, la graba lor precisă și grațioasă. Mai trebuie știut că desi un atelier primește dotări, artistul își construiește singur destule unelte. Opera își creează mijloacele. Nu se poate spune niciodată că așa și nu altfel trebuie să arate un atelier. Tot ce poti spune sigur e că pentru lucrurile frumoase iesite din atelierul de ceramică „Felix” locul s-a creat pe sine. Este el însuși creație.

TUDOR OCTAVIAN ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

Desene pe asfalt

Vine septembrie

Vine septembrie al dulcelui început de toamnă, septembrie al întîlnirilor (și al despărțirilor) din prea multă dragoste, luna blindă a căderii frunzelor, a florilor îngenuchate de ploa, septembrie — deopotrivă al năruirii și al visării.

Septembrie al jindului meu de himere, al castei împăcări cu desfolierile vegetale, al cumpînelor dintre anotimpuri. Solemn, vechit de griji, încercînat de insomnii, septembrie își lasă pe oasele mele dogite de vers, aurările-i îndeobște iștîno, desemele lui trase parcă din uitate manuscrite din poduri de schit, inchipuite de eroniciari cu capete retezate și murmurate de voci fără trup...

E al meu. A fost totdeauna domeniul meu, largul meu cîmp de vinătoare cu soim pe umăr. Vinătoare de ce? Vinătoare de mere domnești și prune gîrlane, de struguri murați în smîlț de Vizant, vinătoare de pace a sufletelor.

Mi se pîrea că intru în fiecare alt septembrie, altul, că mă așteaptă o iubire, alta, cînd iată, ajuns cu cal de poștă-ai vîrstei la un fel de han al înțelepției și așezării mă regăsesc — iarăși — același, cu tot ce sînt

(cu tot ce mai sînt) cu fruntea neaplecată spre icoana unei noi frunzi, singur și datat tăcerii și așteptării.

Sîngere? O, nu, firească stagnare într-un ceas fertil, înaintea unui drum ce trebuie bătut cu pașii, cu degetele, cu pleoapele. Septembrie își puiește în preajma mea somnțele unor posibile reînfloriri, peste secundă, peste oră, peste timp.

Clepsidra își treieră greierușul clipelor și eu, o șterg de puful de pierică depus pe fragilul ei tipar așa cum făcea mama, cu sticlele de lampă cînd eram eu copil și ea avea cu jumătate mai puțini ani decît am eu acum.

Raftul de cărți se umple cu gutuile (ediții princeps) ce încă îmi par genunchii fetei neîntîlnite și o mireasmă amară își țese în jur dantelele cu ochiuri mari, prin care trece luna.

Septembrie. Vine. A venit. Mă iscălesc, smerit, pe o frunză a lui.

Scriu cu o frunză. Scriu de-a dreptul cu nervurile inimii...

GHEORGHE TOMOZEI ■

La cota profesionalismului

(Urmare din pagina 9)

jazzului și elemente de folclor românesc autentic.

Ultimul concert al galei a adus în scenă cițiva instrumentiști de mare valoare printre care și pe compozitorul și pianistul Johnny Răducanu, laureat al premiului A.T.M. pe 1985, acordat pentru a evidenția contribuția adusă, de-a lungul întregii sale cariere artistice, la promovarea valorilor autentice ale jazzului românesc.

Demnă de relevat a fost și evoluția propriu-zisă a quartetului Gondi, al cărui sound este marcat de o traică osatură ritmică — rod al conlucrării dintre bateristul șef al formației, contrabasistul Ionel Bota — dar și de antagonismul sonor al celor doi chitariști, Toni Kuhn — un glacial virtuoz al instrumentului — și Dan Ionescu — autor de incandescente solo-uri, de ample gradatii dinamice și timbrale.

Numeroase alte formații au oferit publicului recitaluri de un apreciabil nivel artistic. Vocal Jazz Quartet din Sibiu, într-un vădit progres de formă, ne-a prezentat citeva pagini de jazz vocal, în aranjamente moderne punctate însă de unele rapeluri „reino”, credem noi, fortate. Totuși ei au cîntat mai bine ca oricînd, cu nerv și vigoare, beneficiînd și de un acompaniament instrumental adecvat, datorat quartetului Silex, grup ce a impresionat plăcut și în propriul recital, cu precădere în interpretarea unor compoziții originale.

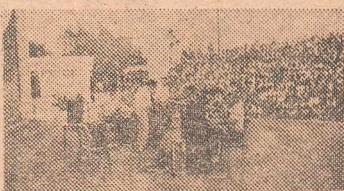
Duo-ul Anca Parghel — vo-

Harry Tavitian

Anca Parghel

Opus 5

Fotografii de EMILIAN SĂVESCU ■

ce, pian, Liviu Mărculescu — trombon s-a situat între formațiile mult aplaudate de public, ca de altfel și un alt răsfățat al iubitorilor genului, Alexandru Andries care a adus pe scenă, prin citeva creații proprii, blues-ul ingredient original al jazzului, creionat într-un scurt recital marcat nu doar de abilitatea instrumentală a protagonistului, chitarist ci și de un pronunțat simț al umorului.

N-a trecut neobservat nici un trio de corzi sui generis — Zoltan Boros — pian, Decebal Bădilă — chitară bas, Ovidiu Bădilă — contrabas, după cum, în aceeași măsură, momentul susținut de big-bandul Gaio al elevilor, muncitorilor și studenților clujeni, dirijat de Ștefan Vamai, a însemnat un prilej de reală desfătare artistică.

La capitolul reușite vom mai consemna și recitalul de pian solo al lui Ion Baciu jr., remarcabil reprezentant al tinerei generații, aflat acum în pragul maturității artistice. În abordarea unor teme prezente public în primă audiere, pianistul a demonstrat noi acurmulări de tehnică instrumentală ce i-au permis investigarea unor orizonturi stilistice inedite.

Ediția a VI-a a Galei jazzului de la Costinești ni se înfățișează drept cea mai deplin realizată de pînă acum, cîștigul de experiență datorat trecutelor manifestări regăsindu-se anul acesta atît în exemplara organizare cît și în abordarea majorității evoluțiilor scenice la cotele cele mai înalte ale unui necesar profesionalism.

atelier literar

G. Dumitrescu

Aline N. C. : Rinduri duioase, pline de pietate și nostalgie, cum scriu, la vîrsta amintirilor, multe spirite sensibile, rinduri al căror preț, inestimabil, este tocmai acesta și nu-mai acesta, al aducerii aminte, al nostalgiei...

I. Cioran : O serie de semne promițătoare, deși există și ezitări și soluții inadecvate, ori eșuate în vag și șters etc. Mai grave, însă, și nu mai puțin surprinzătoare, apar șovăielile unor acorduri gramaticale, gen „soarele îi unese” (e vorba de doi munți) — „vîntul le călăuzesc pașii” etc. Așteptăm pagini mai concludente, în toate sensurile.

Bogdana : Ușor lacrimogen-banală, nu se poate să fie aceasta pagina de adio. Un adio nejustificat, de altfel, ținînd seama de atuu dv. recunoscut (nu sint mulți care să-l dețină și să-l „joace”, fie în viața de toate zilele, într-o pagină de scrisoare către un prieten invizibil sau, de ce nu?, în paginile unui volum de schițe umoristice...). „O să-mi pară rău după nume” e o suavă, impecabilă gafă, pentru care nu veți primi „înalta aboluțiune” decît la viitorul manuscris!...

Sorin Golea : Cîteva lucruri demne de atenție,

de data asta, în special „Hora” și „Stare de iarnă”. (Le așteptăm dactilografiate și, dacă nu vă cerem un efort prea mare, iscălite!)

M. Stelorian : Ar putea fi ceva în „Partea cea dreaptă”, dar finalul rămîne suspendat într-un soi de mister cam dubios. Deasemeni, în „Fără puțință de scăpare”, unde, însă, catrenul final n-are nici o legătură cu poemul (care rămîne, astfel, neisprăvit, fără răspuns). Încă nu putem trage concluzii.

Sorin Răcoina : Sint unele semne bune, mai ales în „Viață”. Dar, încă e prea de vreme să tragem concluzii. Reveniți.

M. N. Diaconescu : Primim multe scrisori asemănătoare (ceva mai rar, însă, lucrurile sint luate în tragic, ca la dv. — și de ce ar fi? Chiar dv. precizați că, la admiterea cu pricina, au picat, imprevizibil cu dv., mai mulți inși!). Propunerea pe care ne-o faceți ne onorează și o primim cu plăcere, dar convorbirile noastre nu pot avea loc decît în cadrul acestei rubrici (N-avem timp pentru scrisori și nici nu dorim să facem excepții pentru nimeni...). Depresiunea dv. va fi, însă, sintem siguri, cu totul trecătoare; vor rămîne doar urmele, mai mult sau mai puțin vizibile, din versurile trimise, nu tocmai reușite, din păcate, lucruri de început, cu stîngăci inevitabile, dar nu lipsite de un anumit murmur liric, pe care, poate, data viitoare îl vom auzi mai distinct.

Laurențiu Lidia (sau invers ?) : Nu, nu e prea de vreme. E tocmai la timp, pentru un start (sub bune auspicii) pe drumul unei ucenicii laborioase, plină de ambiție și seriozitate. (Retrimiteți textele, dactilografiate).

M. Dumitrescu : Cîteva lucruri bune, pe linia ultimelor trimise: „Tipete de lumină”, „Ca o rană”, „Uneori mi se pare”, „Albe aripele”. Atenție, însă, la primejdiiile „făcături” manieriste (gen „Atît de fericiți”).

Paula Maxim, Șerban Vlad, P. Diescu, Dorina Andrei, Fl. Jale (dactil.), Simona Pap, E. Vișenoiu, S. Gherman, Iunia Manea, P. Luigi, O. Krieb, A. I. Oprea, Camelia Priocop, H. Păunoiu, Cella Bursaci, E. Taciturn, A. Andrei, M. Enescu, Pințea R. J. (mai citeți!): Sint unele semne bune. Continuați și reveniți.

GEO DUMITRESCU

N.R. : Manuscrisele nu se inapoiază.

VIATA

Părinților mei

Ceas cu ceas
Adăugăm tinereții noastre
Nobletea frumosului
Și eternitatea pasului în doi.

Ceas după ceas
Inimile noastre încep să bată
În același ritm,
Crezînd, visînd, trăînd
Același viitor.

Și astfel,
Cu viață,
Răspătim viața
Celor ce ne-au dat viață.

SORIN RĂCOINA

MATURIZARE

Nu mai știu cine sint.
Totul pe-lumea asta are
Un nume, totul
E firesc ancorat într-un milne
Sau într-un acum fierbinte,
Totul are o anumită linie
De simetrie, numai eu
M-am simțit deodată alteineva.
Am simțit că soarele
Mă iubește altfel,
Că în fiecare zi mă umplu
De o altă lumină, așa cum
În fiecare primăvară
Florile capătă o grație nouă...

CARMEN POPOVICI

STARE DE BINE

E uneori în fiecare om
o stare
cînd tot ceea ce spune
e poezie,
cînd inima e ușoară
ca o pasăre colibri
și sufletul zboară
printre culturi.
Această stare se cheamă
Adevăr.

IOANA M. ANTON

MIINI DE TARAN

Și griul verde
răsărînd
din pămîntul adunat
sub unghii.

LA RĂSARIT

În zori
Răstignit în iarbă
Cu pipetul ud
De respirația ta
Și de aburii pămîntului,
Eram muritorul,
Atîta doar
Eram
Și scormoneam cu unghiile singerînd
Și căutăm în pămîntul răscolit
Semințele din care
Răsare
Soarele.

OVIDIU CLANCA

UNEORI MI SE PARE

Lumina este ecoul stelei
în univers :
uneori mi se pare
că vin dintr-o stea
căruiă îi puteam
fi ecou...

MARIUS DUMITRESCU

LOGODNA

Un fum alb, străpuns
de crestele neadormite
ale brazilor
se înalță dincolo
de privirile noastre
insetate de cîntec
Ne regăscam
acolo unde
aerul suna a poeme
niciodată sfîrșite.

Logodna noastră,
cu sufletul preschimbat
în inel...

DANIELA ANDREI

OVIDIU IULIU MOLDOVAN

(Urmare din pagina 9)

Tresărîm amîndoi. Un zgomot infernal răzbate pînă în cameră. Dintr-un camion se descarcă țevi.

— Repede, două momente decisive pentru drumul dumneavoastră în artă.

— Primul lucru la care mă gîndesc acum e debutul la Teatrul Național, în urmă cu 20 de ani, în Regele Lear. Eram conștient de miza aceluia debut care te poate plasa într-o direcție sau altă, de multe ori fără posibilitatea de întoarcere. Mai recent — Caligula, spectacol devenit aproape antologic, în regia lui H. Popescu. Pentru mine a însemnat examenul pragului de maturitate profesională. A fost iarăși un moment de mare miză și cu consecințe potențiale de extremă. Funeste sau benefice.

— Nu cred că a fost doar o întâmplare. Dar în ultimii ani v-ați întîlnit deseori cu istoria: Caligula, Despot Vodă, Horea, Panteimon, Gelu Ruscanu din Jocul Ielelor. Nu vi se pare curios?

— „Istoria” mi-a devenit palpabilă încă de cînd am conștientizat esența lucrurilor. Străbunicul meu a fost membru fondator al „Aștrei române”. În casa lui venea deseori Gheorghe Barițiu, văr primar al străbunicii mele. Despre tragedia tatălui meu v-am vorbit. Primii munți pe care i-am văzut au fost Apusenii. Copil fiind, în patul în care dormeam aveam deasupra capului portretul lui Avram Iancu. În mod firesc, toate acestea conduc la un anumit tip de sensibilitate și la formarea unor antene pe care, la întîlnirea cu acel martir al neamului care a fost Horea, n-aveam cum să nu producă impactul respectiv. Dealtfel, nutresc ferma credință că artistul aduce propriul său univers spiritual în tot ce face. Nu poți trîșa decît o dată sau de două ori. Timpul face însă pînă la urmă ordine. Decantarea se produce în mod inevitabil. Nu putem minți; pe nimeni. Nici măcar pe noi înșine.

— Dumneavoastră de cite ori ați trîșat? O dată? De două ori?

— De mai multe ori.

— Cînd anume?

— În momentele mele lipsite de experiență.

— Și în ce anume au constat aceste mistificări?

— În deturnarea sensului major al artel. Al misterului ei.

— Mai clar, vă rog!

— Mai clar despre ceva care pentru mine rămîne încă o „enigmă nesplicată”. E imposibil.

Afară, descărcatul țevilor

s-a terminat. Un copil — numără cu glas tare: 1000, 2000, 3000... Se-aud risele și zgomote de pași.

— Să trecem la o altă întrebare. Ați interpretat, în ultimul timp, personaje cu o influență malefică în istorie. Cu ce sentiment le-ați dat viață?

— De fiecare dată mi-am propus o întîlnire de „vizavi”. Aceasta dîndu-mi posibilitatea ca prin mijloace specifice scente să le sancționez din unghiul meu de artist. În astfel de cazuri întotdeauna m-a interesat ca funcția de avertisment a teatrului să fie prezentă. Dar și riscul e mai mare. Tot ceea ce înseamnă malefic, de rău augur pentru o societate și e încarnat într-un personaj pe care-l propun ca un arhetip al răului trebuie sancționat cu vehementă. Și, repet: acest lucru trebuie să devină perfect descriptibil în spectacol.

— Acum imi dau bruse seama că discut cu un actor la modă.

— Moda trece. Încerc însă să o iau ca pe un compliment afirmativă dumneavoastră.

— Așa și e.

— Nu m-am gîndit nici o secundă că sint un actor la modă. Știu doar că de fiecare dată o iau de la început. Cu stîngăciile, cu temerile, cu emoțiile, cu toate bilbielile splendide și ridicole ale acestei profesii. La ce cantonament de-o viață, de-o existență trebuie să-ți supui ființa pentru a rămîne în cursă!

— În cursă — capcană saă în cursă — întrecere?

— Și-n una, și-n alta. Această-i paradoxul. Se poate vorbi la infinit despre acest laborator mai puțin fascinant, mai puțin strălucitor și care face parte din chinul profesiei. Iar cînd mă gîndesc la privațiuni nu mă refer la cele materiale ci la altele, care costă nu odată propria ta fericire sau echilibru de persoană particulară.

— Înțeleg că-am atins un punct dureros.

— Vedeți, teatrul are vraja unui ocean care te atrage cu o furie de neexplicat uneori, spre înăuntrul lui pentru a te devora. Există o știință pe care unii au aflat-o, au descoperit-o — prin ce mijloace? — de a împăca perfect viața particulară cu vraja devastatoare a oceanului.

Tăcem. La geam au venit cîteva vrăbii care își iau cursul zborului. Cineva fluieră fals unul din șlagărele anului. Soarele s-a îndreptat bînișor spre apus.

— Dar ce n-aveți în viață aveți eu prisosință pe scenă.

— Conform unor legi matematice așa ar trebui să fie. O

Caligula de Camus cunoaște un succes de durată pe scena Naționalului bucureștean. Vă prezentăm o secvență cu Ovidiu Iuliu Moldovan și Victor Moldovan

energie drămuță cu zgîrcenie într-o parte, explică mult din actele noastre existențiale împlinite, în altă parte.

— Dar povestea aceasta cu chinul creației nu e un rîștă? Mi se pare firesc ca el să existe și trebuie îndurat bărbătește.

— Nu-i așa și țin chiar să subliniez cu toată hotărîrea. Aș situa la antipodul rîștăului ceea ce face un artist. Numai dinăuntru acestei profesii se poate vorbi. Numai pătîmind într-un teatru poți vorbi despre teatru.

— Ca dealtfel în orice altă profesie.

— Cu siguranță. De aceea încerc un sentiment de mîhnire cînd citesc unele cronici ale criticilor noștri, pe care-i stimez. Eu fac parte dintre acei care citesc totul sau aproape tot ce se scrie la noi despre teatru. Nu cred în acei pe care nu-i interesează sau se prefac că nu-i interesează critica. E o afirmație teribilă, extravagantă. Citesc deci și rețin afirmațiile argumentate, făcute cu profesionalitate, cu eleganță și urbanism.

— Ați vrea să fiți numai laudat?

— Numai atunci cînd lauda mi se cuvîne. Mă mîhnește însă pînă la revoltă incompetența, lipsa de civilitate, în argumentație.

— Există vreo prejudecată în legătură cu dumneavoastră?

— Există mai multe. Pe unele le cunosc foarte bine, pe

alte mai puțin. Împotriva unora încerc să lupt, pe altele le ignor.

— O prejudecată cu care ați luptat?

— O bună parte din vreme am fost cantonat de către unii regizori — de film sau de teatru — pe anumite coordonate artistice menite să-mi îngreundească propriile mele posibilități, să-mi reducă aria de exprimare profesională. Împotriva acestei prejudecăți am reacționat fatis. M-am bătut pentru a nu mi se mai atribui etichete nepotrivite sau restrictive. M-am bătut și nu mi-a fost deloc comod. Dealtfel, cred că forța de a-ți impune propriile virtuți, în care în primul rînd tu trebuie să crezi, face parte din talentul unui creator. Am văzut, din păcate, mulți oameni hăruiți de natură și aflați la limita răzării. Îi compătimeșc, desigur, în plan uman, dar repet, forța, energia de a-ți impune cu obstinție crezul artistic fac și ele parte din talent. Mediocritatea e încă destulă. Trebuie să ai uneori și curajul să o iei de git.

— Sînteți, fără îndoială, un luptător.

— Știu eu?!

— De unde vă vine această forță?

— Probabil că din necesitatea de supraviețuire în albia timpului involburată pînă la tragism a celui tărîm mioritic transilvanian în care au trăit moșii și strămoșii mei. Acea necesitate de supraviețuire și de renaștere continuă. E probabil o moștenire, un dat genetic.

Cineva deschide o clipă ușa. Curentul trîntește ferestra. Ceea ce se petrece pe stradă se aude înăbușit, ca de la mare depărtare. Apoi, o pală de vînt deschide fereastra la loc.

— Cum pot deveni actuale spectacole în care interpretați personaje istorice?

— Textele devenite mari valori ale spiritualității umane oferă cele mai mari satisfacții atunci cînd intră în incidență cu contemporaneitatea. Indiferent de valoarea textului pe mine mă interesează, atunci cînd îl interpretez, să descopăr o idee ca ea să merite o miză, un sacrificiu artistic, ce poate deveni o pildă înălțătoare în plan uman. Iar a găsi într-un rol, o vibrație de stringentă actualitate mi se pare o datorie majoră a artistului. Cel mai bun prilej care mi-a întărit această credință a fost prezentarea piesei lui Vallejo Generoasa fundație, care a stîrnit același interes atît la București cît și la Moscova, atît la Riga cît și la Paris. Deci, marile întrebări sint aceleași în fața publicului de oriunde.

— Ce face Ovidiu Iuliu Moldovan în afara scenei?

— Nu prea există „în afara scenei”. Dacă nu-s la teatru sint la film. Dimineața repet. Seara am spectacol. După care nu de puține ori mă duc la Brașov, la Alba-Iulia. Oriunde sint chemat. Sau fac un recital. Bunăoară acum sint preocupat de un disc Eminescu pe care aștept de multă vreme să-l realizez.

— Nu obosiți?

— Cînd obosesc fac sport. Tennis, schi sau alerg. Mă plimb prin munți. Sau plec în deltă. „Nimic nu e mai plictisitor decît un șir de zile frumoase”.

— Ne apropiem de sfîrșitul discuției. Ce-ați vrea să-mi mai spuneți?

— Aș vrea să afirm, în deplină cunoștință de cauză, că avem un mare teatru. O mare școală de teatru. N-ar fi rău să ieșim cu el mai mult în lume. Ne-ar face cinste. Ne-am cinsti și pe noi și neamul. Am fost la Paris și am asistat la un spectacol cu Macbeth în care juca Peter O'Toole. Nu-l văzusem decît în film. Vă rog să mă credeți că-am încercat un sentiment de regret și amarăciune. Mi-a distrus un mit. Și m-am gîndit că miturile noastre teatrale românești ar trebui cultivate cu tenacitate și mindrie pentru că au toate motivele să rămînă în picioare. Și mitul Caliboreanu și Caragiu și Beligan și Gheorghe Dinică.

— Totdeauna sînteți așa de grav?

— Izbucnește în ris.

— Uneori da, alteori nu.

— Dar nu vă place să vă mai și jucați?

— Fără copilărie nu se poate trăi. Cel mai tare îmi placea cum se juca Nichita Stănescu. Era în stare să cînte la o scîndură noapte întreagă.

— Redevenind serios, există ceva care v-a tulburat mult din istoria românilor?

— Marea Unire din 1918.

— Dar din istoria acestei planete ce v-a impresionat mai mult?

— De curînd, cineva mi-a povestit cu lux de amănunte ce-a văzut la Hiroșima. Și mi-a descris imagini care mi se par corborite din tablourile lui Bosch; oameni cu gura în moalele capului, sau la umăr, sau cu picioare de 15 centimetri. M-a cutremurat această tragedie care a căpătat brusc materialitate. Sint lucruri ce nu trebuie uitate și nici estompate. Metafora nu-si are sens aici. Și nici mila. Sint victime ale istoriei pe care călăul trebuie să și le asume. Pentru că pînă și în pădure este o lege. Căprioara nu e omorîtă cînd bea apă.

Obiectele din jurul nostru abia se mai disting. Dar nici unul dintre noi nu se grăbește, încă, să aprindă lumina.

ÎNVĂȚĂMÎNT, CERCETARE, PRODUCȚIE

La Craiova, printre dascăli și studenții Facultății de electrotehnică, ni s-a părut să distingem mai limpede ca oricând valoarea concretă, măsurabilă și demonstrată a ceea ce numim în mod obișnuit colaborarea dintre învățămînt, cercetare și producție. Facultatea cuprinde trei grupe de specialități: electrotehnică, electromecanică, automatizări și calculatoare și reprezintă în fapt un mare laborator universitar, legat sub raport sentimental dar și prin viața de fiecare zi de cunoscuta întreprindere **Electroputere**. La catedra de electrotehnică, ne-a informat profesorul dr. ing. Silviu Puscasu, își desfășoară activitatea peste 40 cadre asociate, din care 25 specialiști de la **Electroputere**. „Tehnologia construcțiilor de mașini nu se poate învăța într-o sală de curs de aceea studenții și cadrele didactice își petrec cea mai mare parte a vieții universitare în secțiile și laboratoarele întreprinderii craiovene”. În această situație, firește, orizontul intelectual și profesional al celor ce sînt dascăli și discipoli depășește cu mult aria unor studii și dezbateri pur teoretice, facultatea cu cele trei specialități se constituie, în fapt, și într-un puternic compartiment de concepție al industriei naționale pentru construcții de mașini, așa cum o dovedesc foarte numeroasele creații originale, soluțiile inovatoare, vasta tematică de cercetare științifică. Important este faptul că cercetările se fac în baza unor contracte ferme cu diferite întreprinderi din țară, că instalațiile și tehnologiile elaborate conduc la spori-

rea productivității muncii și la economisirea de materiale deficitare.

Vom aminti în primul rînd studiile de crioelectrotehnică, o disciplină de sinteză care imbină electrotehnica cu criogenia, temperaturile joase permițînd anularea rezistenței metalelor. Au fost realizate astfel prototipuri de transformatoare care folosesc în loc de ulei azotul lichid. Acest lucru a permis ca un conductor în mediu criogenic să poată rezista la un curent mult mai puternic, sau alt-

Facultatea laborator

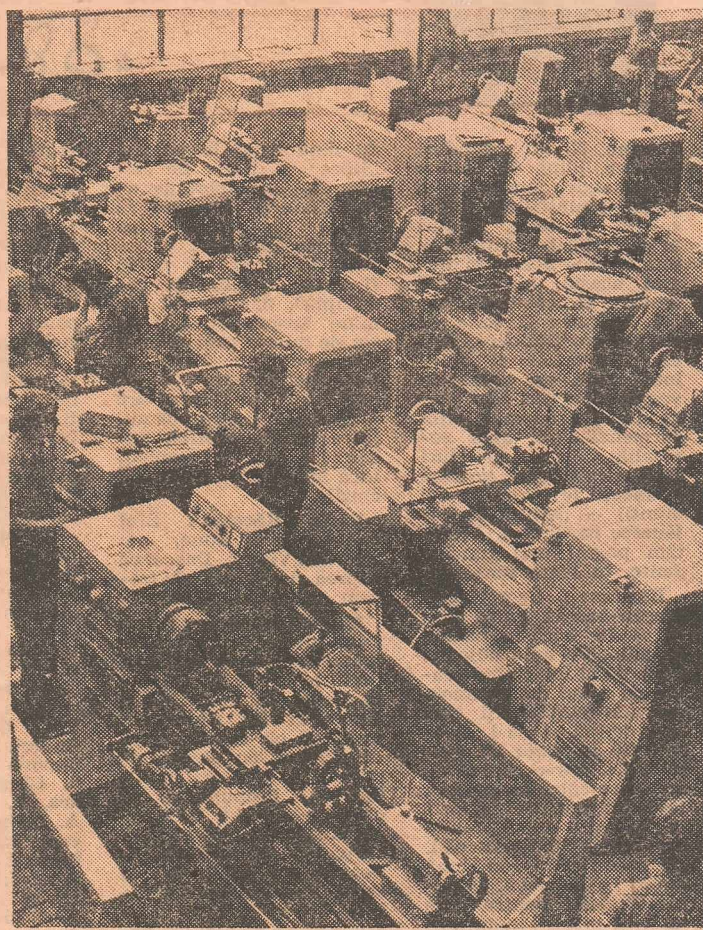
minteri spus, la același gabarit să se poată obține puteri mult mai mari. În felul acesta se realizează economii de cupru și aluminiu în proporție de 40 la sută. Prototipurile au fost destinate întreprinderilor chimice unde se lucrează în mod curent cu aer lichid.

A fost pus la punct apoi un dispozitiv pentru imbinarea pieselor metalice prin forța lor internă, datorită mediului criogenic care face inutilă procedura clasică. Vom mai pomeni, în sfîrșit, o lucrare în curs de perfectare, este vorba de realizarea unui separator magnetic, dotat cu bobine criogenice, ce

va permite izolarea fierului din blocurile de steril prin folosirea cimpurilor magnetice intense. În caolin, de pildă, fierul, sub formă de pulbere, reprezintă un musafir nepoftit. Extragerea lui prin procedeul amintit înseamnă purificarea acestui material necesar industriei ceramice și, deopotrivă, obținerea unor cantități însemnate de metal. În prezent, prin actualele procedee, acest praf metalic se aruncă.

Părăsind domeniul crioelectrotehnicii, vom nota în continuare că prin concursul profesorilor și studenților de la facultatea craioveană, cabana Rinca din Munții Paring urmează să devină independentă din punct de vedere energetic. În acest cuib de vulturi unde se efectuează observații meteorologice și cercetări pedoclimatice, urmează să fie instalat un sistem hibrid de alimentare cu energie solară și eoliană. Întregul complex va beneficia pe gratis de electricitate și căldură, energia captată fiind stocată în baterii de acumuloare. În felul acesta, întreruperile de curent, datorate furtunilor, condițiilor meteorologice dificile, vor rămîne o simplă amintire.

Sînt doar cîteva exemple, care, sperăm, conturează și ele, spațiul intelectual, dimensiunile de muncă și cunoaștere în care se desfășoară pregătirea tineretului studios universitar. Important de reținut ni se pare faptul că cercetarea, inventiva reprezentată preocupări constante, chiar dacă ele nu figurează ca discipline de sine stătătoare în programa de învățămînt.

Dialogul dintre pacient și computer va fi, fără îndoială, pînă la sfîrșitul acestui mileniu, cea mai de seamă realizare a terapiei mondiale. Afirmarea are valoare asertorică, știut fiind faptul că, din zorii civilizației și pînă în clipa de față și mereu de acum încolo, matematica a fost și va rămîne osatura virtuală a celor mai de seamă înfăptuirii de ordin practic. E adevărat, deocamdată, în pofida unor realizări notabile, dezideratul rămîne încă un vis pe planșeta viitorologilor, acolo unde speranța și certitudinea se mai privesc cu suspiciune peste granița dintre Azi și Mîine. Dar cum viitorologia este singura predicție științifică, iar matematica principalul instrument de lucru al științei actuale — avem toate temerile să considerăm această înfăptuire doar o problemă de timp. Profesorul dr. Valeriu S. Neșțianu, responsabilul catedrei de fiziologie a Facultății de medicină din Craiova, este unul din acei puțini oameni din țară și de pe Terra a cărui dublă pregătire, de medic și electronist, precum și lucrări consacrate domeniului, îi permit să anticipeze acest viitor mult așteptat.

— E greu de spus — ne declară interlocutorul nostru — cînd va sosi momentul în care opul, intrînd într-un cabinet medical pentru a dialoga cu un computer, va putea afla pe loc de ce boală suferă și ce are de făcut : să intre în prima farmacie, să solicite serviciile unui chirurg, să se supună unor tratamente de fizioterapie, sau să apeleze la alte servicii de terapie ? Nepoții noștri, poate chiar și noi vom fi martorii acestei revoluții în medicină, trăim un veac grăbit în care realizările depășesc adeseori cele mai optimiste prognoze. Medicina beneficiază încă de pe acuma de aparate electronice pentru stabilirea diagnosticului și tratamentului, dar specialiștii mai au încă multe de făcut pentru ca, prin mijloacele tehnicii de calcul, să se poată stabili cu precizie acest lucru. Vom mai aduce amănunte pe parcursul convorbirii noastre. Adevărul e că medicii, nu puțini, dintre ei, mai privesc cu rezervă această metodă de diagnostic, deoarece în lume mai stăruie cunoscuta întrebare : este medicina artă sau știință ? În fapt asistăm la o falsă dilemă. Medicina este știință, nu artă ! Așa zisa intuiție a diagnosticianului nu reprezintă decît facultatea acestuia de a asocia și disocia elementele de simptomatologie, de a lucra pe baza unei cazuistici stocate în memoria sa. E adevărat, un medic se poate recomanda prin talent, gîndire suplă, logică, dar acestea devin operaționale numai ca urmare a unei experiențe îndelungate și în baza unor vaste cunoștințe de specialitate. Inspirația, intuiția sînt efectele unui

demers rațional, științific. O asemenea operație, prin mijlocul omului, o poate efectua și calculatorul.

— Înainte de a afla care poate fi rolul computerului în cadrul actului medical, cititorii noștri vor fi poate interesați să afle cum s-a conturat dubla dumneavoastră pasiune : cea pentru medicină și cea pentru tehnica de calcul.

— În liceu, încă din primii ani, m-a pasionat electrotehnica (electronica nu apăruse ca disciplină). Am fost hotărît să urmez politehnica, dar cu două săptămîni înaintea examenului de admitere, m-am înscris — și am făcut-o din motive familiale — la medicină. Am urmat cu plăcere cursurile acestei facultăți, dar gîndul mi-a rămas la dragostea dîntii. După absolvire, am continuat să citesc lucrări de electrotehnică, apoi de electronică, am cunoscut mai mulți ingineri cu care am început să mă consult și apoi să

colaborez. Din această fericită simbioză s-a născut preocuparea mea expresă pentru problemele de electrofiziologie, vizitele de studii întreprinse la Moscova, Sofia, Salzburg, Leipzig fiind consacrate aceluiași domeniu.

— Pentru informarea cititorilor noștri, îmi permit să mai adaug următoarele : meritele prin care se recomandă activitatea profesorului dr. Valeriu Neșțianu s-au bucurat de o recunoaștere internațională. O mărturie în acest sens, alegea profesorului Neșțianu ca membru al mai multor academii, societăți și asociații științifice din lume : Asociația europeană de neuroendocrinologie, Societatea internațională de biotelemetrie, Federația internațională de inginerie medicală și biologică, Academia de științe din New York, Federația internațională pentru electroencefalografie și neurofiziologie etc. Aceste titluri onorifice sînt, bînuim, și recunoașterea unor merite pe care le aveți în munca de pionierat.

— Am lucrat împreună cu diverși specialiști la introducerea în țara noastră a unor tehnici moderne de investigație. Astfel, în colaborare cu specialiștii de la fostul Institut de oftalmolo-

gie al Academiei am realizat, în 1951, prima electroretinogramă. Un an mai tîrziu, am introdus tehnica de producere a electroencefalogramelor. În 1956 am participat la primele lucrări de stereotaxie (introducerea unui electrod într-un anumit punct al creierului), iar cîteva ani mai tîrziu, în colaborare cu profesorul Oscar Sager și doctorul Viorica Ciocoiu, am descris o cale vizuală care, prin intermediul hipotalamusului influențează sistemul endocrin asupra alternației dintre lumină și întuneric. Mai amintesc realizarea potențialilor evocate pe animal și om pentru diagnostice de mare finețe în neurologie. Pentru cei care doresc amănunte în legătură cu acest procedeu, amintesc că este vorba de un semnal luminos provocat pe ochi și care produce un potențial electric de răspuns pe scoarța cerebrală vizuală imposibil de identificat prin electroencefalogramă. El apare doar prin tehnica de cal-

pacienți cu afecțiuni paralele. Evident, cînd îți intră în cabinet o persoană cu ochii roșii, cu secreții nazale, e limpede că respectivul are guturai. Nu e nevoie să se consulte computerul. Dar în cazul bolilor intricate, mulți specialiști sînt puși la grea cumpănă. O durere de umăr poate fi un semn de reumatism sau de spasm coronarian, o banală gastrită poate ascunde prezența cancerului. Nici un clinician genial, cu practică îndelungată, nu poate cuprinde în memoria sa vie numărul de date pe care este în stare să le stocheze computerul.

— Să ne fie iertată întrebarea, dar, mărturisim, că nu avem încă nici o idee precisă despre modul în care poate cineva discuta cu o mașină de calcul. Va fi posibil ca bolnavul să intre într-un cabinet medical și acolo să se adreseze unei mașini de gîndit ? La fel cum băgăm o fișă într-un auto-

mat ca să primim un pahar de sirop ?

— Cîndva se va întimpla exact cum spuneți. Dar asemenea medici electronici aparțin deocamdată doar literaturii de anticipație. La ora actuală calculatorul nu poate lucra fără asistența medicului, deoarece mașina este „tentată” să pună întrebări la nesfîrșit și un consult poate dura 48 de ore. Zelul ei trebuie temperat și dirijat spre suferința reală a bolnavului. Altfel computerul o poate lua razna pe o direcție care nu interesează cazul în speță. Calculatorul, de pildă, nu-și vede pacientul. Un punct pe obraz poate fi un semn de urticarie sau de febră tifoidă, medicul, el singur, îl observă și îl aduce la cunoștința calculatorului. În general vorbind, în lume, chiar acolo unde s-au făcut progrese în materie, diagnosticul pe calculator e încă în faza copilăriei, în etapa aproximărilor și nu a certitudinilor. Computerul este o creație a omului și el acționează eficient numai dacă cel care îl conduce îi oferă un program corect. Acesta e cel mai greu lucru. Un program pentru o boală sau un grup de maladii se elaborează în 8—10 ani. Este vorba ca mașina de gîndit să aibă în memoria sa zeci de mii

de date, simptome, valori, analize. Ea pune întrebări, așteptînd răspunsuri, pe baza cărora pune alte întrebări, concluzia finală constituind rodul acestui dialog, precizia diagnosticului fiind însă condiționată de cunoștințele imprimate în memoria mașinii. Există programe rezolvate, programe privind anemiile, hipertensiunea, reumatismul, dar au mai rămas atît de multe boli ! Numai bolile rare sînt peste două sute !

— Dar în cazuri de urgențe ?

— Aici calculatorul poate fi, într-adevăr, de neînlocuit. De exemplu, dacă în memoria lui sînt introduse următoarele date : electrocardiograma, curba tensiunii, zgomotele cardiace, istoricul bolii, diferite analize de singe etc. — atunci medicul curant are la dispoziție în timp record o imagine corectă despre buna sau defectuoasa funcționare a cordului.

— Care este contribuția cercetătorilor români la perfecționarea diagnosticului prin calculator ?

— Specialiștii noștri au pășit foarte repede pe noua cale deschisă, medicinei prin tehnica de calcul. Mai multe direcții sanitare din țară, în colaborare cu centrele teritoriale de calcul, au efectuat încercări de diagnostic în maladii contagioase și ereditare. La Tirgu Mureș, profesorul dr. Liviu Popovici folosește de mai multă vreme calculatorul pentru interpretarea electroencefalogramelor. Realizări notabile, după știința mea, au fost dobîndite și la Brașov de către doctorul Restian. La Craiova a fost realizat un aparat pentru explorări funcționale respiratorii care folosește 60—70 de parametri și indică cu exactitate debitul, volumul și viteza respiratorie. Tot la Craiova, un colectiv pluridisciplinar a experimentat tehnica de calcul în maladiile singelui (anemii). Există 50-60 de feluri de anemii și circa 280 de simptome clinice și de laborator, iar prin intermediul computerului, medicul poate depista mult mai exact dacă este vorba de maladii înăscute, dobîndite, toxice, genetice etc. Personal am folosit calculatorul și la examenele de studenții, am făcut-o tocmăi pentru a nota cu mai multă exactitate calitatea răspunsurilor, computerul avînd în acest caz rolul de a alege întrebări aleatorii dintr-un domeniu sau altul și de a le oferi, gata tipărite, studentului examinat.

— Dar stabilirea diagnosticului prin tehnica de calcul rămîne în continuare o problemă de viitor. În România ca de altfel pretutindeni în lume. Important este faptul că specialiștii noștri nu s-au mulțumit doar cu rolul pasiv de a aștepta și prelua realizările altora, că, la fel ca în alte domenii, au intrat cu forțe proprii în marea competiție internațională.

LIVIU TIMBUS ■

Viitorul medicinei trece prin camera calculatorului

Cinci variante la o soluție gospodărească MICROHIDROCENTRALA DE TIMIȘ

Relatarea inginerului Aurel Micșea de la Consiliul popular județean Timiș reține atenția nu atât prin datele tehnice conținute, Ceea ce te frapa era rezultatul pe care-l poate da spiritul de întrecere, dorința de a realiza ceva.

Inițiativa Consiliului popular județean, declanșată în urmă cu doi ani, își arată din plin roadele. În 1984, s-a luat hotărârea ca toate cadrele de specialitate ale consiliului să elaboreze două teme având caracter de propuneri de invenții și inovații sau studii care să rezolve o problemă practică, să conțină obligatoriu un element de noutate, să aibă aplicabilitate, un efect consemnat printr-o eficiență economică, avantaje sociale. S-au prezentat 1177 autori cu 2439 de astfel de teme. Au rezultat, după trieriri extrem de severe, 51 cereri de brevete de invenție și 515 propuneri de inovații. Eficiența economică preliminară pentru acele a era de 422 milioane lei. Cele 405 teme care și-au găsit aplicabilitatea au dus la o eficiență economică post-calculată de 51 milioane lei. Toate lucrările elaborate au fost cuprinse într-un program anual, aprobat de conducerea unităților economice și de Biroul permanent al Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Timiș. Incurajați de rezultate, oamenii au perseverat. Acțiunea a câștigat mult, atât în numărul participanților, cât și în calitatea lucrărilor elaborate. Programul se realizează de atunci în fiecare an, cu rezultate ce devin tot mai spectaculoase. Sunt soluționate o serie de probleme specifice economiei și administrației locale și de stat, potențialul creativ existent fiind astfel pus în valoare. Exemple care să ateste importanța acțiunii sunt extrem de numeroase, referindu-se la identificarea tuturor formelor de resurse materiale existente pe teritoriul județului, la valorificarea lor superioară, la optimizarea unor procese tehnologice, la găsirea de noi soluții, la creșterea productivității, la perfecționarea organizării producției și a muncii etc. etc. Din lucrările elaborate în 1985 au fost aplicate un număr de 830, cu un beneficiu post-calculat de peste o sută de milioane. S-a ajuns la ceea ce s-a urmărit încă din start: realizarea unei

forme de perfecționare în masă, prin documentarea în care fiecare specialist s-a simțit implicat.

Cadrul unui articol este, se înțelege, limitat chiar și pentru o simplă creionare a multitudinii de rezolvări la care a dus această acțiune. Și, totuși, am ținut să ne oprim la un exemplu semnificativ pentru starea de spirit care domnește printre inventatorii timișoreni. Era vorba de necesitatea rezolvării unor probleme practice legate de identificarea și valorificarea tuturor categoriilor de resurse existente. Municipiul Timișoara are un sistem unitar de canalizare (apă reziduală menajeră și industrială), fiind printre primele orașe din țară, cronologic, cu o stație de epurare. Între stația de epurare propriu-zisă și nivelul de deversare a apei epurate era o diferență de nivel, înscrisă ca un potențial hidroenergetic. S-a hotărât valorificarea lui, prin construirea unor microhidrocentrale. Cîteva unități timișorene au preluat tema, angajându-se să realizeze instalații în soluție originală, cu posibilități de valorificare maximă a potențialului hidroenergetic existent. Și-au ales locurile, pe care urmau să amplaseze viitoarele instalații și s-au pus pe treabă. În scurt timp au fost elaborate documentările, după care au început să apară, una câte una, microhidrocentralele destinate, toate, aceluiași scop, dar construite după soluții diferite.

Trustul de antrepriză-montaj Timiș a oferit o instalație bazată pe un rotor hidraulic echipat cu 16 palete profilate și un sistem cu multiplicator cu lanț, acționând un generator electric cu puterea de 5 kW/h. Instalația dispune de un tablou electric prevăzut cu un sistem de interconectare.

Soluția găsită de I.J.T.L. cuprinde un aplicator de turajie cu trei trepte, dintre care două cu angrenaje cilindrice și unul cu curele trapezoidale, conținând un sistem original de fixare. Generatorul electric este un motor asincron suprasaturat. Instalația mai este prevăzută și cu un sistem original de basculare.

I.J.P.I.P.S.T. a prezentat o roată hidraulică cu 16 pale, un sistem de transmisie, un multiplicator de turajie și un genera-

tor asincron trifazat. Elementul de noutate constă în sistemul original de menținere constantă a frecvenței curentului electric. I.C.R.A.L.-ul din Timișoara a venit și el cu idee originală: roata de apă cu 16 pale dispuse radial, un multiplicator de turajie cu roți dintate și un motor electric asincron, lucrând în regim de generator. Instalația cuprinde, de asemenea, un nou sistem de basculare cu contragreutate și un stabilizator de turajie cu plutitor.

În sfârșit, cea de a cincea microhidrocentrală aparține Exploatarea de gospodărire comunală și este compusă dintr-o roată hidraulică cu 12 pale curbate, cuplate prin intermediul unor transmisii la un motor asincron, funcționând în sistem de generator.

La start au fost, deci, alinate

cinci echipe, aparținând unor colective diferite. Rezultatul: cinci idei de rezolvare a unei probleme. Microhidrocentralele, alinate una după alta, au fost puse în funcțiune și racordate la rețea în aceeași zi. Capacitatea lor totală este de 17,8 kW/h, curent care intră în rețeaua locală de alimentare cu energie electrică a stației de epurare a Timișoarei.

Dincolo de grafice, statistici, cifre și date, câștigul ne pare a fi cu mult mai mare. Reușita timișorenilor — și este doar una printre multe altele — vine să demonstreze încă o dată ingeniozitatea omului, capacitatea specialistilor noștri de a rezolva — diferit, dar mereu fericit — orice necunoscută apărută în „cartea” tehnicii celei mai moderne.

LIANA MOLNAR

Un dispozitiv valoros și pentru autoturismul dumneavoastră ECONOMIZORUL ELECTRONIC

Trei specialiști de la Intreprinderea Electromagnetica București, inginerul Victor Popescu, în același timp și director general al întreprinderii, inginerul Marius Nedecu și tehnicianul Matei Constantin, sint autorii invenției „Economizor electronic de benzină cu indicator optic”, brevet de invenție nr. 89146. Invenția a fost premiată la Salonul de invenții și inovații — Bacău '86, brevetul fiind obținut într-un timp scurt, nici șase luni, ca dovadă că ideea autorilor este valoroasă și aplicarea ei binevenită.

Produsul este destinat echipării autovehiculelor cu aprindere prin scintee, în vederea reducerii consumului de carburanți, a gazelor neare eliberate pe teava de eșapament și a uzurii motorului prin reducerea depunerilor de calamină la mersul în gol forțat. Se poate aplica la toate tipurile de autovehicule cu motoare cu aprindere prin scintee, care au montat din fabrică supapă electromagnetice — OLCIT, Lada 1500, Skoda 105 și 120, fără nici o modificare a carburatorului. Pentru autoturismul Dacia 1300, economizorul se folosește împreună cu supapa RS 76345, care urmează să fie asimilată la „Electromagnetica”. Indicatorul optic este o diodă electroluminiscentă (LED), care se montează la bordul autovehi-

culului și care, la mersul în gol forțat, indică prin stingerea sa, până la atingerea unui prag fix de turajie, mai mare decât turajia de ralenti, starea de mers economic. La montarea produsului este necesară înlocuirea șurubului de reglaj al mersului în gol (clapeta de accelerație-ralenti) cu senzorul de pedală, care este un șurub izolat față de masă, cu următoarele funcțiuni: reglează turajia de ralenti conform cărții tehnice a autovehiculului și simează starea clapetei de accelerație (inchis-deschis).

Prin modul de funcționare, la accelerarea autovehiculului, dispozitivul acționează asupra supapei electromagnetice în sensul conectării acesteia, permițând accesul benzinei prin jghețul de ralenti, în plaja de turajie a motorului cuprinsă între turajia de 6000 și turajia de prag fix de 1350 ture pe minut. În această perioadă, indicatorul optic va sta aprins.

La mersul în gol forțat — frînă de motor — dispozitivul acționează asupra supapei în sensul deconectării acesteia, întrerupând accesul benzinei prin jghețul de ralenti, în plaja de turajie a motorului cuprinsă între turajia de 6000 și turajia de prag fix de 1350 ture pe minut. În această perioadă, indicatorul optic va sta stins.

Deci, economizorul intră în acțiune în regimul de mers în gol forțat al motorului, cînd

rotirea arborelui motor se face datorită inerției autovehiculului în mișcare.

Să subliniem că admisia carburantului în cilindrii la mers în gol forțat nu numai că nu este folositoare, ci dăunează întrucît, din cauza arderii lui incomplete în acest regim are loc o mărire bruscă a componentelor toxice din gazele de eșapament. Montarea economizorului permite întreruperea automată a admisiei de benzină în timpul mersului în gol forțat, ceea ce reduce substanțial consumul de carburant și poluarea atmosferei.

Economia de benzină este egală cu cantitatea de benzină consumată de motor la mersul în gol, înmulțită cu timpul cit se oprește admisia de carburant. În condițiile deplasării în oraș, proporția regimului de mers în gol forțat, din timpul total de lucru al autovehiculului, atinge 20—30 la sută, iar în condițiile drumului de munte se ajunge la 50 la sută, datorită frînării motorului la coboriri.

Montarea dispozitivului pe autoturism nu schimbă performanțele acestuia. În plus, reduce uzura motorului. Dispozitivul e simplu și va putea fi instalat de orice posesor de autoturism fără să se facă modificări la motor sau carburator.

Experimentările economizorului s-au făcut pe mașinile inventatorilor. Pe un traseu în București, lung de circa 60 de kilometri, parcurs în același timp și în aceleași condiții de trafic, mașina fără economizor a consumat 10,125 litri pe sută de kilometri, în timp ce mașina echipată cu economizor doar 7,783 litri! Măsurătorile au fost efectuate cu un aparat tip Flowtronic, dotat cu calculator electronic pentru obținerea directă a consumului în litri la sută de kilometri. În oraș, o mașină care consumă în mod obișnuit 50 litri de benzină pe lună va face o economie lunară de 10 litri. 100 000 mașini vor economisi, într-un an, benzină în valoare de 108 milioane lei.

De serviciile economizorului pot beneficia, bineînțeles, toate mașinile, fie ele particulare, fie de stat. De altfel toate întreprinderile interesate au fost anunțate de apariția acestei invenții și de posibilitatea ca în cel mai scurt timp ea să poată fi aplicată.

Economizorul va deveni, sistem siguri, un accesoriu nelipsit de pe mașinile cu ardere internă. Pentru produs s-a aprobat Standardul de normă. Intreprinderea „Electromagnetica” și-a încheiat pregătirea de fabricație și este în așteptarea ultimei probe, atestatul C.C.S.I.T.A. Pitești, care va permite I.D.M.S. să comercializeze produsul în magazinele de specialitate. Sperăm că asta se va întâmpla în cel mai scurt timp.

OPREA GEORGESCU

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Ctitor al astronomiei geodezice românești

Știința românească, atât de bogată astăzi în realizări, a avut printre reprezentanții ei savanți care și-au sacrificat viața pentru a asigura progresul specialității lor. Un contingent apreciabil de victime a dat de pildă radiologia românească, începînd cu dr. Dimitrie Gerota, „cel dintîi pionier sacrificat de noul agent fizic descoperit”, cum îl caracteriza regretatul prof. dr. Ion Birzu, pînă la profesorii E. Radu și D. Negru — și ei victime ale iradierii radiologice —, sau Cornelia Moga, prima femeie radiolog din România (pe atunci radiografiile și tratamentele radiologice se făceau fără protecția necesară). Și cum am putea să-i uităm pe alții martiri ai științei noastre, ca biochimistul Aurel Craițăleanu, pierit de pe urma unei intoxicații cu gaze de laborator.

Și astronomia românească cunoaște un astfel de martir al profesiei sale, locotenent-colonelul Constantin Căpităneanu,

astronom, geodez și cartograf. S-a născut la 17 noiembrie 1844 la Curtea de Argoș și a murit la 13 aprilie 1893 la Pitești, deci la numai 48 de ani. Contemporanii și-l amintesc ca pe un bărbat înalt, maiestuos, cu o barbă de patriarh. Ștefan C. Hepites, întemeietorul școlii românești de meteorologie, care i-a consacrat în 1902 o biografie — una dintre cele dintîi care s-a scris despre un învățat român —, îl evocă astfel pe fostul său dascăl de astronomie de la Școala Militară din București: „Rari, foarte rari, sint profesorii aceia care, pe lângă darul de a vorbi, au pe acela, mult mai profitabil elevilor, de a-i interesa la subiectul ce dezvoltă. Sub această privință, Căpităneanu era un privilegiat. Și astăzi îmi aduc aminte de nerăbdarea cu care așteptam ora de cosmografie”.

Sentimentele sale de fierbinte patriot și interesul pen-

tru științele exacte i-au îndrumat pașii spre Școala Militară din București, pe care a absolvit-o la 20 de ani, în iulie 1864, cînd a fost înaintat sublocotenent de geniu. Rezultatele excelente obținute la învățătură fac ca, prin Înaltul Ordin de zi nr. 805 din 17 iulie 1864, semnat de Alexandru Ioan Cuza, Const. Căpităneanu să fie reținut „la vacanța ce este la Școala Militară”, la catedra de cosmografie. A predat aci, cum am văzut, cu pasiune, dar numai teoretic, nedispunînd de instrumente de observație. Și-a însușit în schimb, din cărți și din unele reviste, o cultură științifică de veritabil erudit. În anul 1868, anul în care devenise și locotenent, țara avînd nevoie, mai ales în scopuri cartografice, de un militar cu o bună pregătire în știința astrilor, este trimis pentru specializare la Observatorul astronomic din Paris, unde tinărul își însușește tehnica cea mai perfecționată a observațiilor, sub îndrumarea lui Maurice Loewy, al cărui asistent a și devenit. Într-o notă a astronomului francez G. Périquet, se menționează activitatea extrem de merituoasă a românului la observator, lucrările valoroase publicate și se arată că „suzenul lui va trăi la Observatorul din Paris simpatie, afectuos, onorat”.

Revenit în țară, este delegat să reprezinte România la Comisia internațională a metrelor de la Paris (1872), manifestîndu-se ca un susținător ferm al unificării unităților de măsură. Este apoi trimis la o nouă specializare, de astă dată în geodezie, în Italia, iar din 1874 devine șeful Serviciului Geodezic

al Armatei. La parte, ca ofițer de stat major, la Războiul Independent, fiind decorat cu „Virtutea militară de război” și „Coroana României”, iar în 1883 devine locotenent-colonel. Activitatea sa științifică se desfășoară multilateral, publică mai multe lucrări în „Buletinul Societății Geografice Române” — el numărîndu-se de altfel printre membrii fondatori ai S.G.R. (1875).

Dacă Constantin Gogu, Spiru Haret și inițial Nicolae Coculescu s-au afirmat în primul rînd ca astronomi teoreticieni, Constantin Căpităneanu a fost, cum am spus, marile promotor al astronomiei practice, de observație, la noi. A instalat la Iași cea dintîi lunetă meridiană din statul român — operație foarte delicată, de mare precizie — determinînd, în colaborare cu astronomul austriac F. Kühnert, diferența de longitudine dintre Iași și Cernăuți, prima operație de acest fel la noi (1875). În cursul Războiului Neafrînării a instalat săli meridiane în mai multe orașe din țară, destinate stabilirii exacte a coordonatelor geografice ale unor localități, pentru necesități militare. Din păcate au existat autorități care au desconsiderat munca și strădania sa, iar Hepites relatează cu amărăciune Academiei Române, în 1901, cum una dintre aceste săli meridiane a fost transformată în... atelier de cizmărie, iar instrumentele, adunate cu multă trudă, risipite!

Anul 1885 i-a prilejuit lui Constantin Căpităneanu încă o realizare astronomică importantă, anume determinarea diferenței de longitudine dintre București și Brașov. În același

timp el contribuie, în urma unei documentări minuțioase, la organizarea cadastrului național, de mare însemnătate pentru economia țării, totodată instalează încă o lunetă meridiană la Institutul Meteorologic condus de Ștefan C. Hepites, destinată stabilirii și transmiterii orei exacte.

Cea mai importantă contribuție pe care Căpităneanu a adus-o în știință este fără îndoială munca depusă de el pentru triangulația generală a țării. Între 1873 și 1889, a lucrat, cu pricepere și dăruire neprecupețite, la cartografierea Moldovei, în condiții de teren istovitoare. Pe măsură ce rețeaua de triunghiuri precis calculate se extindea, pămîntul țării era tot mai bine cunoscut. A întocmit tabele și hărți precise, a trimis rapoarte de lucru detaliate, dar condițiile de cazare și hrană, mai ales în punctele izolate de lucru, ca și munca de zi de zi, din zori pînă în noaptea, i-au epuizat și i-au zdruncinat grav sănătatea.

La un moment dat, raportează că este nevoit să întrerupă orice activitate, suferînd de „friguri și amețeață pronunțată”. În sfârșit, după efectuarea unui volum considerabil de lucrări geodezice, care au fost din plin valorificate, trebuie să abandoneze munca de teren și, bolnav, este mutat în garnizoana Pitești, unde moare în 1893. Deasupra monumentului sau funerar din acest oraș, ridicat prin grija camarazilor săi, o sferă cerească presărată cu stele indică trecătorului pe cel care cu dragoste a contemplat și studiat aștrii.

I. M. ȘTEFAN

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Primim, de la Inspectoratul școlar al județului Neamț, un răspuns în urma articolului „Cine nu vrea ca omul potrivit să-și afle locul potrivit?”, publicat în revista noastră nr. 20 din 16 mai a.c.: Tovarășul profesor Mihai Roșca a fost eliberat din funcția de director al Școlii generale nr. 1 Tg. Frumos, iar profesora Eliza Manolache a fost eliberată din funcția de inspector școlar al județului Neamț și trecută la catedră.

■ În cele ce urmează, citeva dintre soluțiile privind spațiile de locuit: **Consiliul popular municipal Petrosani** ne răspunde că pentru Anica Afuza și cele 5 persoane din familia sa a fost repartizat un apartament cu 3 camere în blocul de intervenție al Combinatului minier Valea Jiului; **Consiliul popular municipal Făgăraș** ne informează că lui Gheorghe Giurea de la Fabrica de mecanică fină și prelucrarea maselor plastice Făgăraș (Brasov) i s-a atribuit apartamentul nr. 5 din bl. 20, situat în str. Tudor Vladimirescu din Făgăraș; **Consiliul popular al județului Vrancea** ne înștiințează că familiei Lupu Vasile din Mălcănești (Vrancea) i s-a repartizat un apartament în noul bloc ridicat în chiar centrul localității.

■ Dascălul și poetul Ioan Nistor din comuna Orașu Nou, județul Satu Mare, ne scrie despre iscusitul meșter Ștefan Sas din Negrești-Oas, care a reușit să-și construiască o micro-hidrocentrală proprie. Ce este senzațional în treaba asta? Să dăm câteva detalii tehnice. Primul generator de curent are puterea de 38 kW, curentul furnizat având tensiunea de 360 V (curent trifazic), la o intensitate de 15 A. Al doilea generator de 18 kW este folosit când apele râului Tur sint în scădere, cum se întâmplă acum, în cursul verii. Curentul furnizat pune în funcțiune 6 războie de țesut, acționează o moară și asigură încălzirea și iluminatul pentru trei familii. Asadar, micro-hidrocentrala lui Ștefan Sas din Negrești-Oas funcționează după toate legile fizicii și ale iscoditoarei minți omenesti!

■ Scrisorii semnată de Dinescu Gheorghita din București, str. Frunțașului nr. 14, sectorul 1, în care se arată că Nicolae Silviu, proprietar la aceeași adresă, a construit în curtea imobilului două magazine, barind calea de acces, ne răspunde **Consiliul popular al Sectorului 1**: Prin adresa nr. 557, din 23 ianuarie 1986, trimisă Judecătorei Sectorului 1, făcând cunoscut instanței de judecată că magazinele au fost construite fără autorizație și cu încălcarea Decretului 144/1958, Silviu Nicolae a fost sancționat în conformitate cu H.C.M. 2490/1969 pentru construcțiile executate fără autorizație și a fost somat ca în termen de 10 zile să le desființeze, dar a refuzat. Comitetul executiv al Consiliului popular al Sectorului 1 a emis Decizia nr. 799, din 20 iunie 1986, în baza căreia ICRAL Pajura va executa demolarea celor două magazine pe cheltuiala contravenientului.

N.N. Din 20 iunie și până în 20 august sint 2 luni bune, dar întemeiată decizie a Consiliului popular n-a fost dusă la îndeplinire.

■ Înserăm câteva răspunsuri privind soluționarea unor probleme profesionale: **D.P.M.O.S. Satu Mare** ne înștiințează că Gheorghe Griguta a fost încadrat la I.P.L. Satu Mare; **Consiliul popular al Sectorului 2 București** ne informează că Ioan Pasca (fiind sofer, a suferit un accident de circulație), a fost reînscris la I.E.L.I.F. București; **Consiliul popular al județului Bihor** ne răspunde că Maria Găvruta din Oradea a fost repartizată la Spitalul județean; **Consiliul popular al S.A.I.** ne informează că Sandina Babalean din Buftea a fost încadrat la I.P.I.L. Buftea; Georgeta Preda din Ploiești a primit repartitie la Întreprinderea de materiale refractare Pleasa (Prahova); Mircea Nanciu din Tirgoviste a fost încadrat în timpul muncii — cu sprijinul D.P.M.O.S. Dimbovita — la Întreprinderea de vinificație și produse spirtoase Dimbovita.

■ Primim, de la Institutul de subingineri Sibiu, răspuns la

sesizarea lui Constantin Lițoiu, apărută în coloanele paginii noastre: Restituirea dosarelor de înscriere a celor nereușiti la examene se face, potrivit dispozițiilor în vigoare, pe baza legitimației de concurs. Dosarul solicitat se găsește în arhiva facultății noastre și va fi pus la dispoziția petentului.

■ În februarie 1983 publicam primele informații despre un nou medicament: „Gelul anti-ulceros T.A.". Aflăm că recent autorul respectivului medicament — farmacist Alexandru Torjescu — a primit Brevetul de invenție nr. 467, din 13 mai 1986, în care se consemnează: „element de progres tehnic, eficiență, superior altora utilizate în același scop”.

■ Primim de la U.J.C.A.P. Mureș (pentru Cotrus Dănilă) și de la U.J.C.A.P. Dimbovita (pentru Filofteia Gh. Lucioiu): Se confirmă faptul că pensile membrilor cooperatori s-au achitat cu întârziere în mod nejustificat. Prin urmare, s-au luat măsuri urgente pentru ca drepturile cooperatorilor de la C.A.P. Ruzi (Mureș) și C.A.P. Bucșani (Dimbovita) să fie achitate în termen, iar pe viitor asemenea situații să nu se repete.

■ Ioan Merluțiu din Oradea, str. Moscovei nr. 12, județul Bihor, ne semnaleză faptul că pe tablăta indicatoare a străzii Samuil Vulcan din București, Sectorul 5, scrie: „Samuil Vulcan — Episcop de Arges, 1758—1830”. Or, Samuil Vulcan a fost episcop de Oradea! Samuil Vulcan a înființat Arhiepiscopia din Beiuș (Bihor), în 1828, acesta numărându-se printre primele școli românești înființate în spațiul transilvan și în țară. Asadar, un înscris nerecabil, ce nu corespunde realității. Sugerăm edililor sectorului să facă, după cum este firesc, corectivul de rigoare.

■ Primim de la Ministerul Construcțiilor Industriale: Cele sesizate de Marian Nablitoiu sint reale, în sensul că unitatea noastră nu a transmis documentele pentru acordarea indemnizației pentru lunile aprilie și mai 1984. În urma sclicitărilor noastre s-au primit documentele necesare și s-au întocmit statele de plată, urmînd să i se achite suma cuvenită.

■ Feraru Anisoara din București, str. Terbiei nr. 2, bl. 158, ap. 81, ne scrie că a fost victima unei calomnii. Despre ce este vorba? Anca Ioana Moraru din București ne semnaleză, cu cîteva timp în urmă, faptul că la magazinul alimentat din b-dul Uverturii se produc unele abateri de la regulile unui comerț civilizată. Numai că, vînzătoare cu pricina nu era Feraru Anisoara (cea care ne scrie acum), ci Ferescu Rodica. Șefa de unitate, Ștefania Onea, „încurcînd” voit numele celor două vînzătoare pentru a o „menaja” pe Rodica Ferescu și stînd bine că Anisoara Feraru nici nu mai lucrea în unitate. Oare fără vreun interes anume s-a produs această substituție?

■ Alte răspunsuri favorabile pentru cei care ne-au scris: **Consiliul popular orășenesc Tg. Neamț** ne informează că Aurel Adumitroae este încadrat la U.P.A.T.C. Tirgu Neamț; **Consiliul popular județean Cluj** ne înștiințează că Livia Georgescu din Belis a fost repartizată la Exploatarea de cariere Someșeni, cariera Poieni, iar Crucita Raț din Cluj-Napoca a fost repartizată la Întreprinderea de pensile din orașul de pe Someș. Reînscrisă în muncă au fost și Mihaela Munteanu, la Cooperativa „Drumul Nostru” din Adjuid (Vrancea), Gavril Cardea, la U.M.T.C.F. Piatra Neamț, Mihaela Acicoitei din Roman, la C.L.F. Roman (Neamț), iar Maria June din Rapoltu Mare a fost repartizată și încadrată la Întreprinderea „Marmura” din Simeria (Hunedoara).

■ Ardelean Gheorghe din Oradea, str. C. Negruzzi nr. 12, bl. P.B., et. 2, ap. 8, județul Bihor, precum și alți 17 semnatari din cele mai diferite colțuri ale țării ne întrebă care este stadiul producerii medicamentului HEPATOCAR, propus de conf. univ. dr. Ioan Ciulei, de la Facultatea de medicină din București. HEPATOCAR-ul, produs din iarba de ciulin (Herba cardus nutans) este destinat

afecțiunilor hepatice. De la fabrica de medicamente BIOFARM București ingenera Maria Gheorghiu, sefa biroului plan-dezvoltare ne informează că HEPATOCAR-ul se află în plin proces de experimentare.

■ Primim de la Consiliul popular al județului Giurgiu: răspuns la scrisoarea lui Dumitru Lomotă din comuna Gostinu: Cele sesizate se dovedesc doar în parte adevărate. Analizîndu-se abaterea tovarășului Gheorghe Andrei, s-a hotărît sancționarea acestuia cu „mustrare”.

■ La scrisoarea Evel Prială, alea Ipotesti nr. 5, bl. 16, ap. 66, Satu Mare, primim răspuns de la Direcția sanitară județeană Satu Mare: Nu avem competența de a dispune investigarea serologică a nici unui cuplu și, cu atît mai puțin, să dispunem investigarea a 15 cupluri din punct de vedere serologic. Investigatiile serologice, în vederea stabilirii filiației, se fac doar prin dispoziție judecătorească, la plîngerea prealabilă a părților interesate.

■ Consiliul popular al Sectorului 2 București ne informează că minorul Cătălin Neagu a fost internat, din luna iunie 1986, la Centrul școlar nr. 3 Codlea, conform hotărîrii comisiei pentru ocrotirea minorilor din municipiul București.

■ Numele meu este Carmen Evdochin și sint eievă în clasa a X-a D la Liceul industrial din Babadag (Constanța). Vă rog să mă ajutați într-o problemă cit se poate de delicată. Părintii mei — Ștefan Evdochin și Maria Evdochin (Ciuleanu) s-au despărțit cînd eu aveam 1 an și 8 luni. Mama a decedat cînd abia împlinisem 7 anisori. Pînă nu demult locuim la o străbunică a mea, în Babadag, dar și ea a murit în urma unor grele suferințe. Cu discerare și cu lacrimi în ochi vă scriu că nu am absolut nici un sprijin. Nu dau de urmele tatălui meu, care locuiește probabil în Constanța. Sint la vîrstă cînd as avea nevoie cel mai mult de sprijinul său. Vă rog să mă ajutați să-mi găsec tatăl.

■ Primim de la Consiliul popular al județului Cluj: Din cercetările efectuate la Combinatul de utilaj greu Cluj-Napoca rezultă că o parte din aspectele semnalate de Ștefan Sajtó, om al muncii la această unitate (C.U.G.), se confirmă. În unele situații maistrul Radu Herteg nu a făcut deparțajări echitabile privind retribuțiile personalului muncitor, creînd nemulțumiri în rîndul muncitorilor din subordine. În multe ocazii maistrul H.R. a consumat băuturi alcoolice în timpul serviciului, împreună cu unii din muncitorii din formația sa de lucru.

Fată de abaterile săvîrsite, conducerea C.U.G. Cluj-Napoca a decis retrogradarea maistrului Radu Herteg pe o perioadă de trei luni.

■ Mă numesc Mihai Zalusehi și domicitez în Caras-Severin, alea Liliaenului, bl. 5, ap. 16, iar de profesie sint conducător auto, din anul 1964. Ca sofer am lucrat pe două mari santiere ale țării: Portile de Fier I și Canalul Dunăre-Marea Neagră, detașat fiind de Autobaza T.A. Caras-Severin, care a detinut drapelul de unitate fruntasă.

Am aflat cu satisfacție de deschiderea noului obiectiv de importanță națională: Canalul București-Dunăre. Socotind că este o îndatorire cetățenească și patriotică, mă voi înscrie cu dragă inimă printre accia care vor munci și pe acest nou și important santier al țării.

■ La scrisoarea conducătorilor auto Vasile Alexandrescu, Nicolae Mărgineanu, Ispas Ispas și Micu Marian din Capitală, ne răspunde Ministerul Muncii: Vă facem cunoscut că potrivit prevederilor Legii nr. 57/1971, retribuțiile tarifare ale soferilor sint diferențiate pe

grupe de autovehicule. Criteriile de încadrare a autovehiculelor pe grupe sint stabilite prin H.C.M. nr. 72/1957. În anexa nr. 3 din acest act normativ se prevede că încadrarea în grupe a autovehiculelor cu caracteristici cu totul speciale (în cazul nostru, autobuze RDT 111, cu tonaj de 15 tone și 13 m lungime — n.n.), se face de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, cu avizul Ministerului Muncii.

■ Un ecou la articolul „Puțul de vidră”, apărut în coloanele acestei pagini: **Inspectoratul silvic județean Gorj** a luat toate măsurile pentru înlăturarea unor deficiențe în legătură cu buna gospodărire a fondului piscicol. Unitățile silvice din județul Gorj au amenajat cursurile de apă, în special pe acelea pe care au fost executate lucrări hidroenergetice, în sensul că s-a ameliorat fondul piscicol, anual asigurîndu-se repopularea apelor de munte cu circa 300 000 puietii de păstrăv indigen.

■ Ce fac oamenii la pensie? Unii pescuiesc, alții cresc albine, alții joacă șah în Cișmigiu, alții devin colecționari de te miri ce, de la pipe la machete de vapoare. Alexandru Tohăneanu a fost profesor de arte plastice; actualmente este pensionar. Sint sigur că 2 din 20 de bucureșteni l-au întîlnit pe stradă — ne scrie tipograful Gavril Chila, din Satu Mare. Spicuim din conținutul scrisorii: Alexandru Tohăneanu este autorul a cel puțin 10 000 de portrete! În carbune. Răsfoiesc cîteva albume. Sub fiecare portret, realizat în 10—12 minute, sint notate numele, ocupația, adresa. Profesorul pensionar Al. Tohăneanu te sîtuiește să te așezi cu fața în lumină; îți mai sugerează să te gîndești la ceva plăcut din viața ta. Așa arătați dv. privit prin ochii mei, spune desenatorul. Fiecare portret și fiecare chip este frumos în felul lui. A sta pe gînduri este o calitate superioară a omului. Iar oamenii desenați de profesor par pătrunși de propriile lor gînduri. Strîngem mina profesorului Tohăneanu și-i urăm să imortalizeze cu aceeași forță artistică și prietere cît mai multe chipuri ale semenilor noștri, ale contemporanilor noștri.

■ Consiliul popular municipal Arad, analizînd situația locativă a familiei Simon, ne răspunde că în ședința Comitetului executiv al Consiliului popular municipal Arad din iulie 1986 — s-a hotărît să i se repartizeze familiei Simon un apartament cu 4 camere și dependințe, situat în zona Faleză Sud, blocul nr. 13 apartamentul nr. 1.

■ Ioan Vergu Dumitrescu de la Uzina petrochimică Teleajen (Prahova) ne scrie despre cîteva virtuți nu tocmai „secrete” ale stațiunii Voineasa, din județul Vâlcea, unde a avut prilejul să-și consume concediul de odihnă. Ce ne scrie despre Voineasa? Că ar fi un adevărat „rai” al miresemelor deosebite; că ar avea munți împăduși și ape cristaline, că însăși stațiunea, construită spre binele omului, este o „bijuterie”. Dar I.V. Dumitrescu insistă asupra unui alt aspect: la Voineasa s-au desfășurat lucrările unui simpozion cit se poate de original intitulat: OMUL și MUNTELE, tematică pe care și revista noastră a abordat-o în repetate rînduri. La simpozion au participat cadre universitare din București, Cluj-Napoca, Timișoara, Sibiu, Vâlcea etc. Sesiunilor și referatelor, expoziției de fotografii, proiecțiilor de filme documentare li s-au adăugat și excursii deosebit de ispititoare.

■ Comitetul de cultură și educație socialistă Bihor ne răspunde că o parte din cele semnalate în scrisoarea lui Mircea Curta de la Întreprinderea cinematografică județeană se confirmă. În acest sens, s-a

aprobata executarea unor reparații la Casa de cultură din orașul Nucet, în valoare de 70 000 lei. Lucrările la edificiul cultural din Nucet vor fi atacate între finele lunii august și începutul lunii septembrie a.c. Intre timp, funcționarea unității cinematografice și desfășurarea propriuzisă a activităților culturale-artistice și distractive vor avea loc în săli mai mici, unde spectatorilor li se asigură însă condițiile optime de vizionare.

■ De la U.J.C.A.P. Iași primim, din păcate, un răspuns neparafat și nedatat, ba chiar scris de mină pe o foaie liniată, răspuns la scrisoarea nr. 12413, semnată de Gelu Butaru din satul Chicirea, comuna Tomesti. Iată răspunsul sumar și stereotip: „Prin adresa nr. 19, din 30 aprilie 1986 i s-a făcut cunoscut lui G. Butaru că i se repartizează diferența de 6 ari teren ca loc în folosință, în terenul deținut în mod abuziv de Miron Maria. Cu același nr. de înregistrare i s-a comunicat și Mariei Miron că din terenul deținut nelegal i s-a repartizat 6 ari ca loc în folosință lui Gelu Butaru”. Ori, omul ne scrisese că tocmai cu acești 6 ari de teren, ce legal îi aparțin are unele greutăți.

Pagină realizată de DORIN SĂLĂJAN

Poșta redacției

Tereblencea Gheorghe — Suceava, Călescu Luminița — Plojești, jud. Gorj: V-am expediat prin poșta programările pentru consult la Secția de oftalmologie a Spitalului Militar Central din București. ● Haralambie Victor — Buzău: „Solicitarca” dv. ne depășeste. Puteți să vă rezolvați însă singur problema, cercetînd Colecția de legi și decrete editată de Consiliul de Stat, Serviciul Buletinului Oficial și al publicațiilor legislative, volumele apărute în cei... 16 ani care vă interesează. Încercați la Biblioteca municipală. ● Corovie Vasile — Rm. Vlcea: 1) Da. 2) Conform art. 54 din Legea 59/1968, cererile adresate comisiei de judecată sint scutite de orice taxă de timbru. Pentru citare, însă, se solicită mărci poștale de la părțile în litigiu. 3) Nu există astfel de tichete. 4) Nu avem cum. ● Ionescu Vicențiu — sat Treșteni, com. Ulmi, jud. Giurgiu: 1) Potrivit Codului Muncii, adresați-vă organelor de jurisdicție a muncii (comisia de judecată sau judecătoreia) în termen de 3 ani de la data cînd drepturile trebuiau plătite. 2) Întrucît ați prestat efectiv muncă în cele două luni, fiind încadrat pe baza unui contract de muncă, conform art. 9 din Legea 31977 modificată prin Decretul nr. 339/1983, perioada la care vă referiți intră în calculul vechimii în muncă. 3) Carnetul de muncă se întocmește în cel mult 30 de zile de la încadrare, iar la încetarea activității sau la transferul, acesta se înmîncează titularului, completat cu toate înscrisurile la zi. Dacă nu s-a procedat astfel, vă puteți plînge judecătoreia în a cărei rază teritorială se află unitatea respectivă. ● Ciuraru Jenică — Arad: Pentru ocrotirea persoanelor vîrstnice, există cămine de pensionari, cămine de bătrîni și cămine-spital pentru bolnavi cronici. Contribuția lunară se stabilește în raport cu veniturile personale sau ale rudelor. Cămine pentru pensionari sint organizate în localitățile Galați, Constanța, Iași, Brăila, Sibiu, Dej. Internarea în astfel de unități se face prin Direcția județeană pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, unde puteți afla și alte amănunte. ● Ungureanu V. Viorica com. Vlădești, jud. Arges: Dosarul dv. pentru pensionare se află spre rezolvare la D.P.M.O.S. Pitești.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Către sfîrșitul iernii trecute, în februarie, la Medias a avut loc inaugurarea noului spital municipal. Clădire impunătoare, bine dotată, asigurînd bolnavilor un confort deosebit. Rememorînd clipele care au precedat acest eveniment, directorul spitalului, medicul Nicolae Năstase, devine șentimental. Spune — atunci, în clipele acelea de pregătire febrile, eu — om venit în acest oraș acum 14 ani, dar muncăan după locul nașterii — m-am simțit cu adevărat fiu al acestei localități. Am simțit dintr-o dată, ca un fel de revelație, că-i iubesc pe oamenii din jurul meu cu o imensă dragoste. Cauza declanșării acestei stări a fost o chestiune simplă, poate de nebagat în seamă în alte condiții. Trebuia să transportăm de la vechiul local mamele și copiii abia născuți. Am luat un autobuz și am pornit spre spitalul cel nou. Era un alunecus cumpulit, masina derapa înzozitor, șoferul se îngălbenise de emoție. Și atunci s-au ivit niste oameni, oameni obișnuți și de treabă care, sezizînd cine sint cei transportați, au presărat cu sare drumul pe care mergeam. A fost un gest spontan, de o noblețe care nu-ți poate dispărea din memorie. Așa sint mediceșenii: oameni de treabă, care nu pregețā să pună mina unde se simte cu adevărat nevoie, oameni harnici și gospodari. Despre aceste calități — în care cred cu tărie, si — doar din patriotism local — vorbeste, de altfel, înfățișarea orașului și, în acest cadru, înfățișarea noului spital.

Orașul este cu adevărat frumos și bine îngrijit. Într-una din diminețile în care i-am fost de curînd oaspete, i-am găsit ca un adevărat santier. Se lucra la noile blocuri din centrul orașului, la podul peste Tîrnava, la asfaltarea trotuarelor care duc spre zona de agrement denumită „Parcul tineretului”. De ce al tineretului? — I-am întrebat pe Ionuț Maior, prim secretar al Comitetului municipal U.T.C. Simplu — pentru că el a fost și este în continuare îngrijit de tinerii orașului, care i-au dedicat mii și mii de ore

de muncă patriotică. De altfel, toate unitățile economice și cele de învățămînt si-au asumat responsabilități precise în ceea ce privește gospodărirea locurilor de agrement, a parcurilor, a zonelor verzi. Parcul din centrul orașului, de exemplu, este dat în grija oamenilor muncii de la Schela de foraj. Și, cum

prezența activă a echipelor de control al oamenilor muncii a contribuit în mare măsură la încetățenirea și apoi perpetuarea acestei stări de lucruri. Dar nu e mai puțin adevărat că oamenii înșiși au fost cei care s-au îngrijit, fără gîndul că o fac de teama vreunui control, de acest aspect civilizat al orașului. Iar

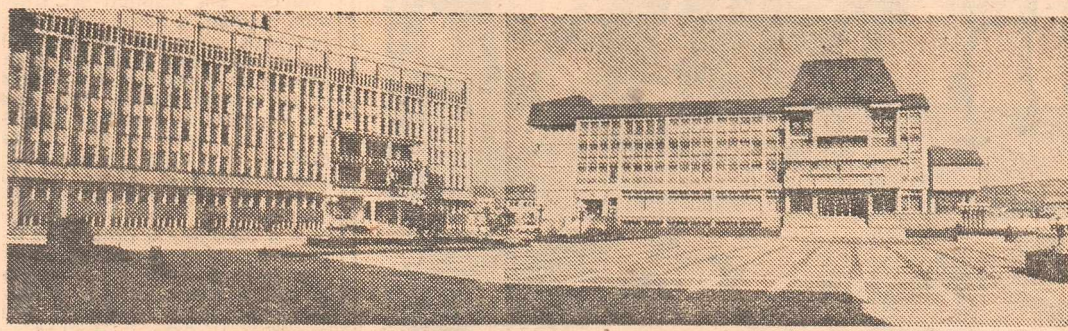
urbei: curat, bine îngrijit. Și asta, firește, cu serioase eforturi, mai ales după un meci în care s-au consumat, probabil, cîteva milioane de seminte de dovleac din cîteva mii de cornele vindute fie la intrare, fie în incinta stadionului. Poate că, atîta vreme cît oamenii de ordine nu dau importanță acestui

vim băutori pentru acasă numai cu sticle de schimb” și că „servirea se face prin ospătar”. M-am amestecat printre mediceșenii domnici de destindere și am putut asista la discuții aprinse privind soarta prezentă și perspectivele zonelor de agrement, problemă deloc minoră atunci cînd e vorba de un oraș cu vreo 80 000 de locuitori și cu împrejurimi frumoase. Se pare, însă, că în această privință este încă mult loc de mai bine. Atît la barajul de la Izlis, cît și la Izvorul Dorului (un colt de natură pitoresc, în apropierea marelui cartier Gura Cîmpului) nu dispun de dotările necesare pentru agrement, desi sint locuri cu mare afliuență de vizitatori și se află în vecinătatea unor zone dens populate.

Cele două dimineți petrecute la Medias mi-au confirmat întru totul impresiile medicului Năstase pentru că, așa se oferă privitorului, orașul este îngrijit de oameni de treabă, care-și află vreme și pentru îndeplinirea obligațiilor de buni cetățeni, dar și pentru a se deconecta în condiții de confort și civilizație. Pentru ei, pentru acești gospodari cu dragoste de frumos și curățenie se vor construi, în acest cincinal, aproape 1 200 de noi apartamente, două școli, o sală de gimnastică și un dispensar în cartierul Vitrometan, se va sistematiza zona Șoseaua Sibiului, creîndu-se un veritabil centru de cartier, se va construi un mare magazin universal, se vor efectua în continuare lucrări în vederea îmbunătățirii alimentării cu apă potabilă și extinderea canalizării, se va introduce transportul în comun cu troleibuzul. Toate acestea, desigur, cu sprijinul oamenilor și întru creșterea bunăstării lor. Astfel, încît, peste vreme, milenara cetate a Mediasului va continua să inflorescă, dimineata — acea parte proaspătă și tinăra a zilei — fiind, așa cum am avut prilejul să constat, timpul care prieste cel mai bine frumosului oraș cu oameni de treabă.

DAN MUCENIC ■

Diminețile unor oameni care-și iubesc orașul

munca de calitate și spiritul gospodăresc fac întotdeauna casă bună, parcul este foarte bine întreținut de cei care, pentru rezultatele obținute în producție, au fost distinsi, recent, cu Ordinul Muncii clasa I.

Am străbătut, în dimineata aceea, cîteva din zonele unde s-a construit mult în ultimul timp — în cartierul din preajma întreprinderii „Vitrometan” și în cartierul Gura Cîmpului. Aceeași impresie reconfortantă de grijă a cetățenilor pentru înfățișarea municipiului, pentru acele amănunte care de fapt, dau senzația de curățenie, de prospețime: bănci vopsite, alei curate, garduri întreținute cu grijă. Desigur, aveam să aflu,

răsplata a fost pe măsura eforturilor, municipiul Medias mîndrindu-se în prezent cu obținerea locului IV în întrecerea pe țară în domeniul bunei gospodăririi.

I-am văzut, asadar, la lucru pe gospodarii Mediasului într-o dimineată ca oricare alta. În dimineata următoare, fiind duminică, mi-am propus să aflu, ca un cetățean obișnuit al orașului, care sint posibilitățile de recreere, care este calitatea serviciilor prestate și în ce măsură gospodarii rămîn gospodari și în zi de sârbătoare. Cum toate străzile păreau să ducă spre stadion, am mers într-acolo. Stadionul se integrează și el perfect înfățișării generale a

aspect, controlul camenilor muncii s-ar putea preocupa de asta, scutînd o trudă considerabilă și ajutînd la menținerea aspectului frumos al tribunelor.

De la stadion (mai ales după victoria muncită a echipei favorite), cei mai mulți dintre spectatori au luat drumul zonelor de agrement. Două dintre ele sint amenajate: Parcul tineretului și Eleșteu. La Parcul tineretului organizarea a fost de-a dreptul ireprosabilă. De la aprovizionare și pînă la grija pentru copii, materializată în cele cîteva leagăne așezate în preajmă. Și, peste toate acestea și un bun prilej de amuzament: afisele care precizau, cu litere de departe vizibile, că „nu ser-

Dacă revii la Tîrgoviște după trei sau patru ani, centrul orașului îți apare aproape necunoscut. Arhitectura îndrăzneată a ultimelor imobile construite rotunjesc fericit centrul unui oraș care nu mai are aproape nimic din „liniștea” fostei capitale. Magazine spațioase, cu vitrine aranjate cochet decorează străzi largi, aerisite, bine întreținute. Se construiește în continuare pe locul unor case lipsite de orice valoare arhitecturală, foste maghernițe, municipiul primenindu-se de la o zi la alta. Orașul crește și tîrgoviștenii beneficiază astăzi de multe din cîștigurile civilizației acestui sfîrșit de secol, îmbogățînd totodată zestrea generațiilor viitoare.

Asupra păstrării acestor „frumuseți și prețuri noi” veghează fiecare cetățean al orașului, dar, iată, există și o adevărată forță obștească — am numit echipele de control al oamenilor muncii, a căror strădanie de a sesiza și preveni neajunsurile dintr-un domeniu de interes cetățenesc fac parte, fără îndoială, din grija tuturor tîrgoviștenilor de a-și apăra munca, de a-și respecta orașul.

Președintele comisiei municipale de coordonare a controlului oamenilor muncii, inginerul Ion Dascălu, îmi spune că există 223 de astfel de echipe (care cuprînd 669 de oameni) cele mai multe fiind formate din oameni ai muncii de la Combinatul de oțeluri speciale, întreprinderea de utilaj petrolier, Romlux, întreprinderea de strunguri. Raportate la numărul unităților supuse controlului (670, din comerț, cooperație, unități sanitare, școli, grădinițe etc.) reiese că fiecărei echipe îi revin cam trei unități de controlat. Nu sint multe, ci exact cît trebuie ca lucrurile să fie făcute pe inelele și cu maximum de profit pentru obște. Raidul pe care l-am întreprins împreună cu Ion Dascălu — într-un cămin de tineret, într-o unitate alimentară și într-una de prestări servicii — n-a avut drept scop „numărarea steagurilor”, ci eficiența ultimelor controale, altfel spus, în ce măsură sesizările și propunerile membrilor echipelor de control au avut ecou la conducerea unităților respective.

Căminul de tineret al întreprinderii Electrolux, clădire aflată chiar în spatele fabricii, are toate condițiile să treacă drept un cămin model. Șansa îi este însă refuzată chiar de la parter, un parter ale cărui ca-

mere (peste treizeci la număr) au devenit nici mai mult, nici mai puțin decît magazine. În hol, la afișier, un anunț lipsit de sentiment îi somează pe tinerii din comunele învecinate să-și vadă de navetă și să lase camerele goale. La etajul întâi și mai departe căminul devine cămin, cu ale lui, cu problemele locatarilor, tineri muncitori ai Electrolux-ului. Într-una din

tre tinerii căminului, mai întâi pentru că, pînă una alta, camera de cămin este casa lor, și, apoi, fiindcă majoritatea au meserii care-i ajută în astfel de treburi. Desigur că, invitații de tipul celor afișate la intrare, prin care oamenii sint obligați să facă naveta, nu sint cîtuși de puțin inutilizatoare. „Defecțiunile căminului, spune președintele comisiei de coordonare a controlului

nici măcar bucuria de a apărea la avizierul căminului, alături de hirtiuța prin care „locatarii cu probleme la instalațiile sanitare” sint anunțați că „sint obligați să se prezinte la administrație”.

La B.I.G., unul dintre cele mai mari magazine de acest tip din Tîrgoviște și cel mai mare din platforma industrială, roadele numeroaselor controale,

două cazane de încălzire centrală mari și grele, fiecare costînd cam 8 000 lei. „Le-am refuzat, zice responsabilul, pentru că sint degradate, le avea și fostul gestionar, dar nu le ia nimeni”. Totuși, miile sint mii și poate se îndură cineva de cele două cazane și le află o întrebuintare.

Unitatea de croitorie nr. 9 a cooperativei „Sirguința” se află chiar în centrul municipiului, într-una din clădirile noi, și, mai precis, la parterul blocului care găzduiește și conducerea cooperativei de care depinde. Ion Dascălu răsfoiește registrul de control din care îți dai seama că unitatea de la parter numai bucurii nu aduce sediului aflat la etajul 3. Cam ce îmi întîlnim în paginile registrului? Condiția de prezentă nu se respectă, termenii nu se respectă întotdeauna, evidența comenzilor nu e atît de strictă pe cît ar trebui. Îl întrebăm pe responsabilul unității, Ion Stan, cine lipsește în acel moment. Omul mărturisește cîntîc că nu știe „cine mai e prezent și cine a sters-o”, pentru că există o altă intrare pentru atelier. Sus, în atelier, fetele se înghesuie pe condică, alertate de o ucenică trimisă de meșter. Condiția a rămas nesemnăată pe jumătate. În registrul de comenzi, termenii sint trecute din cînd în cînd. Căutăm o comandă, un costum. Meșterul privește bonul și zice: „E gata, dar n-a venit clientul să-l ia. După un an, i-l vindem. Așa e ușor”. Dură, dar aspră. Însă costumul cu pricina, găsit într-un tirziu, nu trecuse nici de prima probă. Evident, tot clientul era vinovat: „Vedeți, n-a venit la prima probă. O avea joi”. Care joi?

Tîrgoviște are înfățișarea unui oraș tinăr. Clădirile fiind noi, desigur nu poți crede că și responsabilul croitoriei aflate într-un astfel de imobil și-a schimbat caracterul. Mentalitatea nu poate fi schimbată nici cu cea mai bună echipă de zidari și mai credem că „proasta educație a unui căminist nu poate fi acoperită cu ajutorul bidinelei. Dar la înfățișarea unui astfel de oraș merită să încerci să schimbi și obiceiurile unuia sau altuia dintre locuitorii săi. Pentru că, ușor de observat, propunerile membrilor echipelor de control al oamenilor muncii se referă tocmai la mentalități, obiceiuri, la simțul civic, chestiuni care se lasă descoperite și într-un cămin, de ne-familisti și într-o croitorie.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Obiceiuri vechi în haine noi

Fotografie de CODRUȚA DRĂGOESCU ■

camere, Gheorghe Popescu, lăcătuș la secția sticlărie, este de părere că fetele sint mult mai gospodine și prin urmare camerele lor vor arăta mult mai bine.

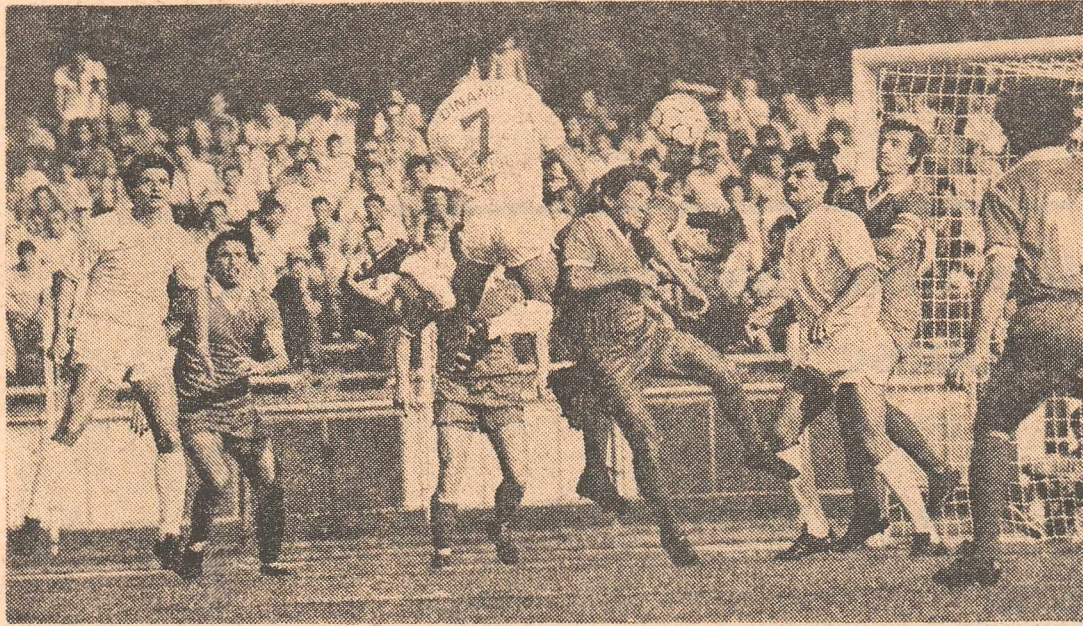
Fără să țină neapărat de talent, curățenia fiecărei camere este obligația celui ce o locuiește, dar problema este cu totul alta. Există și uși deteriorate, și instalații sanitare defecte, și ferestre fără geamuri, lucruri datorate pe de-o parte uzurii firești a clădirii, iar pe de alta, întreținerii defectuoase din partea locatarilor. Dar, fără să neglijam obligațiile întreprinderii, este limpede că multe reparații se pot face chiar de că-

oamenilor muncii, Ion Dascălu, au fost sesizate de o echipă de control al oamenilor muncii chiar la începutul acestui an. De altfel, instalația electrică a fost reparată tocmai în urma controlului. Despre toate celelalte, despre bucătăriile fiecărei etaj care nu folosesc la nimic, despre lipsa unui club cît de cît apropiat de cerințele unui astfel de cămin, despre lipsa unei biblioteci sau despre lipsa unui teren de sport, care se poate amenaja prin muncă obștească, deși a fost sesizată întreprinderea, nu se poate spune nimic nou: totul a rămas îngropat într-un proces verbal care n-are

printre care și al celor efectuate de echipele de control al oamenilor muncii, sint la îndemîna oricui. Mărfurile așezate cu precizie, raioanele dispuse funcțional, sollicitudinea vinzătorilor se impun cu ușurință. Depozitele sint bine organizate și bine întreținute. Mina gospodarului se cunoaște de la intrare și, important este, cum spunea, Marin Enescu, unul dintre șefii unității, ca nici un cumpărător să nu ne reproșeze că n-am făcut tot ce depinde de noi ca el să plece mulțumit”. Probleme sint destule și una mai proaspătă constă în faptul că după inventar, oamenii au rămas cu

Fotbalul adevărat e, totuși, spectacol

Dinamo — Gloria Buzău — un meci de anologie prin proporția scorului, dar, mai ales, de referință pentru ceea ce înseamnă fotbalul adevărat. Forță, tehnică, fantezie, o nedisimulată bucurie a jocului și celelalte atribute ale unui veritabil spectacol fotbalistic s-au putut vedea, iată, într-un singur meci, spre satisfacția miilor de spectatori, realmente incantați de această partidă.

Fotografii de PAUL AGARICI ■

După Rapid (în primăvară), o nouă echipă a trecut granița simbolică, dar demnă de tot respectul, a 1000 de meciuri în divizia A. Este vorba de „U” Cluj-Napoca, adulața echipă a șepilor roșii, căreia îi urăm să aibă în continuare multe și frumoase evoluții pe prima scenă a fotbalului nostru. Un recital peste așteptări: echipa clubului din Șoseaua Ștefan cel Mare a luat un start puternic și pare mai hotărâtă ca oricând să-și apropie noi performanțe pe plan intern și internațional, cu un joc radical, îmbunătățit față de sezoanele precedente. ● 10 goluri (din care 5 în primul sfert de oră) în poarta învingătoare a Universității Craiova pot spune multe despre un început de reșezare a valorilor campionatului nostru în acest debut de sezon. ● Refluxul Craiovei și ascensiunea lui Dinamo par lucruri aproape certe în această privință; rămâne să fie confirmate și de întâlnirea lor directă, de poimine. ● Nu

atit slăbiciunile buzolenilor, cit virtuțile jocului dinamovistilor au dus, în ultima instanță, la acest scor, pe care-l putem întâlni foarte rar în alte campionate. ● La Dinamo, un fost conducător de joc (Varga) joacă fundas dreapta, un fost fundas dreapta (Rednic) joacă mijlocas, un fost fundas de marcaj (Andone) joacă mijlocas de acoperire, o fostă extremă „de meserie” (Orac) joacă mijlocas „de învățare” — toate aceste rămănieri tactice (și altele, cite mai sint) putind pune mai bine în valoare jocul fiecăruia — și-al tuturor pentru cele două virfuri. ● De aceea și integrarea lui Cămătaru s-a produs perfect, virful de atac al naționalei redobindind la Dinamo o cotă de joc apropiată de nivelul maxim al valorii sale. ● După cum Balaci, chiar dacă a jucat și acum numai o repriză, pare a fi devenit același „senior al gazdului” care era înaintea dramaticelor sale accidentări. ● Evoluția sa ne îndreptățește să

sperăm că, prin Balaci, fotbalul nostru își va recupera una din marile sale valori, ale ultimilor ani. ● În absența Stelei strălucește (doar) Dinamo, intrucit Sportul studentesc (ple-

Campionatul

Încălzirea s-a terminat

cată la Vilcea pentru două puncte) capotează în ultimele secunde de joc, iar Universitatea Craiova se pare că n-a început campionatul cu toate resursele psihice intacte. ● Ultima redută de glorie a craiovenilor — Lung — se pare că a

După „testul Oslo”

Fotbalul nostru își strânge rîndurile

Meciul s-a disputat pe Ullevaal stadion, o arenă pe sfert renovată, cu o peluză ultramodernă, dar încă fără tabela de marcaj. ● Considerată o țară a climei surprinzătoare, Norvegia nu s-a dezmințit nici de această dată: unei ploii reci, de toamnă, din ajun i-a urmat în ziua meciului o vreme caldă (+16° cu două ore înainte de meci), cu un soare strălucitor care a luminat, la propriu și figurat, timp de o repriză doar jumătatea de teren a gazdelor. ● A fost a patra întâlnire dintre reprezentativele celor două țări disputată la Oslo — alte trei au avut loc în țara noastră, toate încheiate cu victorii românești; în prima din ele (la 12 iunie 1955) am învins noi cu 1-0 (prin golul marcat de Titus Ozon), celelalte trei (în 1980, 1983 și 1986) s-au terminat la egalitate: 1-1, 0-0 și, acum, 2-2. ● Fotbalul nostru este bine cunoscut în această țară și se bucură de o frumoasă popularitate, substanțială augmentată de recenta performanță a echipei noastre campioane, Steaua București, ai cărei jucători s-au aflat și aici, de la început, în centrul atenției. ● Cum s-a spus și în celelalte comentarii, și cum s-a reafirmat și după meci de către conducerea tehnică a lotului, ne bazăm în noua campanie de calificare pe un nou cuplu de fundasi centrali: Belodedici — Bumbescu, alături de care este așteptată revenirea lui Iovan (considerat titular al postului de fundas dreapta, dar, cum se știe, accidentat pentru acest meci). ● Fără a anticipa prea mult, se poate spune că o grea răspundere îi va reveni lui Miodrag Belodedici, la numai 22 de ani titular pe un post important, cel de libero, pe care, de pildă, Costică Ștefănescu a debutat pe cind avea 27 de ani. ● Evoluțiile celor trei loturi au făcut deja obiectul unei prime analize desfășurată în chiar timpul drumului spre casă, într-una din cabinele avionului IL-18 care ne-a purtat în această expediție. Au participat conducerea delegației și antrenorii celor trei echipe reprezentative, cărora li s-a adăugat ulterior și grupul de ziaristi prezenti la respectivele întâlniri. ● Opinii autorizate susțin, deloc formal, că sint semne clare ale unui nou stil de muncă la F.R.F. — mai prompt, mai operativ și mai ferm racordat la marile obligații ce revin fotbalului nostru în acest sezon cu importante confruntări internaționale. ● De pe acum se poate afirma — experiența norvegiană dovedind-o cu prisosință — că se preconizează o resurrecție a spiritului colectiv la conducerea echipelor reprezentative, care vor putea beneficia astfel de toate cistigurile importante ale fotbalului nostru — de la componența loturilor pînă la experiența acu-

mulată de cluburile noastre fruntașe în domeniul pregătirii jucătorilor, al abordării confruntărilor internaționale etc. ● De asemenea, obiectivele primei reprezentative nu vor mai eclipsa, cum s-a mai întimplat, pregătirea echipei olimpice — angajată și ea într-o dificilă campanie de calificare pentru următoarea ediție a J.O. ● Un prim test al olimpicilor se va desfășura pe 1 septembrie, în Bulgaria. Se intenționează folosirea numai a acelor jucători care, conform unei recente decizii a F.I.F.A., vor avea drept de joc în aceste preliminarii olimpice, și anume jucătorii care n-au evoluat în preliminariile ultimului campionat mondial. ● Cit despre echipa de tineret ca a inclus mulți juniori din lotul calificat pentru turneul U.E.F.A., dar scorul sever la care a fost învinsă a fost pus și pe seama unei lipse de atenție în pregătirea acestui joc. ● Revenind la evoluția primei reprezentative în cadrul acelei conferințe ad-hoc de presă s-a desprins concluzia unei intensificări a procesului de omogenizare a jocului, astfel încît naționala să reprezinte cu adevărat „ceea ce deja s-ar putea numi o școală românească de fotbal, cu joc bazat pe combinații, ordonat și bine organizat în toate compartimentele”, cum se exprima Mircea Lucescu. ● La o întrebare transantă, directorul tehnic al F.R.F. a răspuns că, pentru actuala campanie de calificare la europene este mai optimist decît la startul celei precedente (încheiată cu triumful de la Bratislava). ● Nu numai alcătuirea grupei preliminare din care facem acum parte (apreciată ca mai ușoară decît „fosta” — cu Italia, Suedia și Cehoslovacia) îl îndreptățește la acest optimism, ci mai ales acumulările substanțiale realizate, pe toate planurile, de echipa noastră națională în acești patru ani. ● Meciul cu Austria ar urma să se desfășoare fie la Brașov, pe stadionul recent modernizat, fie pe Ghencea; pregătirile centralizate (campionatul se va întreprinde după etapa de duminică) ar urma să se facă la Bistrița. ● A fost apreciată ca de bun augur starea psihică a tuturor jucătorilor din lot (înlocuirile au fost, de altfel, anunțate încă dinaintea începerii meciului), campionatul neavind încă „timp” să aducă în prim-plan rivalitățile dintre cluburi. ● S-a apelat din nou la spiritul de colaborare și încredere reciprocă al antrenorilor cluburilor noastre fruntașe în privința pregătirii jucătorilor apti de a fi selecționați în lotul național. ● În concluzie, sint semne că primul pas în noul ciclu competițional al echipei naționale — meciul cu Austria — va fi făcut cu... dreptul.

una din speranțele noului val de tehnicieni — este hotărît să repete pe malul mării treaba bună pe care a făcut-o la Bistrița, dar de data asta cu finalizarea promovării în divizia A. ● Maramureșeni au învins pe cei „de peste munte” Olimpia Satu Mare — cu un scor deloc cordial, 6-0 (patru goluri marcindu-le de cind erau în inferioritate numerică, prin eliminarea lui Tulba). ● Fostele divizionare A — A.S.A. Tirgu-Mușes (în seria a II-a), Politehnica Timișoara și F.C. Bihor (în seria a III-a) au evoluat, toate, în deplasare, încheind respectivele partide cu același scor, 0-0. ● Dintre cele care le-au înlocuit în divizia A, Otetul Galați confirmă siguranța cu care a promovat, avind deja un +1 la adevăr, după două etape; dar duminică urmează meciul cu Steaua...

Pagini realizate de OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Mereu mai înalt, prestigiul sportiv al patriei

BĂRCI POLEITE CU AUR

La canotaj și caiac-canoe, sportul românesc continuă tradiția

Rindul de sus, de la stînga la dreapta: Chira Stoean, Mariana Trască, Lucia Toader, Doina Bălan, Viorica Yoja.

Rindul de jos, de la stînga la dreapta: Olga Homenghi și Rodica Arba, Aurel Macarencu, Maria Sava, Daniel Stoian, Anghelin Velea.

Valoarea școlii românești de canotaj și caiac-canoe a fost strălucit confirmată cu prilejul recentelor campionate mondiale desfășurate la Nottingham (Anglia) și, respectiv Montreal (Canada).

La marea regată internațională de pe lacul Holme Pierrepont din apropierea orașului Nottingham au participat 826 de rameți și vislași din 37 de țări. Echipajele noastre feminine au reușit un excelent tur de forță, obținând medaliile la șase din cele șapte probe în care au luat startul. Medaliate cu aur și campioane mondiale sînt **Olga Homenghi, Rodica Arba** (2 rame), **Lucia Toader, Chira Stoean, Mariana Trască, Doina Bălan, Viorica Yoja** (4+1 rame) și **Maria Sava** (simplicu — categoria ușoară). Medalii de argint au obținut **Elisabeta Lipa, Veronica Cogan** (2 visle) și **Titie Iordache, Anișoara Șorohan, Doina Ciucan, Anișoara Bălan** (4 visle), iar bronz — echipajul de 8+1 (**Mihaela Armășescu, Camelia Diaconescu, Carolina Matei, Adriana Chelariu, Veronica Necula, Livia Tîeanu, Florica Lavric, Herta Anităș, Mariana Dorobanțu**).

În aceleași zile, cu diferențele respective de fus orar, dincolo de ocean, la Montreal, caiacisții și canoistiștii noștri completau la rîndu-le acest veritabil recital al sporturilor nautice românești, obținînd

nu mai puțin de 8 medalii prin cei 13 sportivi care ne-au reprezentat la ediția a 20-a a Campionatului Mondial de caiac-canoe (la care au participat peste 400 de sportivi și sportive din 32 de țări). Medaliați cu aur și campioni mondiali au fost desemnați **Aurel Macarencu** (în două probe: canoe simplu 1000 m și canoe simplu 10000 m) și **Angelin Velea, Daniel Stoian** (caiac dublu, 1000 m). Medalii de argint au obținut: din nou **Aurel Macarencu** (canoe simplu, 500 m), **Dumitru Bețiu, Vasile Lehaci** (canoe dublu, 1000 m) și **Ionel Constantin, Ionel Lețcaș, Nicolae Feodosi, Alexandru Dulău** (caiac patru, 1000 m), iar de bronz — din nou **Angelin Velea, Daniel Stoian** (caiac dublu, 1000 m) și echipajul feminin de caiac patru, 500 m (**Tecla Borcănea, Luminița Munteanu, Marina Ciucur și Ana Lărie**).

Tuturor acestor mari sportivi ai țării și, nu-i așa, ai lumii, precum și antrenorilor și tehnicienilor care s-au ocupat de pregătirea lor — cele mai calde felicitări.

După această săptămînă fastă pentru sporturile în apă și pe apă, este rîndul probelor „pe uscat” — ale atletismului — să confirme prestigiul și valoarea sportului românesc, în cadrul campionatelor europene de la Stuttgart, aflate în plină desfășurare la ora închiderii acestei ediții a revistei noastre.

La mondialele de natație

Strălucită performanță românească

În urma recentelor campionate mondiale de natație de la Madrid, înotul feminin românesc a făcut un important pas spre consacarea în elita internațională a acestui sport: locul 8, după numărul de medalii (înaintea Australiei!), și locul 6 după numărul de puncte — din peste 60 de țări participante. Celor două medalii — de aur și bronz — intrate deja în conștiința comună a iubitorilor sportului, li s-au mai adăugat alte șapte prezențe românești în finalele diferitelor probe (adică între cele mai bune 8 sportive din cîte 30—35 de participante), precum și cîteva remarcabile evoluții în finalele B ale altor probe. Dăruirea și responsabilitatea participării la acest impresionant concurs au stat, la propriu și figurat, pe umerii a cinci fete: **Tamara Costache, Noemi Lung, Anca Pătrășcoiu, Carmen Bunaciu și Stela Pura**. Delegația noastră a înregistrat, s-ar putea spune, una dintre cele mai mari densități de rezultate bune și foarte bune pe număr de participante înscrise în concurs.

Vedeta incontestabilă a acestor campionate mondiale, prin maniera impresionantă în care a cîștigat însăși noua probă-vedetă a natației feminine, 50 m liber (un fel de 100 m

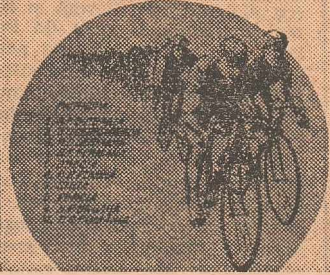
plat în atletism) a fost tînăra sportivă românească **Tamara Costache**, despre care marea ei invinsă din finala probei, multipla laureată **Kristin Otto** din R.D.G., avea să declare cu sportivitate că este „fericită pentru triumful Tamarei întrucît romanca este, incontestabil, cea mai rapidă înotătoare din lume”. (Semnificația acestei declarații rezultă și din faptul că, din cele 16 medalii de aur „distribuite” la probele feminine, doar trei — din care una a Tamarei — n-au revenit sportivelor din R.D.G.).

Pe de altă parte, titlul de campioană mondială al Tamarei Costache a fost obținut cu un nou record mondial (pentru a patra oară îmbunătățit de sportiva noastră în acest an!) — unul din numai cele patru cîte s-au înregistrat la probele feminine ale acestor campionate mondiale.

Au fost, deci, suficiente argumente să transmitem felicitări tinerelor noastre înotătoare chiar la sosirea lor (luni seara) pe aeroportul Otopeni. Publicăm mai jos scurtele interviuri acordate cu acest prilej revistei noastre de proaspăta campioană mondială, **Tamara Costache** și antrenorul ei, prof. **Dezideriu Mihail Gothe**.

Turul ciclist al României

TURUL ROMÂNIEI
EDIȚIA A XXIV-A - 31 AUG. - 7 SEPT. 1986

Ultima zi a acestei veri va fi marcată, printre alte manifestări sportive, de startul în cea de-a XXIV-a ediție a Turului ciclist al României, competiție nu doar populară prin simpatia de care se bucură în rîndul publicului, ci și prestigioasă datorită nivelului competitiv pe care participanții (și, în special, cicliștii noștri) l-au asigurat de-a lungul celorlalte ediții. Duminică, la ora 12, plutonul va lua startul festiv din fața Pavilionului de expoziții din Piața Școlii, într-o atmosferă pe care o bănuim de pe acum sărbătorească. Organizat cu participarea mai multor echipe din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Grecia, Polonia, Siria, Turcia, Ungaria și România (pînă la această oră numai o parte dintre țările amintite au confirmat participarea), turul va cuprinde opt etape (cu starturi în București, Focșani, Piatra Neamț, Vatra Dornei, Bistrița, Cluj-Napoca, Alba Iulia și Căciulafa, cu 24 de sprinturi și cu 14 puncte de cățărare) și se va încheia în ziua de 7 septembrie, pe sta-

dionul „23 August” din București, la capătul a 1108 kilometri parcursi, cînd vor avea loc ceremonia de închidere și festivitatea de premiere.

Din lotul României, antrenat de **Ion Ardeleanu** și **Constantin Ciocan**, vor face parte foarte cunoscuții **Mircea Romanșanu** (cîștigătorul turului de anul trecut), **Constantin Căruțasu** și **Ionel Gancea**, **Valentin Constantin**, **Costică Paraschiv**, **Stelian Bulăreanu**, **Cristian Neagoe**, **Nicolae Aldulea**, **Olimpiu Celea**, care vor rula, într-o competiție ce se anunță încordată, alături de foarte puternicii rutieri din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană și Polonia mai cu seamă, **Caravana**, care va străbate zone foarte diferite ca dificultate (diferențe de climă și altitudine), va aduna la start cicliști experimentați, cu veche experiență în acest fel de întreceri, dar mai cu seamă vor stringe pe parcursul lungului traseu numeroși suporteri, din ce în ce mai mulți cu fiecare ediție a turului.

Ca în orice competiție în care surprizele sînt destul de dese, e de așteptat și acum o înfruntare spectaculoasă, pe măsura experienței și talentului celor chemați la start. Cine va fi purtătorul tricoului galben, cine va înfrînge în cele din urmă numeroasele obstacole pe care traseul le va scoate în cale, cine se va bucura de gloria acestui nou tur sînt întrebări cărora le vom afla răspunsul abia după ce emoțiile participanților și ale iubitorilor ciclismului se vor fi consumat. Pînă atunci, le dorim mult succes acestor temerari ai drumurilor!

RADU G. ȚEPOSU

Profesorul :

„N-a fost o surpriză”

— Cum a fost, tovarășe profesor?

— Nimic surprinzător. Eram pregătiți să batem recordul mondial și știam că, în consecință, e imposibil să nu luăm aurul. Mai dificilă a fost perioada de o săptămînă de pînă la startul probei — răs timp în care a trebuit să continuăm pregătirea în condițiile infernale ale unui campionat mondial foarte agitat, cum este orice asemenea competiție.

— N-ați avut deloc emoții?

— Au fost legate mai mult de premierele pe care le-am realizat prin cîștigarea acestei probe: premieră a probei la un campionat mondial, prima medalie de aur românească la o asemenea întrecere internațională, primul record mondial oficial al acestei probe.

— ...Și prima dumneavoastră participare la un campionat mondial de natație.

— A fost o premieră și pentru mine. Am putut cunoaște ce înseamnă tensiunea fantastică a unui campionat mondial, dar bucuria a fost cu atît mai mare cu cît medalia noastră a fost obținută în ultima zi... Finit...

— ...coronat opus, aveți dreptate. În schimb, debutul Tamarei, la 100 m liber, n-a fost prea strălucit.

— Aici ar fi fost de realizat o surpriză. Tamara a întors prima la 50 m, dar lipsa de experiență și-a spus cuvîntul și a

terminat a cincea. Învîgătoarea, **Kristin Otto**, este o sportivă foarte puternică, matură (are 20 de ani) și mult mai experimentată în concursuri de ascendență anvergură. În plus, proba s-a desfășurat chiar în prima zi, Tamara nici nu se dezmeticise bine în noua ambianță... În orice caz, pentru europenele de la Strasbourg, din anul viitor, vom pregăti cum se cuvine și proba de 100 m liber — sperînd într-o revanșă.

— Vă urăm de pe acum mult succes.

Eleva :

„Sînt abia la început”

— Felicitări Tamara, cum îți s-a părut concursul?

— Foarte tare, cu multe înotătoare puternice, care au și realizat cîteva recorduri mondiale. Mă așteptam la mai bine în proba de 100 m liber, deși această **Kristin Otto** avea să cîștige neașteptat și altă probă, de 200 m mixt.

— E bine că ai invins cînd și unde trebuia. În ce împrejurări ai înotat prima dată pe 50 m liber?

— Anul trecut, la campionatele naționale de la Baia Mare, cînd am „mers” 26,13. Cum recordul mondial nu era prea departe (25,61 — **Dara Tores, S.U.A.** — n.n.), am început serios pregătirea pentru această probă.

— Unde înoți, unde te pregătești?

— La bazinul rafinării din Floiești.

— Au urmat primele recorduri mondiale românești de natație. Mult mai slabe decît acest 25,28?

— Cu cîteva sutimi în plus! Mai întîi 25,50 și, apoi, în aceeași zi de 14 iunie 1986, 25,34. La Balcaniada de la Sofia (pe 1 august), am realizat 25,31. Dar cel mai important dintre toate este rezultatul de la Madrid, prin care țara noastră, în chiar Ziua Națională, a obținut prima medalie de aur la un campionat mondial de natație. Evenimentul a fost onorat cum se cuvine, medalia fiindu-mi înmînată (unicul caz la aceste campionate mondiale) de președintele Comitetului Internațional Olimpic, **Juan Antonio Samaranch**.

— Cînd ai început să înoți organizat, ca să mă exprim așa?

— La 6 ani, eram în clasa întîi la Școala generală nr. 25.

— Știai să înoți?

— Deloc. Cel care m-a învățat la primele mișcări și m-a pregătit în tot acest răstimp este profesorul **Gothe**. Au trecut vreo zece ani...

— Înseamnă că ești în treapta a doua. La ce liceu?

— Tot „Constantin Dobrogeanu-Gherea”, dar am trecut de la electrotehnică la mecanică.

— Ce obiective vizezi?

— Europenele de seniori, de la anul (în premieră pentru mine) și Jocurile Olimpice. Inclusiv, desigur, pregătirea în proba de 100 m liber.

— Mult succes, la școală și în competițiile viitoare.

Comentariul
săptămânii

Pace și dezvoltare (VI)

Eradicarea foametei pe glob

Oricit de complexe ar fi programele privind dezvoltarea în lume și oricit de lungă ar fi bătaia măsurilor preconizate, pe primul plan se situează unele nevoi urgente, dintre care locul principal îl ocupă asigurarea cu alimente, eradicarea foametei pe planeta noastră. Pentru că, deși pare neverosimil, paradoxal, de necrezut chiar, în epoca celei mai ample revoluții tehnico-științifice, a marilor victorii ale cunoașterii umane pe Pământ și în Cosmos, trei sferturi din populația globului continuă să trăiască în condiții de subdezvoltare, în regiuni în care predomină foametea și sărăcia. „În fiecare zi — arăta directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.), Edouard Saouma — circa 40 000 de copii din țările sărace ale lumii mor din cauze legate de lipsa alimentelor. Foametea a devenit astăzi o bombă tip Hiroshima silențioasă, ce cade la fiecare trei zile”.

La fel de paradoxal ar putea să pară la prima vedere și faptul că deși producția de alimente pe mapamond a crescut constant, numărul celor care suferă de foame a crescut și el, în loc să scadă. Dar examinarea atentă a situației ne oferă dezlegarea enigmei. Nu e vorba, după cum ar fi unii inclinați să creadă, de o disproporție între plusul de alimente obținut în acest timp și plusul de populație înregistrat. La mijloc e tot o disproporție, dar între țările bogate și cele sărace, între nivelurile tehnice ale celor două grupuri de state. Această disproporție face ca sporul de producție să fie realizat aproape în întregime în țările dezvoltate. În celelalte țări, din cauza tehnicii agricole înapoiate, se obțin recolte slabe. Milioane și milioane de hectare, care ar putea fi irigate, continuă să sufere de lipsa de apă. În Africa, unde în numeroase țări se semnalează o penurie cronică de produse alimentare, terenurile irigate reprezintă abia 1 la sută din

suprafețele cultivate. În aceste condiții, autoaprovizionarea se deteriorează de la an la an, dependența de alimentele importate crește. După cum rezultă din surse ale F.A.O., numeroase țări în curs de dezvoltare care în urmă cu zece ani erau în măsură să-și asigure necesarul de consum din producția proprie au devenit importatoare.

După cum s-a remarcat cu numeroase prilejuri, o contribuție de cea mai mare importanță la lichidarea foametei pe glob ar avea-o oprirea cursei înarmărilor, încetarea irosirii unor imense resurse materiale și capacități umane, care ar putea fi folosite pentru soluționarea unor probleme prezente ale contemporaneității. Dacă bugetele de război s-ar reduce fie și numai cu o cincime, în lume n-ar mai suferi nimeni de foame. În același timp însă, este limpede că fenomenele negative ce caracterizează în prezent economia mondială — povara datoriilor externe, politica dobânzilor înalte, protecționismul și altele —, sărăcind și mai mult țările slab dezvoltate, au efecte directe asupra proliferării foametei pe Pământ. Iată de ce are o deosebită semnificație și importanță teza românească potrivit căreia lichidarea foametei și a celorlalte fenomene negative la care ne-am referit trebuie să se facă în contextul luptei popoarelor pentru eradicarea subdezvoltării. Pornind de la aceste considerente, România apreciază că, paralel cu intensificarea eforturilor proprii ale țării în cauză, se cer acțiuni unite din partea tuturor popoarelor, o amplă colaborare internațională pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, bazate pe principiile deplinei egalități și ale echității, care să favorizeze progresul accelerat al tuturor statelor și în cadrul căreia subdezvoltarea să fie lichidată. Și odată cu ea și foametea.

ION CODRU

Rază de soare

În multe familii mongole fetelor li se dă numele de Ci-meg (giuvaer), Naran-ezeg (floarea soarelui), Ercezeg (floarea păcii), Solongo (curcubeu), șur (coral) sau Narantuja (rază de soare). În prezent cel mai frecvent nume de fată este Mungunzeg (floare de argint), iar de băiat, potrivit obiceiurilor civile de la Palatul căsătoriilor din Ulan-Bator, numele preferat este Baatar (viteazul). Dacă în cazul tinerelor femei se dau mai ales nume de flori, giuvaeruri și atribute ale frumuseții, tinerii primesc mai ales nume legate de calități masculine ca forța, calmul, rezistența etc. — Tuvșin (calmul), Ganbat (tare ca oțelul) sau Ganșuleg (calul de oțel). În mod tradițional, în alegerea numelui se exprimă dorința ca nou-născutul să aibă o viață fericită și împlinită. Acest lucru este demonstrat printre altele și de obiceiul de a se recurge la numele unor personalități remarcabile sau ale unor prieteni apropiați.

Numele mongole sunt uneori vechi de mai multe secole. În „Istoria secretă a mongolilor”, document scris din secolul al XIII-lea, au fost identificate aproximativ 430 de nume de origine mongolă sau turcă. Ulterior, odată cu pătrunderea lamaismului, au început să predomină nume tibetane și sanscrite, mai ales că numele erau date de călugări.

În prezent, vechile nume mongole sunt din nou la modă, fiind combinate în forme variate, pline de fantezie. „Prenumele” personal li se adaugă numele tatălui. De pildă, dacă o fată se numește Encbataaryn Altan-cimeg, aceasta înseamnă „giu-

vaer, fiica voinicului pașnic”. Nume de familie nu există în Mongolia, astfel încât și după căsătorie partenerii își păstrează numele.

ROMEO NĂDAȘAN

Zimbiți, vă rog!

După ce a pus stăpânire pe noi și pe simțurile noastre, informația s-a instalat, pe post de cavaler de cursă lungă, în șaua biviului tehnologic. Cravașat cu înverșunare, apăsat, forțat la mers, acesta din urmă se zbate să găsească soluții. Ieșirile din situații limitate se dovedesc de fiecare dată posibile și stimulatoare de noi căutări.

Nu altfel stau lucrurile în universul imaginii.

Aparatul de luat vederi fără film, iată o idee plecată și ea din raftul ipotezelor pentru a trece în scrierul de realizări palpabile. Camera electronică bintuie de la o vreme, purtându-și cu semeție trese de merit incontestabile. Impulsul spre nouitate dă ghes iar rezultatele sprintează des, riscând să ne surprindă nepregătiți, în fruntea celor porniți în lungul pistei de alergări, tricoul galben bineștiut — „Canon”. În această vară, producătorul, celebru mai ales pentru aparatele de înregistrat imagini pe 35 mm, lansează un nou produs: RC-701. Prin ce face cu ochiul doritorilor de senzație proaspătă sosită în vitrină? Pe dinafară el nu pare a spune altceva decât aparatul din care se revendică — cel tipic pe 35 de milimetri. Diferențele,

imense, sînt localizate dincolo de ceea ce se poate vedea cu ochiul liber. Imaginile sînt focalizate pe un semiconductor de mărimea unui virf de deget. Dispozitivul ca atare este divizat în 330 000 de elemente, binecunoscutele pixel. În momentul expunerii, fiecare pixel transformă lumina în impuls electric. Semnalele sînt înregistrate magnetic pe un disc minuscul care își ocupă locul încredințat în interior, precum pelicula de film. În momentul în care cele 50 de poziții de pe disc au fost consumate, imaginile pot fi difuzate pe ecranul de televizor, pe un monitor video, reproduse pe hirtie, transmise la distanță, printr-un fir telefonic obișnuit, în redacție sau, și mai bine, în tipografie. Dacă jucăria cu pricina poate sau nu să stîrnească entuziasmul, sigur ea copleșește cînd te lași în țărcul ei de performanțe. O fotografie alb-negru ajunge la destinație prin telefon în 90 de secunde; cea color, în trei minute. Ce mai aveți de zis cetățeni-redactori șefi cu ochii la cadranul trenurilor? Agențiile de presă sînt cum le mîncă în palmă și mai mai, de dragul primă-tului ar întinde mina după cheia de la casa cu bani.

Dacă pe post de client în fața aparatului în cauză te poți lăsa îndemnat să zimbești, cînd privești la prețuri te apucă risul. Camera propriu-zisă costă circa 2 600 dolari. Ustensilele de mărît adună și ele 7 000 dolari. Aparatura de transmis fotografii mai adaugă 20 000 dolari. Așa că, pînă una alta, în primul an de vânzare, firma producătoare a trebuit să constate că nu poate conta decît pe cel mult o mie de cumpărători.

În consecință, sînt așteptate, cum mi-ar spune un prieten, vremuri mai bune.

NEAGU UDROIU

Falsuri
periculoase

Dintre falsuri, de cea mai mare notorietate în lume se bucură cele din domeniul operelor de artă. Dar cîmpul de acțiune al falsificatorilor este mult mai mare. Și dacă în cazul contrafacerilor de tablouri cumpărătorul este păgubit doar din punct de vedere financiar, în privința bunurilor de consum, a medicamentelor, a vehiculelor și aparatelor, falsurile pun în pericol de cele mai multe ori, sănătatea și viața oamenilor.

Un fals, în înțelesul de mai sus, este un produs făcut exact ca originalul, cu aceeași calitate, însă fără permisiunea firmei respective; în cazul acesta ar fi vorba cel mult de furt de brevete sau de procedee tehnologice. Or, falsurile sînt mărfuri de proastă calitate,

dăunătoare, periculoase, vindute însă sub o etichetă cunoscută. Iată un exemplu. La o fabrică americană de parasute, un muncitor, ridicînd întîmplător un pachet de funii, a avut impresia că ele sînt mult mai ușoare decît în mod obișnuit. S-a dovedit pînă la urmă că era vorba de niște falsuri; atașate la parasute, aceste sfori s-ar fi rupt cu siguranță în momentul săriturii, iar parasutistii sau piloții ar fi pierit într-un groaznic accident.

Comertul cu produse falsificate, vindute sub etichetele unor firme cunoscute, este una dintre cele mai rentabile „afaceri” în momentul de față. El aduce celor care-l practică venituri exorbitante, iar cumpărătorilor — pericolul de a fi uciși. Printre mărfurile falsificate pe scară largă și în permanență se află diferite produse chimice, computere, medicamente, cosmetice, îngrășăminte, pesticide, aparatură medicală, alimente, precum și piese de avion sau de automobil. Potrivit aprecierilor Biroului londonez de investigații în sectorul mărfurilor falsificate, volumul anual al acestora depășește impresionantă cifră de 60 de miliarde de dolari. Una din firmele păgubite a fost „Bell Helicopter Textron”, care a depistat piese falsificate la 600 de aparate produse de ea. Catastrofa cu elicopterul peruian, petrecută la sfîrșitul anului trecut, în care s-au pierdut viața mai multor oameni, s-a datorat tocmai unor astfel de falsuri.

Dar dacă accidentele aeriene datorate unor piese contrafăcute beneficiază cel puțin de titluri mari în ziare, cele mai multe dintre decesele cauzate de medicamente și de aparatură medicală falsificate rămîn necunoscute. Societatea Medicală Americană a declarat că este imposibil să se stabilească numărul cazurilor mortale sau de paralizie provocate de utilizarea „anfetaminelor” și a tranchilizantelor contrafăcute. Tot în S.U.A., Direcția controlului calității produselor alimentare și a medicamentelor a retras de pe piață peste 350 de pompe intraortice, care se folosesc pentru susținerea activității inimii în timpul operațiilor. Motivul: o piesă falsificată, care costa doar 3 dolari, putea scoate din funcțiune întreaga pompă, în valoare de 20 000 de dolari, provocînd, totodată, moartea pacientului. În ceea ce privește alimentele, cu toate măsurile drastice luate în multe țări, falsuri tot s-au înregistrat și se înregistrează, unele din ele celebre (vinul italian făcut din singe de bou, de exemplu). Fiind consumate de atîta lume, alimentele falsificate atentează la sănătatea și la viața oamenilor pe un front mult mai larg decît, să zicem, aparatele și vehiculele cu piese falsificate.

Desigur, acțiunile împotriva falsurilor se multiplică, cresc în amploare și intensitate, dar pentru combaterea eficientă a falsificatorilor este necesară o colaborare internațională cel puțin la nivelul celei pentru combaterea traficului de droguri.

ION DUMBRAVA

Oameni,
animale
și teroriști

„Într-un război e normal să pui mina pe armă și, mai ales, să o folosești”. Avertismentul rostit de Tim Daley, unul din șefii Frontului pentru Eliberarea Animalelor (FEA) a fost luat foarte în serios de oficialitățile britanice care au trecut în contul acestei organizații de apărare a drepturilor animalelor explozia a 16 bombe, mii de acțiuni de pedeapsă la adresa celor care „chinuie animalele”, scrisori de amenințare și alte activități care completează tacticul unei mișcări teroriste „respectabile”. Grupurile FEA au în program eliberarea puilor crescuți în baterii, curcilor, găștelor și tuturor celorlalte orătănii sortite să se rumenească auriu în cuptoarele familiilor engleze considerate „complice la asasinat”. Apoi deschiderea cuștilor nutrilor, nurlor și altor animale menite să se transforme în mantouri somptuoase, a cimilor legați cu lanțul, a animalelor de circ exploatare și maltratate de stăpîni, a babuinilor, iepurilor și sobolanilor folosiți pentru experiențe în laboratoare. Anul trecut, în comitatul Oxfordshire, noii teroriști au salvat viața citorva sute de potirnici și, în aceeași zonă, au încercat să deshumeze rămășițele pămînești ale celui de-al 10-lea duce de Beaufort, mare pasionat al vînătorii de vulpi cu haita. Asta nu e totul. FEA ia deseori la țintă vitrinele măcelăriilor, pescăriilor, blănăriilor, ale magazinelor de arme sau ale celor care propun spre vînzare produse testate pe animale. Așa a zburat în fîndări vitrina unui restaurant din Charshton care oferea la prînz picioare de broască și a unui magazin de cosmetice care făcea reclamă unui șampon verificat pe pielea iepurilor. Cei mai furioși au devastat abatoarele, întreprinderile de ecarsaj, au dat foc camioanelor frigorifice la Brighton și unui supermarket la Sheffield. Cele mai spectaculoase acțiuni au fost lansate asupra laboratoarelor de cercetări și a angajaților acestora. Veritabile armate ale militanților pentru drepturile animalelor au pătruns în localurile incriminate înarmați cu bite și topoare, au filmat „atrocitățile comise în numele științei” și au distrus totul în jurul lor. Printre oamenii de știință cei mai vizati se numără și dr. Brian Meldrum, victima unei campanii de hărțuire care a debutat cu minjirea casei cu vopsea și a culminat cu plasarea unei bombe în motorul mașinii. Dr. Meldrum n-are intenția de a se lăsa intimidat de „o mină de țacări” și își continuă experiențele pe sobolani pentru a găsi un remediu împotriva epilepsiei. Între timp, multe laboratoare s-au transformat în adevărate cetăți cu zăbrele grele la ferestre, sisteme de alarmă și paznici înarmați. E greu de înțeles ce-i determină pe acești „luptători” să-și concentreze forțele pentru a schimba condiția firească a regnului animal în loc să-și folosească disponibilitățile de putere pentru cauze demne de luptă. Discriminarea la care sînt supuși semenii lor din Africa de Sud îi interesează oare mai puțin decît soarta sobolanilor de care canalele Londrei probabil că nu duc lipsă? Dimensiunile pierderilor de recolte cauzate de traful liber al rozătoarelor îi lasă indiferenți pe membrii FEA, cu toate că miile de tone ronțite pentru superperpetuarea speciei ar putea hrăni populația Sahelului? Ne vine greu să înțelegem o atare furibundă pornire, o optică atît de anacronică. Dacă-ar fi să le dăm ascultare „protectorilor animalelor” am ajunge ca la semafoare să așteptăm calmi trecerea unor cohorți pestrițe din ordinul galiancelor sau rudelor directe ciugulind atene din pungile special plasate pe lingă borduri, să înflem în cămară și bucătărie o prolifică familie de gîngăși sobolani, să lăsăm știința să involueze condamînd vivisecția. Să creăm deci o societate a frăției oameni-animale, și, mai ales, să le protejăm pe acestea din urmă. Dar pe om, totuși, nu-l apără nimeni?

IOAN ROȘCA

Curierul electronic

Impactul computerelor în viața de zi cu zi este din ce în ce mai mare. Astfel, doi tineri, analiști programatori de la aceeași companie erau prea timizi pentru a face cunoștință. Pînă într-o zi cînd el a introdus în computerul ei o cartelă cu o invitație la restaurant împreună cu un desen ce reprezenta o inimă. Ea a rulat pe programul lui un „da” împreună cu un desen ce-l reprezenta pe Cupidon.

Se pare că în conversația prin intermediul computerelor se va folosi un nou cod al manierelor. Astfel folosirea extensivă a literelor mari va însemna un ton ridicat.

Oricum, în cadrul acestor „discuții” nu se vor putea simți nuanțe ca ironie, ură etc. De asemenea, nu se pot gusta glumele. Un exemplu? Un programator a introdus într-un computer o cartelă din care colegii au aflat că întreprinderea lor va fi închisă peste două săptămîni (era de 1 aprilie). Zvonul s-a răspîndit ca fulgerul printre angajații care au lăsat lucrul

spre a-l comenta. Urmarea? Un milion de dolari pagube din cauza scăderii productivității muncii.

Un alt capitol îl constituie „cheile”. Astfel informațiile se dau numai celor în drept pe baza unui cod (cheie) pe care îl posedă fiecare la nivelul său. Unul din șefii scandalizat de modul în care este închisat, datorită „cheii”, a trimis un mesaj plin de cuvinte tari la adresa conducătorului programului, semnîndu-l „anonym”. Omisese că pe mesaje se imprimă automat și expeditorul.

Cu toate neajunsurile, conversația prin intermediul computerelor înseamnă, în primul rînd, după cum susține David Ferris de la „Ferrin Corp”, mai puțină vinzoleală pe coridoare.

Revenind la tinerii despre care a fost vorba în primele rînduri, aceștia susțin: „Prin intermediul poștei electronice, deși sîntem izolați fiecare în cubul său, ne simțim mai apropiați”.

DAN DĂNUȚ DORU

„Magistrul R” și vizitatorii săi

Mă aflu într-o duminică dimineață în vizită la niște prieteni care au doi copii de vîrstă școlară. Cum noi purtam o discuție despre o proiectată călătorie pe care o tot aminăm din lipsă de timp, se făcuse ora 11, cafeaua fiind deja băută iar eu mă pregăteam să plec să duc nevastă-mi tirguicliile cu care mă însărcinase încă de simbătă seara.

În momentul acela au apărut cele două odrasle ale prietenului meu, venind în fugă pe scară de la joaca lor din fața blocului, insistînd să le deschidă televizorul pentru că începe episodul cu „vizitatorii”. Și cum duminica dimineață nu vizionez de regulă nimic pe micul ecran și aceasta nu pentru că nu as fi interesat ci pentru simplul fapt că a mea consoartă preferă să-mi pună în mînă aspiratorul sau sacosele așa cum procedase și în duminica de care vorbesc, nu știu la ce „vizitatori” se referă copiii. Tot vorbind de una de alta, a început episodul ce interesa pe cei doi copii. Pînă la urmă însă, cele 20 de minute ne-au delectat și pe noi. Așa am văzut și eu că era vorba de niște extraterestrii ce veniseră pe Terra înzestrăți cu tot felul de aparate, care de care mai sofisticate pentru a sustrage un caiet cu însemnări ale unui savant. Deci spionaj științific fac și extraterestrii — mi-am zis eu.

Dar legat de episodul TV pentru copii, citesc acum în Enciclopedia sectelor în lume că problema „vizitatorilor” este luată în serios și de maturi, mai ales de cei ce se pricep la afaceri.

Gîndindu-mă acum la toate acestea nu-mi dau seama care și de unde s-au inspirat. Autorul scenariului filmului după secta care există în Anglia, sau fondatorii sectei după autorul scenariului filmului. Oricum este lucru cert că în vestul Angliei s-a constituit o „asociație spirituală”, a se citi sectă, intitulată Centrul luminii — Axminster¹⁾.

Acest „centru” se află sub înaltul patronaj al unui misterios „Magistrul R” pe care nu l-a văzut încă nimeni, nici odată. el fiind de altfel, și întemeietorul amintitei asociații. El a reușit să adune prin „apostolii” săi, mii de adepți care își propun, conform doctrinei stabilite de el să pregătească umanitatea pentru sosirea „vizitatorilor” celelalte lumi. Momentul sosirii acestora nu a fost încă stabilit dar el va constitui începutul „erei vîrsătorului”, ceea ce explică „Magistrul R” în termeni teologici se traduce prin „instaurarea împărăției lui Dumnezeu pe pămînt”.

Preocupările „centrului luminii” sînt multe și importante afirmă „Magistrul R” în directivele sale. Ar trebui mai întîi să fie pregătit un „guvern al lumii” sub conducerea lui „Hristos ce va să vină” care să fie instalat pentru guvernarea împărăției amintite.

Dar ca să ajungi aici, spune „Magistrul R”, care după decizia sa, se află în vîrful „ierarhiei ființelor spirituale”, trebuie să comunici permanent cu extraterestrii prin toate mijloacele. Și în acest scop, membrii sectei participă la cursuri de reîncarnare, de telepatie, de invocării etc. Ei se specializează de asemenea, în descifrarea mesajelor primite de la extraterestrii tot prin intermediul „Magistrului R”.

O reprezentantă a asociației respective, o anume Patricia Byrne Finch a făcut cunoscut că a văzut pe onal „minunatele farfuri zburătoare” și ființe de pe alte planete cu care a conversat pe teme și subiecte comune. Singura deosebire, spunea ea, între secta noastră și extraterestrii se rezumă nu la scopul în sine ci la denumirea lui: noi vrem să instaurăm „împărăția lui Dumnezeu pe pămînt” iar ei „împărăția iubirii universale” preciza ea.

Pentru a spori beneficiile sectei, ca doar cursurile mai ales cele de reîncarnare și de telepatie se plătesc, nu se învață pe de gratis. „Centrul luminii” organizează conferințe pe tema OZN-urilor, încercînd să explice natura și scopurile prezenței lor pe pămînt, și publică reviste și broșuri în cele mai diverse limbi, popularizînd „înaltele teleruri” ale sectei.

De cînd am aflat cele de mai sus imi săruie în minte o întrebare: în ce limbă sau prin ce somne s-o fi înțelegînd „Magistrul R” și doamna Patricia Byrne Finch cu extraterestrii? cei de la televizor vorbeau desul de bine ceea: probabil că cei ce i-au contactat pe reprezentanții din Axminster știau și ei engleza. Altfel, cum să-mi explic?

I. G. VULCĂNEANU

Un convoi de căruțe. Căii frumoși, bine îngrijiți, cu mersul elegant, ținuta mîndră, cu greu struniți și nu o pornească la un trap impetuos ori chiar la galop. Cel din frunte, un roib a cărui piele strălucește de curățenie, pare nervos. Nu-i convine în mod vizibil statutul de cal înhamat, cu care se vede de la o poștă că nu-i deloc obișnuit. E cel mai reușit din toți trei. Mai frumos decît murgul care îl urmează și decît cel negru ca tăciunele ce ocupă locul trei în microcoloană. Un specialist în domeniul cabalinelor de rasă i-ar acorda fără ezitare punctajul maxim. Picioarele, pieptul, capul, parca sculptate, ochii expresivi, coama splendidă, mersul ca la defilare, stîrnesc admirația trecătorilor pe care mai puțin îi interesează parca alaiul de nuntași, cit acest exemplar minunat. „Asta nu-i cal să-l pui la ham. La curse e locul lui”, remarcă un bărbat care s-a oprit alături de tovarășul său de drum, să contemple mîndrul patruped.

„Tata, să-i fie țarina ușoară, s-a ocupat toată viața de cai. M-a învățat să-i cunosc, să le deosebesc calitățile și defectele, adică cum ar spune specialiștii să-i punctez, să-i depunctez, dar mai presus de orice mi-a inoculat dragostea față de aceste animale nobile. Mi-e milă pur și simplu de bietul animal. Dar destinația lui vititoare ține de posesorii lui, nu de mine. Uite cit de speriat și stînger se simte, iar pe gît i-a și dat singele de la hamurile nepotrivite pentru el”. „Dar la cine îl strunește nu te-ai uitat, Mihule?” „Să știi că ai dreptate, merită s-o privești”. În cluda faptului că în căruțe sînt doi bărbați, înalți ca brazil, care încadrează mireasa ce stă pe o bancă, de fapt un fel de fotoliu capitonat în parțea din spate și brațele din lemn artistic sculptate, în notă tradițională zonei, căruța e condusă de o femeie, cu un păr lung, negru ca abanosul, pieptul înalt într-o parte, avînd o față cu trăsături regulate dar aspre, exprimînd hotărîre, tenacitate. Nu pare deloc impresionată de capriciile roibului. Contraorează cu calm încercările acestuia de a se ridica în două picioare și de a trece la un mers dezordonat. „Asta da miere, parca ar fi Vitoria Lipan din „Baltagul” de Sadoveanu, dirză, neînficăț. Ce rudă o fi cu mireasa? Mamă nu-i poate fi că-i prea tinără. Mă îndoiesc

că îi e soră. Nu-i seamănă de loc. Fata-i bălaie, cu părul ca spicul griului, iar asta de mină calul îl are ca pana corbului”.

În cele trei căruțe veselie e mare. Nuntașii, bărbați și femei, îmbrăcați în pitorești costume naționale, care de care mai originale, sorb din cînd în cînd din sticle, țuica îndrăcit de tare, apoi reiau alte și alte melodii din folclorul local. De la cele care exprimă bucuria și voioșia atmosferei de nuntă la cele nostalgice despre mireasa care își părăsește satul natal și

raie nervos și să miște capul încoace și încolo. Celelalte două atelaje stopează fără dificultate. Bărbații încoacează cu sorbitul licorilor, iar fetele cu cîntatul. Se pregătesc parca, sînd în picioare, pentru un moment solemn. Apoi, ca la un semnal nevăzut, scot un chiuit lung și puternic pe care ecoul îl retransmite înapoi celor care l-au emis cu atîta sirg.

Murgul și „negrul” au mai fost pe la nunți, cunosc protocolul de-a firul în păr. Ei întorc ușor capul spre nuntași și fornăie ușor. „Am marcat momentul” par a zice. „Ne apropiem deci de iesle, de fin proaspăt și alte bunătăți, chiar cite o bucățică de zahăr cum am primit și data trecută”.

Roibul însă aude pentru prima oară un asemenea sunet puternic, neobișnuit. Pupilele i se dilată, se ridică în două picioare și, instantaneu, îngrozit de spaimă, pornește cu căruța la vale, în galop. Încercările „Vitoriei” de a-l stăpîni sînt zadarnice. A fost luată prin surprindere. Strigătele bărbaților din căruță, departe de a-l potoli pe patruped, au efect contrariu. Îl sperie și mai tare... Obrazul smead al femeii se îmbujorează treptat. Incepe să se citească pe fața ei, în mod obișnuit atît de calmă, frica, amestecată cu amarăciunea nepuținței. Bărbatul care ocupă locul cel mai apropiat de „Vitoria” încearcă să o ajute. Prinde de hături și trage cu toată puterea brațelor sale de veritabil Hercule. Fișile din piele se rup. Din această secvență totul se desfășoară haotic. Calul deloc potolit, continuă să galopzeze instinctiv, toți se apleacă și apoi se culcă în căruță. Numai „Vitoria”, în picioare, parca nevrînd să creadă că nu mai poate face nimic pentru a opri căruța, încearcă să-și păstreze echilibrul. Roțile căruței lovesc cu putere într-un pietrol. Nu-i nevoie de o buturugă prea mare pentru a răsturna un car. Dărnice o bucată de granit de diametru de 30 de centimetri? Căruța se răstoarnă imediat, risipind ocupanții pe un îmas din imediata apropiere. Numai „Vitoria” e proiectată cu capul în tulpina unui plop înalt. E transportată la spital cu fractură de craniu. Tocmai cînd după cinci ani de văduvie și-a găsit un bărbat atît de bun”, rostește suspinînd fata bălaie.

VICTOR BEDA

Cronica șoselei

Personaj din „Baltagul”

își ia rămas bun de la părinții cu ochii în lacrimi.

Drumul, urmat de convoi, cu serpentine largi, pătrunde printre vii și livezi, coboară lin urmînd în linie dreaptă traseul sălcioilor ce străjuiesc riul cu apă cristalină, pentru ca apoi să intre în codrul dos și întunecat care acoperă dealul așa-zis al Corbului. Pe neașteptate, te trezești într-un vîrf de pantă de unde ți se deschide panorama splendidă a comunei bogate cu ulite drepte, parca trase cu sfoară și case cu țigla de un roșu aprins, contrastînd cu verdele crud al grădinilor. În fund, departe, se zărește aurul ogoarelor de griu, meticulos îngrijit.

Tradiția este că ajunși în acest loc, de unde pot ușor fi văzuți din sat, flăcăii din căruțe să dea de veste prin chioțe puternice sosirea alaiului care vine să încarce zestrea miresei.

Convoiu se oprește. „Vitoria” reușește să țină calul în hături, care continuă să sfo-

Morții nu pot să fugă

A doua zi de dimineață, cele șapte familii, încărcate în șapte care trase de bivoli, am pornit spre Cluj. Convoiu era înconjurat de jandarmii postului Fodora, plus o grupă primită în sprijin de la plasă.

— Ascultați-mi ordinul! urlă în fruntea coloanei plutonierul Kardos, înainte de a porni carele. Să nu uitați că sînteți prizonierii statului regal ungar, adică sînteți prizonierii mei. Numai cu o palmă de vă îndepărtați de marginea drumului, vă impuse fără somație. Ca pe niște ciini vă impuse!

După cincisprezece minute de mers, carele au ajuns pe drumul de țară. Am trecut din nou prin Șoimeni.

Nu știu cînd și cum au aflat de ora trecerii noastre, dar în momentul cînd convoiul nostru a ajuns, tot satul, cu mic cu mare, coborise de pe toate ulițele la drumul țării. Bătrînii stăteau nemîșcați, dincolo de șanț, sprijiniți în bitele lor ca niște statui. Bărbații și femeile se apropiau pe nesimțite de convoi. Jandarmii și-au scos puștile din bandulieră strîgînd: „La o parte! ...Nu vă apropiați că tragem”. Atunci, ca la un semnal, femeile, scoțînd de sub șorturi tot felul de coșuri și traiste pline, le-au aruncat peste noi. Carele au fost literalmente acoperite cu piine aburîndă, plăcinte calde, pui fripți, bucăți de slănină, caș și urdă, oale cu smîntînă.

Jandarmii amenințau, urlau, loveau la întimplare, în cine apucau, cu patul puștilor.

Se iscă un adevărat vacarm. Plîngeau și cei din care și cei de pe marginea drumului. Ne strigam unii altora cuvînte de rămas bun și de îmbrăbătare.

— Să vă întoarceți sănătoși!
— Dumnezeu să vă aibă în pază!
— Avem noi grijă de lucrurile rămase. Să n-aveți nici o teamă.

Jandarmii izbeau cu furie crescîndă. Zadarnic. Pînă cînd piinile și coșurile n-au început să cadă din care nemaiîncăpînd, femeile nu s-au dat la o parte.

De-a lungul culmîntului calvar pe care l-am străbătut, cînd am aflat că mama și trei frați au fost asficiați în camerele de gazare, că tata a fost ucis la Mauthausen și cînd nu știam dacă mai am pe cineva din familie în viață, imaginea acestei omenii și solidarității, imaginea consătenilor mei români ieșiți la drumul țării și „învelindu-ne” — să nu ne fie frig și soame — cu piine și plăcinte, în timp ce ei erau izbiți de patul puștilor minuite cu sălbăticie de jandarmii horthyști, mi-a dat forță să re-

— Oliveriu, tu te simți în adevăr arestat?

— Sigur că da.

— Tu chiar crezi că dacă în clipa aceasta am lua-o la fugă, printre tufe, unul din jandarmi ar trage în noi?

M-a surprins nu numai întrebarea, ci și tonul copilăresc cu care vorbea Olga. Ochii îi erau atît de limpezi, mă priveau cu atîta naivitate, de parcă i s-ar fi descoperit o greșeală într-un caiet de școală și ea ar întreba neîncrăzătoare: „Am greșit într-adevăr?”

I-am răspuns nervos:

— Nu unul, ci toți. Înțelegi, toți jandarmii ar trage, dintr-o dată, ca nu cumva să dea greș și să scăpăm cu

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însingerat

zist, m-a ajutat să cred că nu sînt singur, că am unde să mă întorc, că mai este, sigur mai este cineva care mă așteaptă.

Cînd gardurile de sîrmă ghimpată s-au prăbușit, beția, nemaipomenita beție a eliberării, oricît de copleșitoare și amzîtoare a fost, nu mi-a putut înlătura sentimentul de singurătate care mă rodea, acolo, departe, la liziera unei păduri bavariene de unde priveam cum ard barăcile Konzentrationslager-ului Landsberg.

Abia cînd m-am întors în Șoimeni și-am coborît la drumul țării și-am mers așa, de unul singur ore în șir, doar cu gîndurile mele, pe urmele aceluia convoi de șapte care trase de bivoli, m-am simțit cu adevărat eliberat, m-am simțit din nou acasă și-am putut să încep cea de-a doua mea viață.

Carele au părăsit satul. Am trecut și de Băbuți. Jandarmii formau un cordon închis în jurul convoiului. Bivoliu urcau cu greu dealul Deușului. Era o zi caldă. Cei mai tineri coboriseră din care. Eu și Olga mergeam în urma tuturor.

Deodată, Olga mă luă de mînă.

Olga se întunecă la față, ochii începură să-i scintecieze și tipă disperată:

— Nu-i adevărat, nu poate fi adevărat! Înțelegi? Așa ceva nu se poate întimpla!

Speriați, cei care au auzit-o au fugit spre noi. Au întrebat-o ce i s-a întimplat. A răspuns abia soptit: nimic. Degeaba au încercat s-o facă să vorbească. N-a mai scos nici un cuvînt. Nici eu mine n-a mai vorbit. Mergeam mai departe, în tăcere, unul lingă altul.

Incepuse să se insereze. Pe Olga o copleșise frica.

— Oliveriu, mi se adresă ea, de parcă nu s-ar fi întimplat nimic. Ce bine ar fi dacă am înnopta în cîmp! Să intrăm mine dimineață în ghetou, în lagăr sau Dumnezeu știe unde ne duc. Chiar dacă ne păzesc jandarmii, aici în cîmp parca poți respira mai în voie. Poate va fi o noapte întunecoasă. Nu vom mai desluși penele negre de cocoș și-am putea crede, citeva ore, că nu s-a întimplat nimic. Că ne-am speriat numai și că totul reîntră, o dată cu noaptea, pe vechiul făgaș.

Nu i-am răspuns. M-am dus direct la Kardos.

— Domnule plutonier! Lăsați-ne să dormim aici, în cîmp, astă-noapte. Să intrăm în oraș mîine dimineață.

— Tot la dezertare îți stă gîndul, Dumnezeii cui te-a făcut... Bagă-ți mîințile în cap, dacă mai vrei să apuci sfînta dimineață, strigă el, și lovi amenințător cu palma peste patul puștii. Apoi se îndepărtă citiva pași și se adresă subordonaților lui:

— Grăbiți ritmul! Ne-apuca noaptea. Fiți cu ochii în patru! Cine coboară din care să fie împușcat pe loc. Morții nu pot să fugă, mama și dumnezeii lor de bastarzi.

Seara aceasta, uruitul carelor pe dealul Deușului mi se vor întipări atît de adînc în memorie încît imaginea lor nu mă va părăsi niciodată. De-a lungul deceniilor de după eliberare, coșmarurile mă vor chinu noapte de noapte. Secvențele acestei seri și ale acestui urcuș le voi revedea mereu. Numai că atunci, în chîlnuitoarele mele coșmaruri, zarea se va întuneca de îndată ce vom începe să suim dealul. Satele vor dispăre și pe ambele versante ale Deușului, în față, în spate și paralel cu convoiul nostru, mii de convoaie se vor țiri spre ghetoul din Cluj. Totul în jur va fi acoperit de o îngrămădeală apocaliptică: bivoli, jandarmi horthyști, SS-ști, ciini-lupi de la Birkenau și care, mii de care încărcate cu oameni ce se vor ține înlănțuiți să nu cadă sub roți. Ciini-lupi vor sări furioși spre care încercînd să apuce un picior, o mînă, un grumaz. Cînd unul va reuși, va rămîne spinzurat, în gol, dar nu-și va slăbi victima, pînă cînd alți trei-patru îi vor veni în ajutor și împreună o vor trage jos. După ce o vor sfișia se vor năpusti asupra altor care.

Jandarmii vor urla ungurește:

— Gyorsabban... gyorsabban... az anyátok istenit! ¹⁾

SS-istii nemțeste:

— Schneller... schneller verfluchte Hunde! ²⁾

(Va urma)

OLIVER LUSTIG

¹⁾ Mai repede... mai repede... dumnezeii mamii voastre!
²⁾ Mai repede... mai repede ciini bles-temați!

Întimplări din cursul vieții noastre

Reluăm o mai veche rubrică cu gândul de a prezenta, periodic, fapte deosebite de omenie care oglindesc frumusețea morală și innobilează forul interior al omului, — rubrică deschisă tuturor acelor care ne aduc la cunoștință astfel de exemple des-

prinse nu atât din sfera senzaționalului, cât mai ales a umanului. Așadar, exemple comportamentale și exemple morale ce sporesc omenia din om, adăugând noi carate drumului frumos și impetuos al noii noastre construcții în planul eticii. Și, de ce să nu o

spunem deschis, am fi bucuroși dacă am afla că rindurile noastre și-au găsit ecoul corespunzător în inimile și simțămintele dv., fapt ce ne-ar da de înțeles că strădaniile noastre în a zugrăvi „ce frumos e omul” nu au fost de prisos.

Moș Teodor Pușcaș și monedele de aur

Era într-o zi de marți sau de miercuri, moș Teodor nu-și aduce bine aminte. Știe numai că luni s-a dus cu sacul la moară, greu al nălbii, sacul, purtat pe umeri la anii săi ce se rotunjeseră la 75. Iar moara se afla undeva la mama dracului, la capătul satului, unde se află plasate toate morile din sate. Știe însă când l-a venit rindul la măcinis, „asta era pe 22 ale lunii”. Mergea așa, cu „minurile în buzunari” și s-o fi gândit omul la una, la alta. S-o fi gândit și la pruncii săi, 8 la număr, că așa-i place să le spună, deși Livia are 47 iar mezină, Florica, are 30 de ani, Florica, Traian și Gheorghe au rămas în sat, restul până la 8 s-au împrăștiat pe la orașe. Când spune moș Pușcaș asta o spune cu o anumită melancolie și tristețe în glas. Așadar, mergea spășit și cu capul plecat, să descopere cine știe ce fintini sub umbrele pașilor săi de drumet încă neobosit. Mergea cu o anumită ferăla, să nu cumva să calce arătura proaspăt făcută de un tractor cu trei brăzdare. Deodată vede un scipat părelnic în razele timpului ale soarelui. Se apropie și descoperă câteva monede. Merge repede acasă și le arată Vioricăi, nevasta sa. Aceasta îl sfătuiește să le arate și omului legii, Grigore Rad, șeful de post, care tocmai își adunase otava din spatele grădinii. Le arată și lui Marțian Lupșan, istoric autodidact, directorul muzeului satului. Dintr-o repede ochira acesta intuieste valoarea inestimabilă a monedelor. Pune mîna pe telefon și sună Muzeul județean de istorie. George Marinescu ajunge la Șieu-Odorhei împreună cu muzeograful Corneliu Gelu și Ștefan Dănilă.

Ce s-a gândit însă badea Toader, „ia să mai mărg lu pă arătură și să mai scormonesc în sus și-n jos, că dacă dară...”. Când au descins muzeograful la fața locului avea deja 17 monede, pe care le ținea într-o ulciacă, să nu cumva să le rătaiească. Noșocul cel mare tot pe moș Toader avea să cadă, deși muzeograful au cernut tone întregi de pământ. A descoperit „culbul” monedelor. Nici nu vă dați seamă ce bucurie pe capul omului! Acum istoricii confirmă: cel mai mare tezaur dacic din județul Bistrița-Năsăud și unul dintre cele mai importante din Transilvania! Este vorba de 214 monede, dintre care 7 sînt stateri de aur iar restul sînt monede de argint cîntărind 3 200 grame. Sînt emisiuni din a doua jumătate a secolului II î.e.n. (aproximativ 120—115 î.e.n.).

Tezaurul descoperit de badea Pușcaș demonstrează gradul înalt de cultură materială și spirituală a dacilor din spațiul carpato-dunărean-pontic. Tezaurul reliefează și strînsele legături comerciale ale dacilor transilvăneni cu regiunile sud-dunărene intrate sub influența romană. Căci 97 monede sînt de proveniență romană (Macedonia Prima), iar 110 monede sînt grecești (insula Thasos din Grecia Nordică și din orașele grecești Apollonia și Dirrachium, de pe coasta Adriaticii). Ce mai demonstrează tezaurul? Continuitatea multimilenară, liniile de forță ale acestui popor care nu a asuprit niciodată pe nimeni. Moș Teodor Pușcaș cunoaște istoria ca orice țărănă adevărat. Povestim despre păstorii transilvăneni care coborau la Dunăre sau dincolo de Dunăre și vorbeau o aceeași limbă și aveau aceleași sfinte obiceiuri strămoșești. Povestim despre pescarii din „Baltă” care urcau la Brașov,

Sibiu, la Bistrița-Năsăud, întîlnind și vorbind aceeași limbă „cea de un fel limbă a sălășlurilor într-aceste principaturi”.

Moș Teodor Pușcaș este, de ce să nu spunem, tare mîndru de descoperirea sa. Succint, revista noastră a mai consemnat fapta sa de măreție și omenie. Acum cînd am făcut un scurt rezumat al celor mai deosebite fapte de omenie și la el m-am gândit, de bună seamă. Nu i-a trecut prin cap. Doamne ferește, să le dozească ori să le instrăineze. El este mîndru că satul îl cinstește pentru omenia și cinstea sa. Semnificațiile culturale-istorice ale monedelor găsite de moș Pușcaș din Șieu-Odorhei li se adaugă altele, omeniești, profunde și adevărate, deci perene. Buna credință și patriotismul lui moș Pușcaș sînt exemplare. Este o faptă de omenie, de patriotism și devoțiune cetățenească, care poate cîntări enorm în viața și conștiința unui om simplu de la țară.

poate ceva din Walter Scott, din Dickens ori din Hans Andersen și Ispirescu. Poate se gîndea la micul Kay cuprins de vrajă în palatul de gheață al Crătesei Zăpezii. Poate se gîndea și la visul Elizei plecată în căutarea celor 11 mici prințeseși prefăcuți în lebede. Cine știe la ce s-o fi gândit Mihăiță în tot acest răstimp în care nici somnul nu l-a răzbit.

Această întîmplare mi-a venit cînd în mînt, cînd mă aflam pe treptele Casei de copii școlari din Rătești, comuna Belțuș, județul Satu Mare. Cîți dintre acești copii nu ar fi rivnit setul de jucării al lui Mihăiță, mașinuțele și avioanele sale? Dar, poate, mă grăbeam cu anticipările. Sînt vreo 6—7 grupe a câte 25—30 de elevi. Școala este cu profil oarecum mai special. Într-un fel m-a mirat sincer atunci cînd directorul școlii, Vasile Șipos, mi-a spus că acești copii sînt „răsfațați ai statului”. Temeiul acestor spuse aveam să-l deslușesc

tor Gheorghe Dilca), mi-am zis că nu mai au motive să-l invideze pe Mihăiță, că aici dispun de căldura sufletească a eventualelor ori absențelor părinți, că ei, cert lucru, nu mai sînt copii nimănui, ci sînt vlăstarele țării și au viitorul asigurat.

Un român în „arca” Saharei

Primum de la Eugen Tureschi, colegul nostru de la ziarul județean „Cealăul” din Piatra Neamț, o însemnare cit se poate de emoționantă despre periplul biologului român Ionel Miron, descins împreună cu alți cinci cercetători belgieni într-o temerară

rea posibilităților de ameliorare sau evitare. La început s-au împuținat apele. Apoi viețuitoarele. O lume întregă de biologi, geologi, ecologi, geografi, sociologi se află în alertă. Sahara înaintează. Încet dar sigur. Un kilometru pe an. Unde va ajunge? Cine poate ști? Nu ne plac concluziile alarmiste dar, deocamdată, asta e.

Doctorul în biologie Ionel Miron nu crede că a făcut ceva deosebit. Și totuși, să străbați în „craozierea neagră” 66 000 km, să fii 250 de zile cetățean al Saharei și să culugi 800 de probe palpitate, nu e la îndemina oricui și nu reprezintă, la drept socotind, doar o sfidare a acestui mediu potrivnic. Sahara, „față bătrînă”, acoperind sub cearcă-nul său de veșnică insomnie o lume nebănuită. Sahara — nisipuri fluide, dar și stînci încremenite care contrazic orice geometrie. Sahara — 8 milioane km², 2 milioane și jumătate de locuitori. Un african stăpînește nici mai mult, nici mai puțin decît 32 km². Cu ce folos? Deocamdată cu minim. Dar pe viitor? Imediat paradoxul: o treime din Sahara este în stăpînirea nisipului, restul reprezintă munții, stîncile temerare. Clima? Bizară. Ziua temperatura urcă vertiginos pînă la 80 grade Celsius iar noaptea coboară uneori sub 0 grade. Arareori plouă. Călătoria românului Miron Ionel prin Sahara cum am putea-o defini altfel dacă nu și un mijloc de a izvodi altă viață dar nu oriunde, ci mai ales în acest „deșert absolut”. Dacă păstrează impresii șocante? Sigur să păstrează. Coexistența într-un același spațiu al paradisului și al infernului, deopotrivă. Reporterul insistă. Un fapt uman, deosebit? O întîmplare împinsă pînă la lacrimă?

Doctorul în biologie se încruntă, se gîndește, apoi privește cu luare aminte undeva departe, peste reporterul aflat în fața sa. În cele din urmă relatează îngăimată: Mă aflam la capătul unei călătorii de 15 000 km, într-un oraș dezolat, încălțat peștele de o nevindecabilă tristețe. Mi s-a spus atunci că în camera hotelului mă așteaptă o scrisoare. M-am dus de-a bușilea pe scări și descălcind repede plicul am constatat surprins că feița mea îmi strecurase în plic o floare, de-acasă, de la Piatra Neamț. Un firicel de lucină mi s-a prelinș pe obrazi bicioși de soarele toropitor. Era floarea dorului de-acasă! A doua zi, la Dakar, la conferința de presă, un cercetător francez a pomenit numele savantului român Antipa. Au fost clipele noastre românești. Abia atunci mi-am dat mai bine seama că unde este un român este și România mare.

Invitație

Revenim în final la invitația subînțeleasă în tot ce ați citit în pagina de față: aceea de a deveni coautorii acestei rubrici, prin relatarea și de către dumneavoastră, cititorii, a unor fapte și întîmplări deosebite, adevărate pilde de cinste, omenie și eroism. Fapte și întîmplări care vor vorbi despre ațutudinea de excepție a unor oameni de excepție, povești adevărate în titlul și simbolul cărora ne vom descoperi mai buni, mai frumoși în interioritatea noastră, mai umani.

Așteptăm, deci, să ne relațăm sau chiar și numai să ne semnalați astfel de fapte ce se potree în preajma dumneavoastră.

Pagină realizată de DORIN SĂLAJAN

Fotografie de AUREL NEAGU

Un zimbet pentru telexurile planetei:

românca
TAMARA
COSTACHE
cu mui rapidă
incolitoare
din lume!

(interviul în pag. 21)

Casa noastră

Îmi povestea cineva, deunăzi, un fapt oarecum senzațional privind latura prin care sîntem tentați uneori să judecăm copiii. La o petrecere în familie au fost invitați cîțiva prieteni, rude și vecini, cum se obișnuiește în atari ocazii.

Era ziua lui Mihăiță. Acesta, printr-o ieșire într-un fel „nesportivă”, turbură pe comesei. Maică-sa, prinsă în iureșul chefului și furtunoasă, ca o furie, trage copilul de urechi pînă la țipăt, dar îl și plasează în camera vecină, la colț, pe coji de nucă. Obicei oarecum spartan, care rareori se mai folosește, dar se vede treaba că gazda a făcut cozonac cu nucă și a păstrat cojile pentru „remediu” educativ.

Lumea aflată în petrecere uită, pur și simplu, de Mihăiță. După cîteva ore, o jună mai cu dare de suflet își aduce aminte de prichindel. Se apropie de el și-l întreabă cum de este atât de cuminte? Cu genunchii singurînd, de ce tăcea milc? Nu tăcea. Își spunea povestea, cu vocea domoală. Așadar, își spunea povestea! Nu-i păsa de durere, de pedeapsa oricum prea aspră (și încă de ziua lui), nu-i păsa nici de vajnicii comesei și petrecăreți. El își spunea, la drept vorbind, povestea cu Pinochio, poate cu Nică Petrei Ciubotariu,

ceva mai firziu. Acești așa-zisi „copii ai nimănui” nu sînt chiar ai nimănui, după cum vom vedea. Nu e nici un secret să vă spunem că școala mai are și elevi-problemă. Cam 70 la sută dintre elevi provin din familii dezmembrate, iar diferența de 25 la sută sînt copii semi-orfani, cu unele reale greutăți materiale ori familiale. La urma urmei, ei au fost învățați repede să se debaraseze de unele proaste obiceiuri deprinse din mediile din care proveneau. Tatăl și mama lor sînt această școală și acești dascăli, pe nume Vasile Șipos, Emerik Tokacs, Gheorghe Bîtea, Ioan Sima, Terezia Silaghi, Vasile Sima și alții. Ei au dat și dau dovadă nu numai de simț pedagogic, ci și de reală omenie atunci cînd își găsesc răgazul pentru a sta de vorbă, ore în sir, cu acești copii: îi povățuiesc cum să salute, cum să se comporte, cum să se gospodărească. Nu vreau să forțez cu nimic nota, dar expresii de felul „ne simțim aici ca acasă” nu sînt gratuite. De fapt, această și este casa lor. Această școală înființată în martie 1974, dintr-o grijă părintească față de toți copiii țării. După absolvirea a 10 clase ei vor îmbrățișa o meserie. Și din rîndul lor se vor ridica, desigur, acele „avantposturi” ale viitorului. Cînd am văzut condițiile de masă și cazare asigurate, cînd am urmărit crîmpice din procesul instructiv-educativ, cînd i-am văzut dînd o mîna de ajutor la strînsul strugurilor de la Asociația viticolă din Rătești (direc-

expediție de a descoperi cîteva din tainele „deșertului absolut”, Sahara.

Trei ani în sir, de trei ori cite 80 de zile, șase cercetători temerari azvirliți într-un Land-Rover, cinci belgieni de la Universitatea din Gand și un român, doctorul în biologie Ionel Miron, cercetător la Poteci-Neamț, traversează 66 000 km într-un efort de neimaginat, iscodesc nisipurile mătoase și vălurile pirjolite de soare și munții ridaiți și insulele vegetale și apele, cite și cum mai sînt. Aceeași întrebare fluturată pe buzele cercetătorilor: există ori nu există viață?! Care sînt șansele reale de a cerceta deșerturile?

Omul de știință român avea să descopere o nouă specie de crustacee pe care belgienii au numit-o Nitocrella Ioneli. Prin urmare, în trei rînduri s-a smuls de lingă cei dragi, de-acasă, și s-a avîntat spre întinderile Africii. Prin urmare, România, Maroc, Algeria, Tunisia, Mali, Niger, Ciad, Senegal și din nou România. Trei drumuri și toți șase. Nu se știe cită viață s-a strîns timp de 250 de zile în aceste simple dar răscolitoare vocabule — dorul de țară! Cereți explicații omului de știință român. Cea mai șocantă dintre toate este că de patru milenii Sahara înaintează de la centru spre margini: 31 de țări și 150 milioane de oameni sînt amenințați de aspectele progresive ale secetei. În cunoașterea cauzelor care provoacă aridizarea deșertului — cu atât mai benefice vor fi cercetările în afla-

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-împoort presă P.O. Box 12-201, telex 10876, prsfr București, Calea Grivitei nr. 64-66.